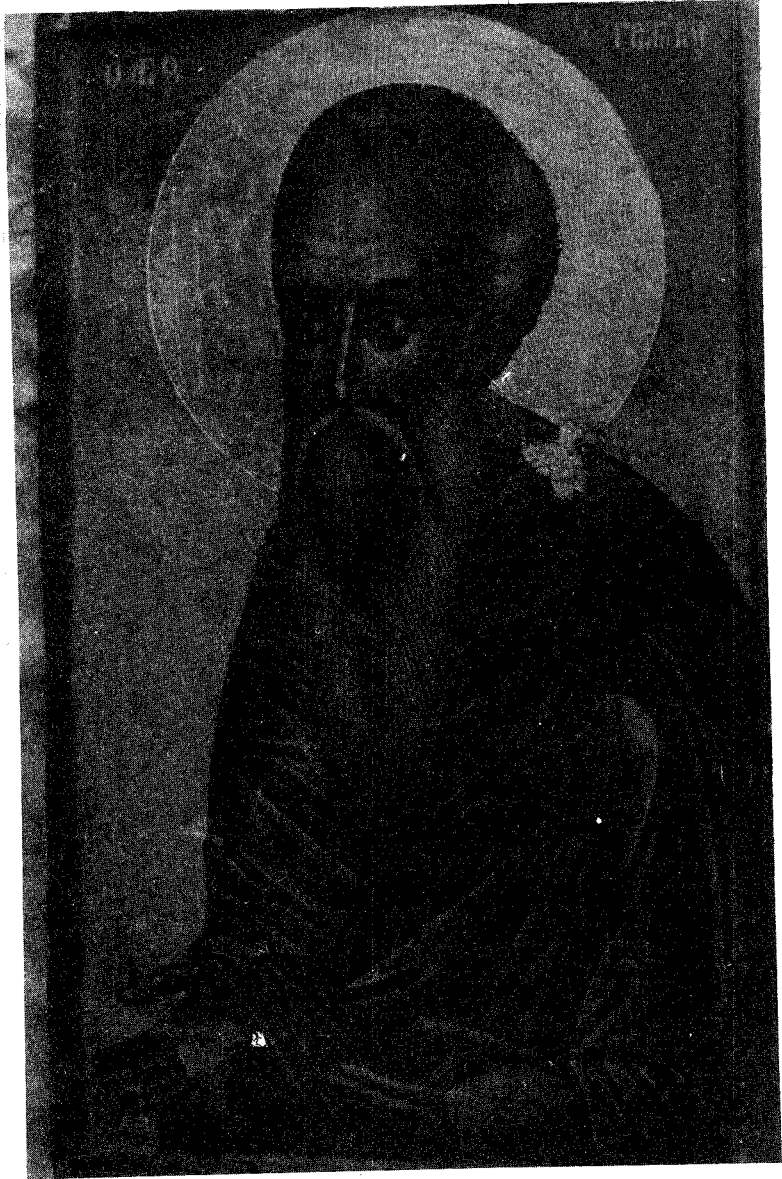

Ὁ ὉΣΙΟΥΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥΣ

Ο ΟΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΚΤΗΤΩΡ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ

ΕΛ — ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ Α — ΛΟΓΟΣ ΖΩΗ

Πρὸς τοὺς ἀγαπητοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς μας.

Ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος, τὸ περιβόλι τῆς Παναγίας μας
σᾶς ἀπευθύνουμε τὶς ἀδελφικὲς μας εὐχές. Συγχαίρουμε καὶ
συνεορτάζουμε μὲ δλους τοὺς ἐν Χριστῷ Ὀρθοδόξους ἀδελ-
φοὺς μας, τὰ μέλη τὰ τίμια τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, τὶς
ἐορτὲς τῆς Θείας Ἐνανθρωπήσεως.

Προσκυνοῦμε καὶ ὑμνοῦμε μαζύ σας τὸν εὐδοκήσαντα
Πατέρα, τὸν Σαρκωθέντα Υἱὸν καὶ τὸ ἐπιφοιτήσαν Ἅγιον
Πνεῦμα.

Εὐχαριστοῦμε καὶ δοξάζουμε καὶ τὴν Ἄειπάρθενο
Θεοτόκο, πὺ μὲ τὴν ἄκρα καθαρότητά της καὶ τὴν τελεία
ἀγάπη της συνήργησε ἀποφασιστικὰ στὴν σάρκωσι τοῦ Λό-
γου.

Τώρα πὺ σαρκώθηκε ὁ Λόγος ἡ ἀνθρωπίνη φύσις
μας ἡμπορεῖ νὰ ξεπερνᾷ τὴν ἀ-λογία της καὶ νὰ γίνεται ἔλ-
-Λογος.

Δὲν ἔχουμε ἄλλη ἐλπίδα νὰ ζήσουμε ἔλ-Λογο ζωὴ
ἔξω ἀπὸ τὸν Σαρκωθέντα Λόγο.

Καθὼς ψάλλει ἡ Ἐκκλησία μας «ὁ ἄσαρκος σαρκου-
ται, ὁ Λόγος παχύνεται, ὁ ἀόρατος ὁράται καὶ ὁ ἀναφῆς
ψηλαφᾶται, καὶ ὁ ἀναρχος ἀρχεται. Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἀν-

θρώπου Υἱὸς γίνεται» καὶ «Σπήλαιον εὐτρεπίζου· ἡ Ἀμνὰς γὰρ ἦκει, ἔμβρυον φέρουσα Χριστόν. Φάτνη δὲ ὑποδέχου τὸν τῷ λόγῳ λύσαντα τῆς ἀλόγου πράξεως ἡμᾶς τοὺς γηγε-νεῖς». Ἐπειδὴ ὁ Λόγος ἐσαρκώθη καὶ ἐπαχύνθη ἡμπορεῖ νὰ λύσῃ τὴν ἀ—λογία μας καὶ νὰ μᾶς ὑψώσῃ στὴν ἔλ—Λογο καὶ πνευματικὴ ζωὴ τῆς κατ' εἰκόνα Θεοῦ φύσεώς μας.

Ὁ Λόγος Χριστὸς ὅταν τὸν δεχόμεθα μὲ καθημερινὴ μετάνοια νικᾷ τὰ ἄλογα πάθη μας καὶ Λογοποιεῖ (Χριστοποιεῖ, θεώνει καὶ ἀφθαρτίζει) τὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα μας.

Ἡ ταπεινὴ μας προσευχὴ γιὰ ὄλους μας εἶναι ὁ σαρκωθείς Λόγος τοῦ Θεοῦ νὰ γίνῃ καὶ ἰδικός μας Λόγος, ὥστε ἡ ζωὴ μας νὰ βρῆ τὸ ἀληθινὸ της νόημα καὶ ἡ ταλαιπωρημένη ἀπὸ τὴν ἀλογία ὑπαρξί μας τὸν πραγματικὸ της προορισμὸ καὶ τὴν πραγματικὴ της εἰρήνη καὶ ἀνάπαυσι...

Ἡ κατὰ τὸ δυνατόν συχνότερη ἐπίκλησις τοῦ Λόγου μὲ τὴν εὐχὴ «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλὸν» καθαρίζει καὶ χαριτώνει τὴν καρδιά μας, ὥστε μέσα της νὰ ἡμπορῆ νὰ ἀνακλίνεται ὁ Λόγος Χριστὸς. Ἀπὸ τὴν φάτνη τῆς καρδιάς μας — κέντρου τῆς ὑπάρξεώς μας — ὁ Λόγος μεταμορφώνει τὴν ἄλογο ζωὴ μας σὲ ἔλ—Λογο θεανθρωπίνη ζωὴ.

Κάθε στιγμή διατρέχουμε τὸν κίνδυνον νὰ πέφτουμε ἀπὸ τὴν ἔλ—Λογο, ἐν Χριστῷ, ζωὴ στὴν ἀ—Λογο, χωρὶς Χριστὸ ἢ ἐν σαρκὶ ζωὴ. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἐπίκλησις τοῦ Λόγου μέσῳ τῆς εὐχῆς πρέπει νὰ εἶναι συνεχῆς.

Τὸ Εὐαγγέλιον ποὺ εὐαγγελίζεται τὸ Ἅγιον Ὅρος διὰ μέσου τῶν αἰώνων πρὸς τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ ἀδελφοὺς αὐτὸ εἶναι: Ἡ εὐλογία, ἡ εἰρήνη, ἡ ἀγάπη καὶ ὁ φωτισμὸς ποὺ ἔρχεται στὴν ζωὴ μας μὲ τὴν ἐν μετάνοιᾳ συνεχῆ ἐπίκλησι τοῦ γλυκυτάτου ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἄς δεχθοῦμε μὲ πόθο τὸ Εὐαγγέλιο αὐτὸ ὄλοι οἱ Χριστιανοὶ καὶ ἄς ἐπιδοθοῦμε στὴ καθημερινὴ ἐφαρμογὴ του. Τότε ὁ Λόγος θὰ γίνῃ τόσο οἰκειὸς σὲ μᾶς ὅσο ἦταν γιὰ τὴν Παναγία Μητέρα Του, ποὺ τὸν ἐκουφόρησε, τὸν ἐγέννησε, τὸν ἐθήλασε καὶ τὸν ἐβάσταξε στὴν ἀγία ἀγκάλη της.

Ἡ ἐξαιρετικὴ ἀγάπη τῶν Ἁγιορειτῶν Μοναχῶν στὴν Κυρία Θεοτόκο πηγάζει ἀπὸ τὴν ἀγάπη τους στὸν Λόγο Χριστὸ ποῦ Τὸν οἰκειοῦνται διὰ μέσου τῆς ἐν μετανοίᾳ καρδιακῆς ἐπικλήσεως τοῦ Ὀνόματός Του. Αὐτὴ ἡ ἀγάπη πάλι πρὸς τὴν Παναγία αὐξάνει τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν Μονογενῆ της Υἱὸν καὶ τὸν πόθο γιὰ περισσότερη κοινωνία μαζί Του διὰ μέσου τῆς ἀδιαλείπτου προσευχῆς.

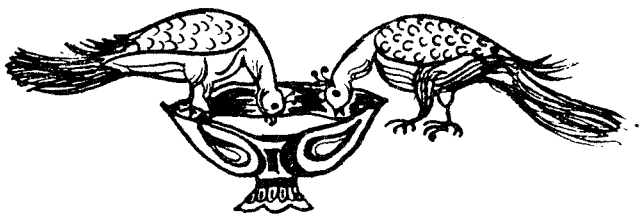
Ἄς ἐνώσουμε ὅλοι τὶς προσευχῆς μας ὥστε ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ νὰ ἐνοικῆ πλουσίως ἐν ἡμῖν (Κολασ. γ' 16).

Ἔτσι θὰ ὑποχωρῆ ἀπὸ τὴν καρδιά μας, τὴν οἰκογένεια, τὸ ἔθνος καὶ τὸν κόσμον μας ἡ ἀλογία τῶν παθῶν, τοῦ ἐγωϊσμοῦ, τῆς ἀπιστίας, τῆς ἀδικίας καὶ τῆς κακίας καὶ θὰ θριαμβεύῃ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ εἰρήνη Του, ἡ «πάντα νοῦν ὑπερέχουσα» (Φιλιπ. δ' 7).

Μὲ πολλὰς εὐχὰς καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ Σαρκωθέντος Κυρίου
μας.

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου Ἀρχιμανδρίτης Γεώργιος καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί.

Ἄγια Χριστούγεννα 1976

ΘΕΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟ- ΔΟΥ ΤΗΣ ΝΟΕΡΑΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ.

Ἄρχιμ. Ἐφραίμ, Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Φι-
λοθέου.

Ὅταν ἡμεθα στήν ἐρημο ἢ ἀγρυπνία μας ἀρχίζε με τῆ δύ-
του τοῦ ἡλίου. Καί παρατείνονταν μέχρι τῶν ὀρθρινῶν ὥρων.

Ὁ μακαριστός Γέροντάς μου Ἰωσήφ, διδάσκοντάς μας τὰ
καθήκοντα τῆς μοναχικῆς πολιτείας ἐπέμενε πολὺ στήν πρακτι-
κὴ μέθοδο τῆς νοερᾶς προσευχῆς. Καθὼς ἡ δική του ζωὴ ἦταν
μιὰ συνεχῆς βία στὸ θέμα τῆς προσευχῆς, ἔτσι ἐπέμενε καὶ ἡ-
μεῖς νὰ βιάζωμε ὅσο ἡμποροῦμε τὸν ἑαυτὸ μας γιὰ νὰ στερεώ-
σωμε βαθειὰ στὸ νοῦ καὶ στήν καρδιά μας τὸ ὄνομα τοῦ Κυ-
ρίου ποῦ εἶναι ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος τῆς ὅλης πνευματικῆς οἰ-
κοδομῆς.

Μετὰ τὸν ὄπνο, μᾶς ἔλεγε ὁ Γέροντας, ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώ-
που εἶναι ξεκούραστος, καθαρὸς. Εἶναι ὅ,τι πρέπει γιὰ νὰ τοῦ
δώσωμε ὡσάν πρώτη πνευματικὴ ὅλη τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου
καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Τοῦτο ὁμως γνωρίζοντάς το ὁ Διάβολος σπεύδει καὶ ἀν-
τὸς ἀπὸ τῆς ἐξυπνήσεως νὰ σπείρη ἀστραπιαίως τὰ ζιζάνια τῶν
πονηρῶν λογισμῶν του, ὅπως ὥστε με αὐτὰ νὰ ἀρχίσῃ νὰ ἀ-
λέθῃ ὁ μῦθος τῆς μνήμης καὶ νὰ ἀκούεται τὸ γύρισμά του ὡ-
σάν ἦχος ἰδικῆς του προσευχῆς.

Οἱ μυλωνᾶδες στῆ γλώσσα τους, ἐκεῖνο τὸ μέρος ὅπου
βάζουν τὸ σιτάρι, τὸ κριθάρι, τὸ καλαμπόκι ἢ ὅ,τι ἄλλο εἶναι

για ἄλεσμα, τὸ λέγουν «πόθο». Ἐπάνω ἀνοιχτὸς καὶ φαρδὺς ὁ πόθος καταλήγει κάτω τόσο στενὸς ποῦ ἀφήνει λίγα μόνο σπυριά νὰ πέφτουν ρυθμικὰ στὶς μυλόπετρες.

Λοιπὸν, ὅ,τι μπῆ στὸν πόθο θὰ περάση ἀπ' τὶς μυλόπετρες, θὰ ἀλεσθῆ. Ἄλλὰ ὅ,τι μπῆ στὴν καρδιά, ποῦ ἔχει δλους τοὺς ἀνθρώπινους πόθους δὲν εἶναι ἀναγκαῖο νὰ ἀνεβῆ καὶ νὰ περάση ἀπ' τὶς μυλόπετρες τοῦ νοῦ. Ἐκ τῆς καρδίας εἶπεν ὁ Κύριος ὅτι ἐξέρχονται οἱ πονηροὶ λογισμοί. Καὶ ἀνεβαίνουν καὶ περνοῦν ἕνας—ἕνας καὶ ἀλέθονται. Ὅσο πιὸ ἀκάθαρτη καὶ γήϊνη ἡ καρδιά, τόσο πιὸ αἰσχροὶ καὶ χαμπερπεῖς οἱ λογισμοί.

Λοιπὸν γιὰ νὰ μὴν ἀνεβῆ ὅλη ἡ θολούρα τῶν λογισμῶν στὸν νοῦ, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ καθαρισθῆ ἡ καρδιά καθὼς τὸ ἐπιθυμεῖ ὁ Πλαστοουργὸς τῆς, κατεβάζομε διὰ τῆς νοερᾶς προσευχῆς τὸν νοῦν μας εἰς τὸν καρδιακὸν οὐρανὸν καὶ μετατρέπομε τὸν χῶρο τῆς ἐμπαθείας καὶ τῆς ἐμμέσου λατρείας τοῦ Σατανᾶ σὲ ναὸν τοῦ Θεοῦ ἁγίου, σὲ κατοικητήριον τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Μὲ τὰ λόγια αὐτὸ τὸ σχῆμα ποῦ διαγράψαμε εἶναι ἀπλό, ἀλλὰ στὴν ἐφαρμογὴν του ἀπαιτεῖ ὄλες τὶς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀμέριστον συνέργειαν τῆς θείας χάριτος. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Θεὸς πάντοτε προσφέρεται καὶ μάλιστα παρακαλῶντας «Δὸς μοι, υἱέ, σὴν καρδίαν», ἀπαραίτητον εἶναι νὰ προσφέρωμε καὶ ἡμεῖς τὸν ἑαυτὸν μας ὀλόκληρον καὶ πειθήνιον εἰς τοὺς ἀσκητικὸς κανόνες τῶν Νηπτικῶν Πατέρων μας.

Λοιπὸν προσοχὴ στοὺς πρώτους λογισμοὺς μετὰ τὸν ὕπνο. Ὅνειρα, φαντασίες, καλὰ—ἄσχημα, ὅ,τι μᾶς κληροδότησε ὁ ὕπνος τὰ σβήνομε ἀμέσως.

Καὶ εὐθὺς ἀμέσως παίρνομε τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ σὰν ἀναπνοὴ τῆς ψυχῆς μας.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἀφοῦ ρίξωμε λίγο νερὸ στὸ πρόσωπο γιὰ νὰ ξυπνήσωμε, καὶ ἀφοῦ πάρωμε ἕνα καφέ ἢ κάτι ἄλλο γιὰ τὸνωσι — ἐφ' ὅσον ἡ ἀγρυπνία μας ἀρχίζει πολὺ πρὶν ἀπὸ τὰ μεσάνυκτα — λέγομε τὸ Τρισάγιο, ἀπαγγέλλομε τὸ Σύμβολο τῆς πίστεως καὶ τὸ Ἄξιόν ἐστιν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ καθήμεθα στὸν τόπο τῆς προσευχῆς μας μὲ τὸ ὄπλον κατὰ τοῦ Διαβόλου στὸ χέρι— τὸ κομποσχοίνι.

Κάθισες στὸ σκαμνάκι σου; Ἐλεγε ὁ Γέροντας. Μιὰ στιγμή! Μὴν ἀρχίσης νὰ προσεύχεσαι κατὰ τὸν ἐνδιάτακτον τρόπον, πρὶν συγκεντρώσης τὴν διάνοιά σου, καὶ πρὶν ἀδολεσχήσης ὀλίγον μὲ τὸν θάνατον καὶ τὰ ἐπακόλουθα.

Συλλογίσου ότι αυτή είναι η τελευταία νύχτα της ζωής σου. Για όλες τις άλλες ημέρες και νύχτες είσαι σίγουρος ότι πέρασαν και διαδοχικά σε παρέπεμψαν μέχρις σ' αυτό το χρονικό όριο του βίου σου. Για τούτη όμως τη νύχτα που έχεις μπροστά δεν είσαι σίγουρος αν θα σε παραδώσει στην ημέρα που θα έρθει ή στον θάνατο που έρχεται. Πόσοι θα αποθάνουν αυτή τη νύχτα! Πώς το ξέρεις ότι δεν θα είσαι ανάμεσα σ' αυτούς;

Συλλογίσου λοιπόν πώς, φεύγοντας σε λίγο, θα έρθουν να διεκδικήσουν την ψυχή σου οι Άγγελοι ή οι Δαίμονες κατά τα πεπραγμένα σου. Πικροί κατηγοροί οι Δαίμονες την ώρα του θανάτου παρουσιάζουν στη μνήμη όλα τα έργα όλης της ζωής και ώθούν στην απόγνωση. Οι Άγγελοι αντιπροβάλλουν τα κατά Θεόν ειργασμένα. Και από εκείνο το πρόχειρο πρωτοδικείο προσδιορίζεται η πορεία της ψυχής. Έπειτα τα έναέρια τελώνια. Έπειτα το φοβερόν βήμα του Κριτού. Και έπειτα η απόφασις.

Και εάν το αποτέλεσμα όλης αυτής της διαδικασίας θα είναι κόλασις, τότε τί θα κάμης, ψυχή ταλαιπωρη; Τί θα έδινες την ώρα εκείνη για να λυτρωθής; Έλθέ εις εαυτόν καθώς ο άσωτος εκείνος υίός και μετανόησε και ζήτησε το έλεος του πολυελέου Θεού. Ό,τι θα ήθελες τότε να κάμης, κάμε το τώρα. Ημαρτες; μετανόησον. Ίδου νυν καιρός ευπρόσδεκτος.

Έάν με αυτές τις σκέψεις, χωρίς εικόνες και φαντασίες, άδολεσχήση έστω και για λίγη ώρα ο άνθρωπος κατανύσσεται. Μαλακώνει η καρδιά του σαν το κερί, και η διάνοιά του παύει να μετεωρίζεται. Η μνήμη του θανάτου έχει αυτό το προνόμιο, να νικά όλα τα άπατηλά της ζωής, και να γεννά στην καρδιά το κατά Θεόν πένθος. Μέσα σ' αυτή την άτμόσφαιρα της κατανύξεως μπορείς να άρχισης την μονολόγιστη, αδιάλειπτη, νοερά προσευχή σου.

Καθώς είναι συναγμένη η διάνοιά σου, καθώς είναι συντετριμμένο και τεταπεινωμένο το πνεύμα σου, κλίνει ελαφρά την κεφαλή σου και στρέψε την προσοχή προς το μέρος της καρδιάς. Είναι και αυτή συντετριμμένη και τεταπεινωμένη και περιμένει τον νούν να κατεβή δια να προσφέρουν ίκεσία στον πολυεύσπλαγχο με την έλπίδα ότι δεν θα την έξουδενώση.

Άπό την εισπνοή των μυκτήρων άρχίζει η διαδικασία της άναπνοής του σώματος. Έκει σύναψε δια της προσευχής και

τὴν ἀναπνοὴν τῆς ψυχῆς σου. Εἰσπνέοντας λέγε μιὰ φορά τὴν προσευχὴ παρακολουθώντας τὴν μέχρι τὴν καρδιά καὶ ἐκπνέοντας ἐπαναλαμβάνε τὴν ἄλλη μιὰ φορά. Ἐκεῖ πού σταματᾷ ἢ εἰσπνοὴ στὸ χῶρο τῆς καρδιάς ἐκεῖ στερεώσε καὶ τὸν νοῦν σου καὶ ἀμετεωρίστως παρακολουθεῖ διὰ τῆς εἰσπνοῆς καὶ ἐκπνοῆς συνεισπνεομένην καὶ συνεκπνεομένην τὴν προσευχήν: Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με!

Ἐπιστράτευσε ὄσσην ἀγαπητικὴν διάθεσιν ἔχεις καὶ ἀφαντάστως καὶ ἀνεικονίστως μνημόνευε διὰ τοῦ ἐνδιαθέτου λόγου τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

Ἀπομάκρυνε κάθε σκέψη. Ἀκόμα καὶ τὴν πιὸ ὁμορφὴ καὶ τὴν πιὸ ἀγνή καὶ τὴν πιὸ σωτήρια. Εἶναι τοῦ πονηροῦ, ἐκ δεξιῶν γιὰ νὰ σταματήσῃ τὴν προσευχὴ. Καταφρόνησε ὄλους τοὺς πονηροὺς λογισμοὺς, ὄσο αἰσχροὶ καὶ βέβηλοι καὶ βλάσφημοι καὶ ἄν εἶναι. Δὲν εἶναι ἰδικοὶ σου, μὴ σὲ νοιάζει, δὲν εὐθύνεσαι· βλέπει ὁ Θεὸς πόθεν προέρχονται. Μόνον ἐσὺ μὴ δελεασθῆς, μὴ φοβηθῆς, μὴ συναρπασθῆς, μὴ συνδύασης μαζί τους.

Καὶ ἂν πρὸς ὀλίγον μετεωρισθῆς, εὐθύς μόλις ἀντιληφθῆς τὴν φυγὴν ἀπὸ τὸν τόπον καὶ τὸν τρόπον τῆς προσευχῆς σου ἐπίστρεψε. Καί, ἐάν πάλιν συναρπασθῆς, πάλιν ἐπίστρεψε. Καί, ἐάν, ὄσες φορές μετεωρισθῆς, τόσες καὶ ἐπιστρέψῃς, ὁ Θεὸς θὰ ἰδῇ τὸν κόπον σου καὶ τὴν προθυμία σου καὶ διὰ τῆς χάριτός Του ὀλίγον κατ' ὀλίγον θὰ στερεώσῃ τὴν διάνοιάν σου.

Ἐπειδὴ, συνήθεια ἔχει ὁ νοῦς νὰ τρέχῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ παραμένη ἐκεῖ ὄπου πονᾶμε, συγκράτησε ὀλίγον τὴν ἀναπνοὴν σου. Μὴ ἐκπνέης ἀμέσως. Τοῦτο θὰ προξενήσῃ ἓνα μικρὸ ἀβλαβὲς ἄλλογος στὴν καρδιά, ἐκεῖ ὄπου θέλουμε νὰ στερεώσωμε τὸν νοῦν μας. Αὐτὸς ὁ μικρὸς πόνος θὰ συντείνῃ τὰ μέγιστα ὡσὰν μαγνήτης γιὰ νὰ τραβᾷ καὶ νὰ κρατᾷ ἐκεῖ τὴν διάνοια, ὡσὰν θεραπαινίδα τρόπον τινὰ γιὰ νὰ τὸν θεραπεύσῃ.

Καὶ ὄντως τὸ γλυκὺ ὄνομα τοῦ Κυρίου, τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα ἐπικαλούμενον μετὰ πόνου καὶ συντριβῆς κάμει ὀλίγον κατ' ὀλίγον, χρόνῳ—σὺν τῷ χρόνῳ, τὴν ἀλλοίωσιν τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου, εἰς τὸν χῶρον ὄπου προλαβόντως εἶχε σκηνώσει ἢ ἁμαρτία.

Ἡ ἀνακύκλιση τῆς προσευχῆς στὸ χῶρο τῆς καρδιάς διευρύνει τόσο τὰ ὄρια τῆς, ὄστε νὰ γίνεται ἄλλος οὐρανὸς καρδιακός, ἱκανὸς νὰ χωρέσῃ τὸν Ἀχώρητον.

Πόλεμος, αγώνας κραταιός θά γίνη γιά τόν θρόνο τῆς καρδιάς. Ὁ Διάβολος κατ' ἀρχήν θά ἐνεργῆ διὰ τῶν παθῶν καί τῶν ἀναθυμιάσεών των, δηλαδή τῶν ποικίλων ἀντιστρατευομένων εἰς τήν προσευχήν λογισμῶν. Καί ὅσον διὰ νηστείας, ἀγρυπνίας, προσευχῆς καί τῶν ἄλλων ἀσκητικῶν προσπαθειῶν θά χάνη ἔδαφος, τόσον καί θά ὠρύεται, καί τόσον θά ἐπιχειρῆ, κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ, ὄλο καί δυναμικώτερα νά ἐκδηλώνη τήν κακία του καί τήν πανουργία του διὰ ποικίλων ἐπηρεϊῶν καί πειρασμῶν καί θλίψεων. Πλὴν τὰ ὄρια τῆς δικαιοδοσίας του θά τὰ διαγράφη πάντοτε ἡ στοργικῆ πρόνοια τοῦ Οὐρανίου Πατρὸς ἀνάλογα μὲ τὴν δυνατότητα τῆς ἀντικρούσεως τῶν προσβολῶν.

Πάντοτε πρὶν ἀπὸ τὸν πειρασμὸ χορηγεῖ κρυπτὴ χάρι στον ἀγωνιζόμενον ὁ ἀγωνοθέτης Χριστός, οὕτως ὥστε δι' αὐτῆς νά συντρίβεται ἡ μανία τοῦ ἐχθροῦ καί νά ἐπιστρέφῃ νικημένος καί κατησχυμένος. Πρέπει νά δώσωμε στον Κύριο τόση χαρὰ ὑπομένοντας τίς θλίψεις, ὅση θλίψη τοῦ προξενήσαμε δελεαζόμενοι ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Τότε ἐχαίρετο ὁ Διάβολος καί ἐλυπεῖτο ὁ Θεός, τώρα σειρά νά χαρῆ ὁ Θεός καί νά λυπηθῆ, νά διαπραγῆ ὁ Διάβολος.

Β'.

«Ἄλλὰ τὸ ἔργον τοῦτο οὐκ ἔστι μιᾶς ἡμέρας ἢ δύο, ἀλλὰ χρόνου πολλοῦ, καί καιροῦ, παρατηρεῖ ὁ θεῖος Χρυσόστομος· πολλοῦ γὰρ ἀγῶνος καί χρόνου χρεία, ὅπως ἐκβληθῆ ὁ ἐχθρὸς καί ἐνοικήσῃ ὁ Χριστός... Σχολάσατε τοῖνον καί παραμείνατε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ἕως οὗ οἰκτειρήσῃ ἡμᾶς· καί μηδὲν ἕτερον ζητεῖτε ἢ μόνον ἔλεος παρὰ τοῦ Κυρίου τῆς δόξης· ζητοῦντες δὲ ἔλεος ἐν ταπεινῇ καί ἔλεινῃ καρδίᾳ ζητεῖτε· καί βοᾶτε ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας, εἰ δυνατόν καί ὄλην τὴν νύκτα, τὸ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἔλέησόν με· καί βιάσασθε τὸν νοῦν ὑμῶν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἕως θανάτου».

Παρόμοιες συμβουλές δίδουν ὄλοι οἱ Πατέρες μας καθένας μὲ τὸν τρόπο του καί μὲ τὰ λόγια του, πάντως μὲ τὴν ἐμπειρία τοῦ πολέμου καί τῆς νίκης ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ, τὸν ὁποῖον κυριολεκτικῶς ἐκνευρίζει καί τελείως ἀποδυναμώνει ἢ συνεχῆς ἀδιάλειπτος νοερά προσευχή.

«Ἀδελφοί, τὸν Χριστὸν ἀεὶ ἀναπνέετε», παροτρύνει ὁ καθηγητῆς τῆς ἐρήμου Μέγας Ἄντωνιος.

«Ἀεὶ μνημόνευε τοῦ Θεοῦ, καὶ οὐρανὸς ἡ διάνοιά σου γίνεται», ἀποφαίνεται ὁ ὁσιος Νεῖλος ὁ Σοφός.

Ὅσον ἐπιμένει ὁ εὐχόμενος, τόσον καθαρίζεται ἡ καρδιά, τόσον φωτίζεται ὁ νοῦς, τόσον ἀγαθύνεται ἡ διάθεσις, τόσον ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀπλώνει τὴν χαρὰν καὶ τὴν παρουσίαν τῆς μέσα στὸν κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἀνθρώπου, χάριν τοῦ ὁποῦ ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς ἐκάλυψε ὄλες τὶς διαστάσεις τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, διὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ πάθους καὶ τῆς ἑαυτοῦ Ἀναστάσεως.

Ἀπὸ ἐδῶ προγεύεται τῶν ἀγαθῶν τῆς οὐρανόθεν Βασιλείας ἐκεῖνος ὅπου θὰ μαράνη τὴ γεύση του, θὰ συστειλῆ τὶς αἰσθήσεις του ἀπὸ ὄλα τὰ τερπνὰ τοῦ κόσμου, καὶ θὰ σταθῆ ἀνδρείως μέχρι τέλους ἔναντι τῶν ἐπηρεῶν τοῦ κοσμοκράτορος. Γαλήνη λογισμῶν, εἰρήνη καρδίας, γλυκύρροα δάκρυα, ἀρπαγὴ νοῦς, γνῶσις μυστηρίων, ἀγάπης ὑπερβολή, θεωρία Θεοῦ, τελείωσις «κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει».

Ὅλα αὐτὰ μὲ ἓνα συστηματικόν, διαρκῆ, ἐπίμονον, ἀνυποχώρητον ἀγῶνα διὰ τῆς νοεράς προσευχῆς.

Ἄλλὰ προκειμένου νὰ εἰσακουσθῆ ἡ ἀδιάλειπτος αὐτῆ νοερά ἀδολεσχία ἀπαιτεῖται ἀπὸ μέρους τοῦ προσευχομένου καὶ ἡ παράλληλος βοηθητικὴ ἐκπλήρωσις τῶν μοναχικῶν καὶ χριστιανικῶν ἐν γένει ὄρων τῆς πνευματικῆς ζωῆς.

Προκειμένου περὶ τοῦ ὑποτακτικοῦ Μοναχοῦ ἀπαρασάλευτος ἀπαιτεῖται ἡ ὑπακοὴ εἰς τὸν Γέροντα, τὸν ὄρατὸν τύπον τῆς ζωῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Προκειμένου δὲ περὶ ὄλων τῶν Χριστιανῶν, ρύθμισις τῆς ζωῆς των κατὰ τὶς ὑποδείξεις τῶν πνευματικῶν των πατέρων καὶ ὑπακοὴ εἰς τοὺς Κανόνες τῆς Μιᾶς Ἁγίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, διὰ νὰ μὴ πλανᾶται ἕκαστος κατὰ τὴν ἰδίαν ὁδὸν τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῶν θελημάτων του, καθὼς συνιστᾶ νὰ προσέχωμεν ἡ Ἁγία Γραφή.

Ἀναφέρεται εἰς τὸ Γεροντικόν πολὺ ἀπλῆ καὶ πολὺ περιεκτικὴ ἡ γνώμη τοῦ ἀββᾶ Μίνωος: «Ἡ ὑπακοὴ ἀντὶ ὑπακοῆς ἐστίν· εἴ τις ὑπακοῦει τῷ Θεῷ, ὁ Θεὸς ὑπακοῦει αὐτόν». Καὶ ὁ ἀββᾶς Ἡσαΐας διευκρινίζει ἐκτενέστερα: «Ἀδύνατον γάρ ἐστι τὸν Θεὸν μὴ εἰσακοῦσαι τοῦ ἀνθρώπου, ἂν μὴ παρακούσῃ ὁ ἀνθρώπος τοῦ Θεοῦ· οὐκ ἐστι γὰρ μακρὰν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ τὰ θελήματα ἡμῶν οὐκ ἔξ ἀὐτὸν ἀκοῦσαι».

Τὰ θελήματά μας δὲν ἀφήνουν νὰ εἰσακουσθῆ ἡ προσευχή μας.

Ἐὰν προσεύχεσαι καὶ δὲν εἰσακούεσαι, πρόσεχε μήπως παρακούης.

Ἐὰν προσεύχεσαι τὴν νύκτα καὶ δὲν προσέχης τὴ ζωὴ σου τὴν ἡμέρα εἶναι ὡσὰν νὰ χτίζης καὶ νὰ χαλαῶς συγχρόνως.

Ἐὰν ἀδιαφορῆς εἰς τὰ μικρά, θὰ παραχωρηθῆ ὅπως-δήποτε νὰ πέσης εἰς τὰ μεγάλα. Πρόσεχε σεαυτῶ.

Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ στέλνη διαπαντός ὁ Θεὸς τὴν χάριν Του στὴν καρδιὰ ἐκείνη ποὺ δὲν θέτει φραγμὸ στὶς ἐπιθυμίες της, καὶ στὴ διάνοια ἐκείνη ποὺ δὲν λέει νὰ περιμαζευθῆ ἀπὸ τὴν ἄσκοπη περιπλάνησίν της. Δίδει ὁ Θεὸς κατ' ἀρχὴν τὴν χάριν Του διὰ νὰ μᾶς βοηθήσῃ, νὰ μᾶς διεγείρῃ, νὰ γλυκάνῃ τὰ αἰσθητήρια τῆς ψυχῆς μας, νὰ μᾶς προσελκύσῃ· ἀλλ' ἐὰν δὲν συγκοπιᾶσωμε καὶ ἡμεῖς ἡ χάρις θὰ συσταλῆ ἀνενέργητος. Ἐκ τοῦ τρῶγειν ἔρχεται ἡ δρεξις καὶ ἐκ τοῦ προσεύχεσθαι γεννᾶται ἡ προσευχή.

Εἶσαι στὸ διακόνημά σου, στὴν ἐργασία σου; Ἐνθυμοῦ τοὺς ἁγίους Πατέρας οἱ ὁποῖοι ἐργαζόμενοι ἔλεγον καθ' ἑαυτοὺς:

Σῶμα ἔργασαι, ἵνα τραφῆς
Ψυχὴ, νῆφε, ἵνα σωθῆς.

Περισπᾶται ὁ νοῦς σου; Λέγε ψιθυριστὰ τὴν εὐχή. Καὶ μὴν ἀργολογῆς. Διότι βλάπτεις ἐκτός ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν σου καὶ ἄλλον καὶ ἄλλους διὰ τῆς ἀργολογίας.

Λέγει ὁ Ἀββᾶς Φιλήμων, ὅτι· «Πολλοὶ τῶν ἁγίων Πατέρων ἐθεώρουν τοὺς Ἀγγέλους παραφυλάττοντας ἑαυτοὺς· διὸ καὶ τῇ σιωπῇ ἐφύλαττον ἑαυτοὺς, πρὸς τινα μὴ διαλεγόμενοι».

Ἄντι νὰ χάνης τὸν χρόνον σου, λέγε τὴν προσευχή. Καὶ ὅσον σοὶ ἔρχεται ἀκηδία καὶ ἀμέλεια τόσον νὰ φοβῆσαι περὶ τῆς ἀπειλῆς τὴν ὁποῖαν ἀπηύθυνε ὁ Κύριος πρὸς τὸν δούλον τὸν πονηρὸν καὶ ὀκνηρὸν.

Ἐὰν ἀφήνης νὰ σὲ παραπέμπῃ διαδοχικῶς ἡ ἡμέρα πρὸς τὴν νύκτα καὶ ἡ νύκτα πρὸς τὴν ἡμέρα ἀμελῆ καὶ ἀμελέστερο, εἰς ὀλίγον διάστημα θὰ καταντήσης ἀμελέστατος.

Μήπως διὰ τὴν ἀμέλειάν σου θὰ καυχθῆς σύ, ὅταν οἱ ἄλλοι θὰ λαμβάνουν τοὺς στεφάνους διὰ τοὺς κόπους των;

Κοπίασε ὀλίγον, ἀδελφὲ εἰς τὴν προσευχὴν καὶ εἰς τὴν νῆψιν καὶ θὰ ἰδῆς χαρὰν νὰ ἀναβρῆ εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ φῶς νὰ ἀνατέλλῃ εἰς τὸ στερέωμα τῆς διανοίας σου. Χαρὰν ὅχι ὡσάν αὐτὴν ὅπου πρὶν τὴν χαρῆς χάνεται, ἀλλὰ γλυκεῖαν ὡσάν τὸν γλυκασμὸν τῶν Ἀγγέλων, καὶ φῶς ἀνέσπερον τοῦ ἄλλου κόσμου, τὸ ὅποιον ὁ Χριστός, τὸ φῶς τοῦ κόσμου, διὰ τῆς εὐχῆς ἐρχόμενος θὰ σοὶ δωρῆσῃ πρὶν ἀναχωρήσῃς τούτου τοῦ κόσμου. Μήπως δὲν ἔγιναν αὐτὰ εἰς τοὺς Πατέρας μας, ἢ μήπως δὲν ἤμποροῦν νὰ γίνουσι καὶ εἰς ἡμᾶς, ἐὰν δὲν τὰ ἐμποδίσῃ ἡ ὀλιγοπιστία μας καὶ ἡ ἀκηδία μας;

Καὶ πάλιν ἔλεγε ὁ Γέροντάς μου: Κοπίασε ὀλίγον, διὰ νὰ κάμῃς χρεώστην τὸν Θεὸν καὶ νὰ σοῦ στείλῃ ἐν καιρῷ ὑπερεκπερισσοῦ ἀπὸ ὅσα ἐκοπίασες ἢ ἐζήτησες.

Ἄλλὰ μὴ λησμονῆς τὸν λόγον τοῦ ἁγίου Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου, ὅτι «πρῶτον μὲν ὁ Διάβολος ἀγωνίζεται νὰ καταργήσῃ τὴν ἀδιάλειπτον εὐχὴν τῆς καρδίας, καὶ ἔπειτα πείθει τὸν μοναχὸν νὰ καταφρονήσῃ καὶ τοὺς ὀρισμένους καιροὺς τῆς προσευχῆς καὶ τοῦ κανόνος, ὁ ὅποιος γίνεται διὰ προσκυνημάτων καὶ γονυκλισιῶν».

Λοιπὸν μὴν ἀκοῦς τοὺς ψιθύρους τῆς ἀμελείας, καὶ ἐὰν θέλῃς νὰ σκεπάξῃ ὁ Θεὸς τὰ σφάλματά σου, σκέπαζε καὶ σὺ τοῦ ἀδελφοῦ σου καὶ ὑπόμεινέ τον ἐν ἡμέρᾳ πειρασμοῦ καὶ ὀδύνης του.

Μὴ ἀντιλέγῃς καὶ μὴ κρύπτῃς τοὺς λογισμοὺς ἀπὸ τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς σου, διότι ματαίως θὰ κοπιᾷς εἰς ὄλην σου τὴν ζωὴν καὶ ἀτελεσφόρητος θὰ παραμῆνῃ ἡ προσευχὴ σου.

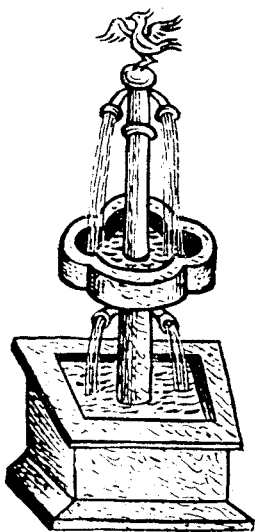
Ἐὰν δὲν καθαρισθῆς διὰ καθαρᾶς ἐξομολογήσεως, πῶς θὰ προσέλθῃς νὰ κοινωνήσῃς τῶν ἀχράντων καὶ ζωοποιῶν τοῦ Χριστοῦ Μυστηρίων; Δὲν ἤκουσες ὅτι εἰς τοὺς ἀξίως μεταλαμβάνοντας γίνονται ζωὴ, καὶ εἰς τοὺς ἀναξίως θάνατος;

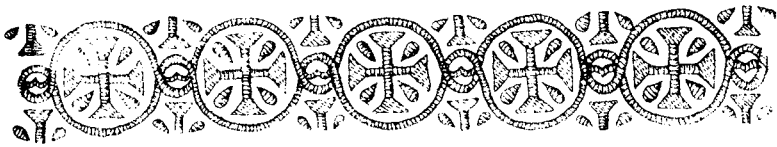
Μὴ εἴπῃς, καθὼς οἱ ἄλλοι καὶ ἐγώ. Διότι αὐτὸ εἶναι λόγος ἀφροσύνης, καὶ ὁ Κριτὴς εἶναι ἀπαραλόγιστος.

Κάθε λογισμὸς ὅπου φέρνει ἀπόγνωσιν καὶ λύπην πολλὴν εἶναι τοῦ Διαβόλου καὶ εὐθὺς νὰ τὸν ἀποβάλῃς, διότι θὰ σοῦ κόψῃ τὸ νῆμα τῆς προσευχῆς. Κάθε λογισμὸς ὅπου γεννᾷ μετρίαν λύπην εἰς τὴν ψυχὴν μεμιγμένην μετὰ χαρᾶς καὶ δακρύων εἶναι ἐκ τοῦ Θεοῦ. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ οὐδέποτε ἀπελπίζει τὸν ἄνθρωπον, τὸν ὀδηγεῖ μόνον πρὸς μετάνοιαν.

Λοιπὸν ἐν καιρῷ εἰρήνης σου μὴ ἀμελήσῃς, ἀλλὰ προσεύχου, κάμνε διόρθωσιν, ἐτοιμάζου πρὸς πόλεμον. Δίδε θάρρος τοῦ ἑαυτοῦ σου. Μὴ φοβείσαι τοὺς πειρασμούς. Εἰς ὄλους συμβαίνουν ἀλλοιώσεις ἀλλὰ θέλει ὑπομονὴ καὶ ἐπιμονὴν εἰς τὸν ἀγῶνα. Ὁ δίκαιος μυρίας φορές τὴν ἡμέραν ἐὰν πέσῃ, πάλιν ἐγείρεται καὶ νίκη λογίζεται. Τοῦτο σημαίνει ἡ εὐχή: Διαρκῆ μετάνοιαν, ἀκατάπαυστον ἐπίκλησιν τοῦ θεοῦ ἐλέους.

Τῷ δὲ διδόντι εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ, Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν, δόξα καὶ εὐχαριστία εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ

Ἄρχμ. Γαβριήλ, Προηγούμενου Ἱερᾶς Μονῆς Διονυσίου

Μετάνοια, λέξις σύνθετος, δηλοῦσα γραμματικῶς ἀλλαγὴν γνώμης καὶ διαθέσεως, θρησκευτικῶς δὲ ἀπόφασιν τοῦ ἀνθρώπου ὅπως ἀπαρνηθῆ τὰ σφάλματα τοῦ προτέρου βίου του καὶ διορθωθῆ πνευματικῶς, ὡς ἐμπρέπει εἰς χριστιανὸν ποθοῦντα τὴν ψυχικὴν του σωτηρίαν.

Ἡ μετάνοια εἶναι θεοφιλῆς σκέψις, εἶναι νεύσις Θεοῦ, εἶναι ὑπόδειξις τῆς θείας εὐσπλαχνίας πρὸς τὸν πταίσαντα ἄνθρωπον, εἶναι ἀπαραίτητος εἰς πάντας ἀνεξαιρέτως, κληρικοῦς, Μοναχοῦς καὶ λαϊκοῦς, καθότι πάντες εἴμεθα ἁμαρτωλοὶ κατὰ τὴν ἁγίαν Γραφὴν τὴν λέγουσαν, «τίς ἔστιν ἄνθρωπος ὃς ζήσεται, καὶ οὐχ ἁμαρτήσῃ, κἂν μία ἡμέρα ἢ ἡ ζωὴ αὐτοῦ;»

Εἶναι δὲ καὶ μεγάλη ἐδεργεία καὶ δωρεὰ πρὸς τὸν ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον, χαρίζουσα αὐτῷ τὸ δυσβάστακτον χρέος, τὴν βαρυτάτην ὀφειλὴν πρὸς τὸν ἐδεργέτην πολυεὐσπλαχνον Θεόν. Καρπὸς τῆς θεοφιλοῦς μετανοίας, εἶναι ἡ Ἱερὰ Ἐξομολόγησις, τὸ μέγα μυστήριον τῆς ἀγάπης τοῦ Δημιουργοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸ ἀσθενὲς πλάσμα του. Δι' αὐτῆς ἐξιλεούμεθα πρὸς τὸν ἐδεργέτην Θεόν, λαμβάνομεν τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν μας καὶ χάριτι Θεῷ ἀπεκδυόμεθα τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, ἀνακτῶμεν τὴν προτέραν πνευματικὴν κατάστασιν καὶ εἰσερχόμεθα εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν «νέαν καὶ καινὴν Πολιτείαν».

Τὸ μυστήριον τοῦτο, εἶναι τὸ τελευταῖον τῶν τεσσάρων μεγάλων μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας, ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν λογίζεται πνευματικῶς τέλειος, ὁ ὀρθόδοξος χριστιανός.

Τὰ τέσσερα ταῦτα καὶ ἀπαραίτητα μυστήρια εἶναι, πρῶτον τὸ Βάπτισμα, τὸ ὁποῖον μᾶς δίδει τὴν ἰδιότητα τοῦ Χριστιανοῦ, δεύτερον τὸ Χρίσμα ἢ ἅγιον Μῦρον, τὸ ὁποῖον μᾶς δίδει τὴν δωρεάν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, σφραγίζον συνάμα τὴν ταυτότητά μας ὡς χριστιανῶν, ἐξ οὗ καὶ ὁ ἐπιχρίων ἱερεὺς λέγει, «σφραγὶς δωρεᾶς Πνεύματος Ἁγίου — ἀμήν». Τρίτον εἶναι ἡ ἀγία Κοινωνία, ἣτοι ἡ μετάληψις τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣτις λέγεται καὶ «ἄρτος τῆς ζωῆς» καθότι δι' αὐτοῦ διατηρεῖται εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν ἡ ψυχὴ μας. Καὶ τέταρτον μυστήριον εἶναι ἡ Ἱερὰ Ἐξομολόγησις, ἡ ὁποία μᾶς καθαρίζει παντὸς ρύπου καὶ μολύνσεως ψυχικῆς καὶ μᾶς καθιστᾷ ἀξίους τῆς μεταλήψεως τῶν ἀχράντων μυστηρίων καὶ τῆς πνευματικῆς ἐνώσεως μετ' τὸν Πλάστην μας Θεόν.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο μυστήριον ἔχει παρὰ Θεοῦ ἀκαταμάχητον καθαρτικὴν δύναμιν, λαμπρύνει τὴν ψυχὴν μας, μᾶς καθιστᾷ ἐργηγόρους πρὸς ὑπάντησιν τοῦ νυμφίου Χριστοῦ, μᾶς χαρίζει τὸ εἰδικὸν ἔνδυμα, ἵνα εἰσέλθωμεν εἰς τὸν γάμον τοῦ Ἁρνίου, ἣτοι εἰς τὴν Θεϊαν Κοινωνίαν, τὸ δὲ κυριώτερον πάντων, συγχωροῦνται δι' αὐτοῦ καὶ ἐξαλείφονται ὅλαι αἱ ἁμαρτίαι μας.

Πρὸς πίστῳσιν τοῦ τελευταίου τούτου Θεοῦ εὐεργετήματος πρὸς τὸν ταλαίπωρον ἄνθρωπον, καὶ χάριν τῶν ἀπλουστέρων ἀδελφῶν θὰ παραθέσω ὧδε δύο γεγονότα, ἅτινα οἱ ὀφθαλμοί μου εἶδον καὶ αἱ χεῖρες μου ἐψηλάφησαν, ὡς λέγει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

Κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1913, ὁ τότε ἐπιτελάρχης τοῦ στρατοῦ μας, στρατηγὸς Βίκτωρ Δούσμανης, μᾶς ἔστειλε συνοδείᾳ δύο στρατιωτῶν ἕνα ἀνεπιόν του ψυχοπαθῆ, Ἰωάννην, ὀνόματι καὶ ἐπιστολὴν ἐν ἧ ἀνέφερεν «ὅτι ὁ ἐν λόγῳ εἰσαχθεὶς καὶ παραμείνας ἐπὶ ἔτος εἰς τὸ ψυχιατρεῖον τῆς ἰδιαίτερας πατρίδος του Κερκύρας, οὐδεμίαν βελτίωσιν ἢ θεραπείαν εἶδε, ἐφ' ᾧ συστάσει καὶ τῶν ἰατρῶν τὸν στέλλομεν εἰς τὰ ἅγια μέρη σας, ἵνα κάμνετε ὅ,τι δύνασθε ὀρησκευτικὸν δι' αὐτόν, ἵνα τὸν λυπηθῆ ὁ Πανάγαθος Θεὸς καὶ τὸν ἀπαλλάξῃ τῆς ἐπηρείας τοῦ Σατανᾶ, καθότι ἐπέισθημεν ὅλοι ὅτι μόνον ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ δύναται νὰ τὸν θεραπεύσῃ».

Ἦμουν τότε, ὡς νεόκουρος μοναχός, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ γέροντος καὶ ἀπλοϊκοῦ Ἠγουμένου, ὅστις καίτοι νέον τῆ

ήλικία με έσυμβουλευέτο εις τὰ διοικητικά του καθήκοντα, και με ήρώτησε αν πρέπει να βαστήξωμεν τον ψυχοπαθη αυτον νεον. Απαραιτήτως του ειπον και ανενδοιάστως πρέπει να τον βαστήξωμε και να κάμνωμεν ο,τι πνευματικως επιβάλλει η χριστιανική αγάπη, αλλά και διότι ο στρατηγός θεός του είναι ο δευτερος συντελεστής της απελευθερώσεώς μας εκ του Τουρκικού ζυγού μετά τον βασιλέα Κωνσταντινον. Τον εκρατήσαμεν, εγκλείσαντες αυτον εις ασφαλές δωμάτιον εις τον ξενώνα της Μονής, διότι ειχε τάσιν αυτοκτονίας, ως μās ειπον οι συνοδοί του στρατιώται· άλλ' ειχε και το καλόν να μη επιτίθεται εις τους ανθρώπους, ιδία δε προς τους ιερείς που τον εδιάβαζαν ήτο ήρεμος και ευπειθής.

Εις ερώτησίν μου δε, διατι τόσο τον σεβεται, μου απήντησε· διότι φοροϋν την ποδιά αυτή με τις φουντες, εννοων το ιερόν Επιτραχήλιον. Το μονον ενοχλητικόν του ελάττωμα ήτο να λέγη προς ενιους αδελφους καταλεπτως με δαιμονικήν ενεργειαν τα αμαρτήματά των, προδήλως τα ανεξομολόγητα.

Βοηθός εις τον ξενώνα, ήτοι παραρχοντάρης, ως ονομάζεται εις το Αγιον Όρος, ήτο νεός μοναχός συνομηλιξ μου, Ηπειρώτης την καταγωγήν, άλλ' επι ετη υπάλληλος εις ξενοδοχείον των Αθηνων, τεταγμένος προς τοις άλλοις να υπηρετη και τον εν λόγω ψυχοπαθη. Οσακίς όμως μετέβαινε παρ' αυτω, του ανέφερε συνεργεία του εν αυτω δαιμονίου, ολα του τα ήθικα παραπτώματα καταλεπτως, εφ' ο και μίαν πρωϊαν ελθων εις το Ηγουμενείον με παρεκάλει, να ειπω του Γέροντος να τον απαλλάξη της τοιαύτης υπηρεσίας προς τον ασθενη, διότι τον ερεζίλευεν, ως μοι ειπεν, με τās αποκαλύψεις του. Θεία νεύσει τον ερώτησα τότε, μήπως δεν εξωμολογήθης π... και εις απάντησίν του, οτι ντρέπεται να ειπή, τον προέτρεψα αδελφικως και επιμόνωσ να υπάγη εις τον πνευματικόν παπα Νεόφυτον, εις την Νέαν Σκήτην και να του εξομολογηθη ειλικρινως. Με ήκουσεν ευτυχως και προς το εσπέρας επιστρέψας μοι ανήγγειλε περιχαρήσ, οτι εξωμολογήθη και ξαλάφρωσε, ομοϋ δε ανήλθομεν εις τον ξενώνα και μετέβημεν εις τον ασθενη. Μόλις μās ειδεν ουτος απο το παράθυρο του δωματίου του ήρχισε να απειλη τον αδελφόν, οτι θα του τα ψάλη παλιν και να αρχιση απο το εξώφυλλον ως ελεγεν, άλλ' αμέσως εξηγριώθη και εμβλέψας προς τās ανοικτάς παλάμας του ήρχισε να φωνάζη και να υβρίζη· ποιός τα εσβυσε, ποιός ατιμος τα α-

πάλειψε και δέν βλέπω τίποτε, τί κακό πού μ' έκανε; και άλλα πολλά. 'Ημεῖς κατ' ἀρχήν ἐμείναμεν ἀναυδοί, ὅτε δέ συνήλθομεν ἐκ ταύτης, κατάπληκτοι διὰ τήν δύναμιν τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως, μετὰ δακρύων σταυροκοπούμενοι ἐδοξάζαμεν τόν Πανάγαθον Θεόν τόν διδόντα τιαυτήν σωστικήν χαράν τοῖς δούλοις του.

Τό γεγονός τοῦτο μᾶς ἐνεθύμισεν, ὅσα γράφει ὁ ἅγιος 'Ιωάννης εἰς τό βιβλίον του «Κλίμαξ» περὶ τοῦ ληστοῦ, τοῦ ἐξομολογηθέντος ἐν μέσῳ τῆς 'Εκκλησίας εἰς ἐπήκοον πάντων κατ' ἐπιταγήν τοῦ 'Ηγουμένου και ἐβλεπε κατ' αὐτό, εἰς ἐκ τῶν ἐναρέτων ἀδελφῶν ὅτι παρά τῷ ἐξομολογουμένῳ ληστῇ Ἰστατο ἄγγελος Κυρίου μέ ἀνοικτῆ βίβλον εἰς τὰς χεῖρας και μόλις ὁ ληστής ἐξεφῶνει τήν ἀμαρτίαν ὁ ἄγγελος τήν ἐσβυνὲν ἀπὸ τό βιβλίον. Αὐτό εἶναι ἡ πρώτη ἀπόδειξις ἐκ τῆς δαιμονοκρατίας τοῦ ἐν λόγῳ ψυχοπαθοῦς νέου.

'Η δευτέρα εἶναι ἡ ἐξῆς: Τήν παραμονήν τῆς ἑορτῆς τῶν ἁγίων 'Αρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ, καλέσας με ὁ ἀείμνηστος γέρον 'Ηγούμενος, μοι ἔπε να προσλάβω και ἕτερον ἀδελφόν και να κατεβάσω τόν ἀσθενῆ εἰς τήν ἐκκλησίαν κατά τήν ἀγρυπνίαν. Τόν ἐφέραμεν τοποθετήσαντες αὐτόν εἰς ἀρχαίκα στασίδια, ἐν μέσῳ ἡμῶν.

Καθ' ὄλην τήν ἀγρυπνίαν ἐψιθύριζεν ἀσυνάρτητα και ἐνίστε ἐμούγκριζεν, ἀλλά τόν καθησυχάζαμεν. Κατά τήν ψαλμωδίαν τοῦ δοξαστικοῦ «'Οπου ἐπισκίαση ἡ χάρις σου 'Αρχάγγελε ἐκεῖθεν τοῦ διαβόλου διώκεται ἡ δύναμις», τότε ἀστραπιαίως διέφυγεν ἐκ μέσου ἡμῶν και διὰ τῆς μικρᾶς πύλης τῆς Λιτῆς, ἀπὸ τήν ὁποίαν οὐδέποτε διήλθε, διηυθύνθη πρὸς τήν ὑπερθεν τῆς θαλάσσης πτέρυγα τῆς Μονῆς.

Τοῦτο ἀνεστάτωσε ὅλον τό 'Εκκλησίασμα, διεκόπη ἡ ψαλμωδία και ὅλοι ἐτρέξαμε κοντά του, ἵνα προλάβωμεν τό ἀποφευκτέον, ἀλλ' ὃ τῶν θαυμασίων σας ἅγιοι 'Αρχάγγελοι, ἐκεῖ εἰς τήν μικράν στοάν <καμάραν> τήν πρὸς τόν ἐν λόγῳ ἐξώστην ἄγουσαν, ὅπου ἐνθεν και ἐνθεν εἶναι ἱστορημένοι εἰς ὀλόσωμον τοιχογραφίαν οἱ ἅγιοι 'Αρχάγγελοι, Ἰστατο καθηλωμένος ὄρθιος ὁ ἐν λόγῳ, και εἰς τήν ἀγωνιώδη ἐρωτησίμ μας, τί ἐπαθες Γιάννη, δέν ἐπαθα τίποτα, ἀπήντησεν, οἱ ἅγιοι 'Αρχάγγελοι μέ ἔκαμαν καλά, ξαλάφρωσα, δέν ἔχω τίποτε, πᾶμε στήν 'Εκκλησίαν. 'Επανάλθομεν εἰς τόν ναόν, παρέμεινε ἡσυχος ἔως τέλους τοῦ 'Ορθρου και εἰς τήν λειτουργίαν ὁμοίως,

καί μεθ' ἡμέρας, διὰ τοῦ πλοίου τῆς γραμμῆς ἐπέστρεψε καλῶς ἔχων εἰς Ἀθήνας, ὁπόθεν ἐλάβομεν εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν τοῦ ἐπιτελάρχου στρατηγοῦ.

Ταῦτα νομίζω ὅτι ἀρκοῦν νὰ πείσουν καὶ τὸν πλέον δύσπιστον περὶ τῆς δυνάμεως τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως.

Ἐπανερχόμενος εἰς τὸ θέμα τῆς Μετανοίας λέγω καὶ αὐθις ὅτι εἶναι κλήσις Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον.

Ὁ οὐράνιος Πατήρ, ἐν τῇ ἀπείρῳ ἀγάπῃ του ἀναζητεῖ τὸν καθένα μας, ὡς ποτὲ τὸν Πρωτόπλαστον ἐν τῷ Παραδείσῳ, «Ἀδὰμ ποῦ εἶ», ἄνθρωπέ μου πιστέ ποῦ εἶσαι, ποῦ εὕρισκεσαι πνευματικῶς;

Καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ ἀπονοίᾳ μας, ἀντὶ νὰ προστρέξωμεν εἰς τὴν σε τήριον κλήσιν, τῶν ἐντολῶν Του, εἰς τὴν φωνὴν τῆς Ἐκκλησίας μας, εἰς τὰς νύξεις τῆς συνειδήσεώς μας, καταφεύγομεν εἰς σοφιστείας, εἰς προφάσεις, καὶ ἐνῶ διὰ τὸ θνητὸν σῶμα μας καταβάλλομεν προσπάθειαν ἐξικνουμένην μέχρις ἀνεπιτρέπτου φιλαυτίας καὶ καταξοδευόμεθα εἰς ἰατρούς, λουτρά, ἐγχειρήσεις κ.λ.π. διὰ τὴν ἀθάνατον ψυχὴν μας ἣς οὐκ ἔστιν ἀντάξιος ὁ κόσμος ὡς λέγει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὀλιγωροῦμεν καὶ δὲν προστρέχομεν εἰς τὸ σωτήριον λουτρὸν τῆς Μετανοίας, ἵνα λάβωμεν ἐντελῶς δωρεὰν τὴν ψυχικὴν ὑγείαν.

Κατὰ τὴν Μ. Τεσσαρακοστὴν ἀκούομεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ψαλλομένην τὴν αὐτοκριτικὴν τοῦ μετανουοῦντος ἀνθρώπου:

«Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου, ἀνάστα τί καθεύδεις; τὸ τέλος ἐγγίζει καὶ μέλλεις θορυβεῖσθαι, ἀνάνησον οὖν, ἵνα φείσῃται σου Χριστὸς ὁ Θεὸς ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν».

Αὐτὴ τὴν ἀνάνησιν εὐχομαι ἀπὸ ψυχῆς εἰς πάντας τοὺς ἀγαπητοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς, κληρικοὺς, μοναχοὺς καὶ λαϊκοὺς, ἵνα διὰ τῆς μετανοίας ἐξιλεώσωμεν τὴν δικαιοσύνην Του, καὶ ἐπιτύχωμεν τὸ ἔλεός Του, ὅπερ κατανικᾶται κρίσεως κατὰ τὸν προφήτην, καὶ ἵνα συναισθανόμενοι τὴν ἁμαρτωλότητά μας, εἰπώμεν μετ' αὐτοῦ καὶ ἡμεῖς: Ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσης Κύριε, τίς ὑποστήσεται; Ἄφες ἡμῖν Κύριε, σῶσον ἡμᾶς δωρεάν· ὅτι παρὰ Σοὶ ὁ ἴλασμός ἐστιν. Ἀμήν.

Η ΔΙΨΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΔΙΑ ΤΟΝ ΘΕΟΝ

Γέροντος Θεοκλήτου Διονυσιάτου

1. Ὁ Θεός και ὁ ἄνθρωπος. Αὐτὲς εἶναι οἱ δύο μοναδικές πραγματικότητες. Ὁ Θεός ὡς αὐτοῦπαρξη και ὁ ἄνθρωπος ὡς ὑπαρξη κατὰ χάριν. Ὁ Θεός ὡς κατ' οὐσίαν Θεός και ὁ ἄνθρωπος ὡς κατὰ χάριν θεός. Ὁ Θεός ὡς οὐσία ἄγνωστος και σχετικὰ γνωστός ἀπὸ τῆς ἐνέργειάς του και ὁ ἄνθρωπος γνωστός κατὰ τῆς ἐνέργειάς του και ἄγνωστος κατὰ τῆς δυνατοτή- τές του. Ὁ Θεός ἔχει φυσικὲς ὄλες τῆς τελειότητας και ὑπερτε- λειότητες και ὁ ἄνθρωπος ἔχει κατὰ μετοχή και χάρη κάποιες θεῖες καταβολές ἀναλογικὲς και δυνατοότητες ὁμοιώσεως με τὸν Θεόν. Εἶναι πλέον δεδομένο και ἀμετάβλητο τὸ δημιουργικὸ πρόσταγμα τοῦ Θεοῦ: ὁ ἄνθρωπος εἶναι πλασμένος «κατ' εἰκό- να και καθ' ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ.»

Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἐπομένως ἓνα δν αὐθόπαρκτο, ἄ- σχετο, ἀνεξάρτητο, αὐτόνομο. Εἶναι ἓνα δν λογικὸ ποῦ ἀπὸ τῆ φύση του ἀνήκει στὸν Θεόν, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν Θεόν, σχετίζε- ται με τὸν Θεόν, συγγενεῦει με τὸν Θεόν. Οἱ «φυσικὲς» κατα- βολές του εἶναι τάξεως ὑπερφυσικῆς, λειτουργοῦν με ἀναφορὰ στὸν Θεόν. Κάθε παρέκκλιση, κάθε κίνηση τοῦ ἀνθρώπου νὰ αὐτονομηθῆ και νὰ διακόψη τῆ σχέση του με τὸν πλάστη και πατέρα του, ὀδηγεῖ στὴν ἀποπλάνηση και παραμόρφωσή του. Γίνεται ἓνα τέρας ἓνα δν ἀντινομικὸ και πλήρες ἀπὸ σύγχυση και δυστυχία.

2. ΟΙ πρωτόπλαστοι ἐσάρκωσαν τὴ μεγαλύτερη δυνατὴ τελειότητα στὶς σχέσεις τους μεταξύ των καὶ ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ. Μέσα στὴν ἀναμαρτησία, πλέοντες στὴ χάρι τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἄκτιστο φῶς, ζοῦσαν σὲ τελεία ἀρμονία μὲ τὴ βούληση τῆς πατρικῆς ἀγάπης, ὀδηγούμενοι σταδιακὰ στὴν κατὰ χάρι ὁμοίωσὴ τους μὲ τὸν Θεόν. Ὅλο τους τὸ εἶναι ἦταν λουσμένο στὴν θεϊκὴ χάρι, ὁ νοῦς ἀκτινοβόλος ἀπὸ τὴν ἄκτιστη λάμψη, ἡ καρδιὰ καθαρὴ, φλογερὴ ἀπὸ ἀγάπη, «πάσχουσα τὰ θεῖα» ἀπὸ τὴν ἐρωτικὴ σχέση της μὲ τὸν ἐπίσης ἐρωτικὰ διακείμενο καὶ «ἐξιστάμενο» Θεόν. Αὐτὴ λοιπὸν ἡ ἀμοιβαία ἐλξη ἀγάπης καὶ ἔρωτος μεταξύ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου, ἀποτελοῦσε τὴν «κατὰ φύση» σχέση, ποὺ ἐξέφραζε καὶ τὸν προορισμὸ τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ πλάστηκε γιὰ εὐτυχία καὶ θέωση. Ὑπὸ τὸ πρῖσμα αὐτὸ θεωρούμενος ὁ ἄνθρωπος, ἀναδεικνύεται ὡς ἓνας κατὰ χάριν Θεὸς «δόξη καὶ τιμὴ ἔστεφανωμένος», ἓνας «ἐν σαρκὶ περιπολῶν θεός». Τὸ δὲ πρωτόκτιστο κάλλος του, ἡ λειτουργία τῶν ψυχοδιανοητικῶν του δυνάμεων, τὸ πνευματικὸ του ἦθος, οἱ ἀπαθεῖς σχέσεις του μὲ τὸν σύντροφόν του, ἡ στάση του ἀπέναντι τοῦ κτιστοῦ κόσμου καὶ ἡ ἐρωτικὴ του φορὰ πρὸς τὸν Θεόν καὶ τὶς ἄκτιστες ἐνέργειές του, ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦν τὰ μοναδικὰ καὶ ἱερά ἀρχέτυπα, πρότυπα καὶ ὑποδείγματα μιμήσεως καὶ οικειώσεως ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

3. Ὁ ἄνθρωπος, ὡς ἐλεύθερον ὄν, δελεασθεὶς ἀπατήθηκε ἀπὸ τὸν «ἀπ' ἀρχῆς ἀνθρωποκτόνον». Ὁλόκληρος ὁ ἄνθρωπος, ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα, ἀρρώστησε βαρῦτατα. Ἐγινε θνητός, ἐμπαθής, σκοτεινός. Διέστρεψε τὶς υἱϊκὲς σχέσεις του μὲ τὸν Θεόν, ἔχασε τὴν λάμψη τῆς χάριτος, ὁ νοῦς ἔπαψε νὰ βλέπῃ τὴν δόξα τῆς θεότητος. Οἱ δυνάμεις τῆς ψυχῆς ἄλλαξαν ρυθμὸ. Τὸ θυμικὸ ἔχασε τὴν ἀρρενωπὴ κίνηση καὶ ἀντὶ νὰ στρέφεται μὲ ἀπαθῆ τρόπο κατὰ τοῦ κακοῦ ἐστράφη κατὰ τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ ἐπιθυμητικὸ, ποὺ ἦταν στὴν διάθεση τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεόν καὶ τὸν ἄνθρωπο, μετεβλήθη σὲ πηγὴ φιληδονίας. Καὶ τὸ λογιστικὸ, ποὺ λειτουργοῦσε μόνο μὲ πνευματικὲς θεωρίες καὶ προσευχῆς — ἀφοῦ ὁ νοῦς ἦταν «ἐπόπτης τῆς αἰσθητῆς κτίσεως καὶ μύστης τῆς νοουμένης» — σκοτισμένο, θαμπό, τυφλό, ὑποκείμενο στὶς ἐμπαθεῖς ὑποβολὰς τοῦ παθητικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς καὶ στὶς ἀπατηλὰς προσβολὰς τοῦ διαβόλου, κατήντησε ἔρμαιο τῶν παθῶν καὶ τῶν σατανικῶν φαντασιώσεων. Ἐτσι ὁ ἄνθρωπος, μὲ ἀφώτιστη συνείδηση καὶ νοσηρὴ ψυχικὴ αἰσθη-

ση εξελάμβανε τὸ κακὸ ὡς καλὸ, τὸ πικρὸ ὡς γλυκὺ, τὸ ψεύτικο ὡς ἀληθινὸ καὶ τὸ δαιμονικὸ ὡς θεῖο. Καὶ ἐνῶ ἡ ψυχὴ, διατηροῦσα κάποια λείψανα τῆς θείας εὐγενείας τῆς, ὀρμοῦσε ἀπὸ ὀρμέφυτο γιὰ ὅ,τι καλὸ καὶ ἀληθινὸ, συνελάμβανε στὴ σύγχυσὴ τῆς τὰ εἰδωλά των, σκιές, φαντάσματα καὶ εἰκόνες, ὅπου ἐκένωνε τὸν ἀκάθαρτο ἔρωτά τῆς, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς πλάνης τῆς.

4. Μέσα σὲ αὐτὰ τὰ χαλκεύματα πρέπει νὰ ἐνταχθοῦν ὅλες οἱ προχριστιανικὲς θρησκείες καὶ ὅλες οἱ φιλοσοφίες, ἐξαιρέσει τῆς ἰουδαϊκῆς, τὴν ὁποία ὡς προτύπωση τοῦ χριστιανισμοῦ ἀπεκάλυπεν ὁ Θεός. Καὶ οἱ διάφορες θρησκείες καὶ οἱ ποικίλες φιλοσοφίες, ὡς ἀναζητήσεις, ὑπὸ τῶν πρώτων, τοῦ Θεοῦ, καὶ ὑπὸ τῶν δευτέρων, τῆς ἀληθείας, ἀποτελοῦν μαρτυρίες ἑνὸς ἄλλου κόσμου, ποὺ ἐχάθη καὶ ἀγωνιωδῶς ἐρευνᾶται γιὰ τὴν ἐπανεύρεσή του. Ἐὰν θ' ἀναλύση κανεὶς τὴν ἑλληνικὴ φιλοσοφία, θὰ ἀνακαλύψῃ τὸ κάλλος, τὸ φῶς, τὶς ἐφέσεις καὶ τὶς θεῖες δράσεις τοῦ ἀπτώτου καὶ ἀπλοῦ ἀνθρώπου σὲ μιὰ θλιβερὰ ἀλλοιωμένη μορφή σὰν μιὰ χαμένη παλαιὰ εὐγένεια, σὰν ἓνα ἀπολεσθέντα παράδεισο. Τί ἄλλο ἀπὸ ἀναζήτησι τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀληθείας καὶ τῆς μακαριότητος ποὺ ἔχασεν ὁ ἄνθρωπος, εἶναι ὁ Πυθαγορισμὸς, ὁ Πλατωνισμὸς, ὁ Στωϊκισμὸς, ὁ Νεοπλατωνισμὸς, ὁ Ἀριστοτελισμὸς; Παντοῦ κανεὶς ἀνακαλύπτει τὴν δίψα τῆς ψυχῆς γιὰ τὸν Θεόν, γιὰ τὴν εὐτυχία, γιὰ τὴν ἀλήθεια. Δίψα μόνον χωρὶς τὴν δυνατότητα εὐρέσεως, ἀφοῦ τὰ ὄργανα ἀναζητήσεως — οἱ ψυχικὲς δυνάμεις — ἔχουν ὑποστῆ διαστροφή καὶ ὁ διάβολος ἐξουσιαστικὰ ἀποπλανοῦσε τὸν ἄνθρωπο. Γι' αὐτὸ ὅλες οἱ φιλοσοφίες περιέχουν στοιχεῖα ἀληθείας, ἀλλ' ὄχι αὐτὴ τὴν ἀλήθεια. Περιέχουν τάσεις μυστικῆς, ἀλλὰ μένουν στὴ δίψα, γιὰ νὰ φανερώνεται, ὅτι κάποτε ὁ ἄνθρωπος ἀνεπαύετο στοὺς κόλπους τοῦ Θεοῦ σὲ μιὰ ἀλληλοπεριχώρησι ἀγάπης.

5. Ὁ ἄνθρωπος ἦταν ἀδύνατο νὰ εἶρη τὸν Θεόν. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Θεός ἀπεκαλύφθη στὸν ἄνθρωπο. Ἀλλὰ δὲν ἐφθανε ἡ φανέρωσι. Χρειαζότανε καὶ ἡ πρόσληψι τοῦ ἀρρώστου ἀνθρώπου γαί νὰ τὸν θεραπεύσῃ καὶ νὰ τὸν θεώσῃ. Γι' αὐτὸ καὶ ἐσαρκώθη. Σάρκωσι, Βάπτισι, Σταύρωσι καὶ Ἀνάστασι, ἐπανεφέραν τὸν ἄνθρωπον στὸ «ἀρχαῖον ἀπλοῦν» στὴν προπρωτικὴ κατάστασι. Ἡ ψυχὴ καθαρίστηκε μὲ τὸ βάπτισμα, ἀπόκτησε μὲ τὴν ἐνέργεια τοῦ ἁγίου Πνεύματος τὴν πνευματικὴ δράσι, τὴν πνευματικὴ γεύσι καὶ τὴν πνευματικὴ ἀκοή, δηλαδὴ

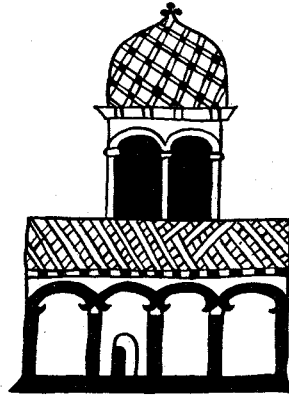
τήν καθολική αίσθηση, με την οποία ή ψυχή είδοποιείται για την ποιότητα δσων προσπίπτουν στην αίσθησή της.

Ἄλλά ἐνῶ στήν προπρωτική κατάσταση ὁ ἄνθρωπος εἶχε ἀπλανῆ τήν αἴσθηση γιά τήν διάκριση τῶν ποιοτήτων καί σταθερή, μετὰ τήν πτώση συμβαίνει τὸ ἀντίθετο. Οὐτε ἀπλανῆς εἶναι ἡ αἴσθηση οὔτε σταθερή. Ἔως τοῦ ἡ ψυχή με πολλοὺς ἀγῶνες καί χρόνους ἀποκτήσῃ τὸ ἀπλανές στή διάκριση καί τῆ σταθερότητα, θὰ πλανᾶται πολὺ ἢ λίγο καί θὰ κυμαίνεται πολὺ ἢ λίγο. Ἔτσι βλέπουμε χριστιανούς πού πίστεψαν καί βαπτίστηκαν, νὰ πλανῶνται πολὺ ἢ λίγο στήν διάκριση τῶν πνευματικῶν θεμάτων καί νὰ παρουσιάζουν τήν κύμανση μεταξὺ καλοῦ καί κακοῦ, ψεύτικου καί ἀληθινοῦ. Κι' ἔτσι ὁ Χριστιανός, ἐνῶ πιστεύει καί προσέρχεται στοῦ Χριστοῦ πού ὑπόσχεται: «Ὅς δ' ἂν πῖν ἐκ τοῦ ὕδατος οὐ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψῆσῃ εἰς τὸν αἰῶνα» (Ἰωάν. δ' 14), ἐν τούτοις καί διψάει καί ζητεῖ νὰ ξεδιψάσῃ σὲ θολές, ἀμαρτωλές καί πολλές φορές καθ' αὐτὸ δαιμονικὲς πηγές, πού θέλγουν τίς ἀφώτιστες ψυχές.

6. Ἄπ' ὅσα ἐλέχθησαν προκύπτει, ὅτι ὁ πόθος τοῦ ἀνθρώπου γιά ἀγάπη, ἀνάπαυση, εἰρήνη, ἔχουν ματαφυσικά αἷτια καί μόνο στή μόνη μεταφυσική πηγῆ, στοὺν Θεόν, εἶναι δυνατό τὸ ξεδίψασμα τῆς ψυχῆς. Ἄλλά γιά νὰ προσπελάσῃ κανεὶς στήν πηγῆ, τὸν Θεόν, καί «νὰ μὴ διψῆσῃ εἰς τὸν αἰῶνα» πρέπει νὰ προσέλθῃ με βαθειὰ ταπείνωση στοὺν Χριστό, νὰ τηρήσῃ τίς ἐντολές του, νὰ ἀποβάλλῃ τὰ πάθη, νὰ μεταστοιχειώσῃ τίς δυνάμεις τῆς ψυχῆς πρὸς τὸ ἀγαθὸ, βοηθούμενος βέβαια ἀπὸ τῆ χάρη τοῦ Χριστοῦ, γιά νὰ ἀγαπήσῃ τὸν Θεόν καί τὸν ἄνθρωπο, νὰ φωτισθῇ ὁ νοῦς ἀπὸ τίς ἄκτιστες ἐνέργειες τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καί νὰ μεταμορφωθῇ ὁλόκληρος ἐπὶ τὸ θεϊότερο. Ὅποτε ἡ ψυχή του θὰ «καταπαύσῃ» ἐν τῷ Θεῷ πρὸ τῆς μελούσης μακαριότητος στήν αἰωνιότητα.

Ὅλα αὐτὰ ὅμως προϋποθέτουν ἀγῶνα μακρὸ καί ἐντονο σύμφωνα με τήν ἀσκητική καί πνευματικὴ παράδοση τῆς Ὁρθοδοξίας. Καί πρὸς ὑποβοήθηση αὐτοῦ τοῦ ἀγῶνος ἐπενοήθη ὁ μοναχισμὸς, ὁ ὁποῖος προσφέρει τήν ἁγιασμένη πείρα του, με τήν ὁποία ἡγιασθήσαν καί ἐθεώθησαν ἀναρίθμητα πλήθη χριστιανῶν. Χωρὶς τήν παραδοσιακὴ ὁδό, χωρὶς τήν «νόμιμη ἀθλήση» ἡ ψυχή ταλαιπωρεῖται μέσα στὰ πάθη της, μένει ἀλύτρωτη, δυστυχῆς καί μέσα στοῦ πνευματικὸ σκοτάδι της ἀναζητεῖ τήν λύτρωσή της ἐκεῖ πού δὲν ὑπάρχει. Κι' ἔτσι πέφτει με-

σα στίς παγίδες τοῦ σατανᾶ, πού εἶναι γνωστῆς ἀπό τὰ διάφορα
ὀνόματά τους: μασωνισμός, ρόταρυ, μαρξισμός, ἀνατολικές
θρησκείες... πού αἰχμαλωτίζουν τόν σύγχρονον ἄνθρωπον.

ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΘΛΙΨΕΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΜΑΣ

Γέροντος Ἰωσήφ Σπηλαιώτου — Κουτλουμουσιανοῦ.

Πολλάκις ἐρωτώμεθα περὶ πόνον, ποίαν θέσιν καὶ σημασίαν ἔχει εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου εἴτε γενικῶς εἴτε μερικῶς, ἰδίως δὲ εἰς τὰς ἡμέρας μας, ὅπου φαίνεται, ὅτι πλεονάζει. Καὶ τοῦτο μὲν ἔχει λεπτομερῶς ἐρμηνευθῆ ὑπὸ τῶν Πατέρων μας, ὥστε νὰ μὴ γεννᾶται καμμία ἀπορία, ἀλλ', ἐπειδὴ τὸ πατερικὸν πνεῦμα δὲν εἶναι τόσον προσιτὸν εἰς τὰ κοινωνικὰ στρώματα, ὅπου καὶ ἡ δοκιμασία τοῦ πόνου πλεονάζει, ἀναφέρομεν συντόμως κάτι σχετικὸν μὲ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ θέμα πρὸς παρηγορίαν τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ὁ πόνος ἀντίκειται εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ἀνθρώπου, ἐκβιάζει τὴν προαίρεσιν, ἐπιβάλλεται διὰ τῆς βίας ἐπὶ τοῦ σώματος ἢ ἐπὶ τῆς ψυχῆς καὶ κατατυραννεῖ. Ἡ φύσις τοῦ πόνου εἶναι βεβαίως μία, αἱ μορφαὶ δὲ καὶ ἡ ἔντασις αὐτοῦ ποικίλλουν, ἐξικνουμένων ἕως τῆς καταλύσεως καὶ αὐτῶν τῶν ὄρων τῆς ζωῆς. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, καλῶς χαρακτηρίζουν τινὲς τὸν πόνον ὡς μόνον τοῦ θανάτου, δηλαδὴ τῆς προσκαιροῦ ζωῆς. Ὁ πόνος δὲν ἔχει φυσικὴν θέσιν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, ἢ μᾶλλον δὲν εἶχε, οὐδὲ κἂν ὑπῆρχεν, ἐφ' ὅσον ἀπέχει «οὐδύνης, λύπης καὶ στεναγμοῦ» ἢ ἀποκατάστασις μας εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν, ὅπου ἦτο καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς πλάσεώς μας. Ἄρα λοιπὸν ἡ ὑπαρξὶς τοῦ πόνου εἶναι μεταπτωτικὸν παράσιτον καὶ προῖον τῆς ἐξορίας μας αὐτῆς, ἢ ὅποια ὡς κανὼν ἀποτελεῖ

τρόπον τινά ἔκτισιν ποινῆς, ὅπως συμβαίνουν τὰ δεινὰ εἰς τοὺς ἐν ἐξορίᾳ ὄντας.

Καὶ αὐτὴ μὲν εἶναι ἡ ἐξωθεν φαινομένη μορφή τοῦ πόνου. Ἡ ἀφανὴς ὁμως καὶ κρυπτή του ἰδιότης εἶναι διαφορετικὴ καὶ ἐνδιαφέρουσα, ὡς μεγίστη φιλοσοφία, καὶ κατ' ἐξοχὴν δυναμένη ν' ἀναβιβάσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν ὑψιστον βαθμὸν τῆς τελειότητος καὶ ἐπιτυχίας τοῦ καθολικοῦ του σκοποῦ. Ὅπως ἀρχικῶς εἶπαμε, πόνος, θλίψις ἢ ὀδύνη εἶναι αὐτό, ποῦ δὲν τὸ θέλομε, ποῦ τὸ ἀρνούμεθα καὶ ποῦ τὸ ἀποστρεφόμεθα, ὅταν δὲ ἔρχεται μᾶς καταπονεῖ. Ἐκ διαμέτρου δὲ πάλιν, ὅ,τι μᾶς ἀρέσει καὶ θέλομε καὶ προαιρούμεθα, μᾶς χαροποιεῖ καὶ ἱκανοποιεῖ καὶ ἡδύνει καὶ προκαλεῖ ἀνάπαυσιν. Ὀδύνη λοιπὸν ἀφ' ἐνὸς καὶ ἡδονὴ ἀφ' ἑτέρου εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τῶν δύο διαφορετικῶν καταστάσεων. Ἡ θλίψις καὶ ὁ πόνος ἔλαβαν τὴν ἀρχὴν των ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς φύσεώς μας κατὰ δύο ἐξ Ἰσου σκληροῦς τρόπους: πρῶτον ὡς ἐκ Θεοῦ ἐπιτίμησις, «ἐν λύπαις καὶ ἰδρωτί τοῦ προσώπου σου...» καὶ «πληθύνων πληθυνῶ τὰς λύπας σου...», καὶ δεύτερον ὡς φυσικὸν ἐπακόλουθον ἐκ τῆς στέρησεως τοῦ ἄκρου ἀγαθοῦ καὶ ἑφετοῦ, τοῦ ὁποίου ἐστερηθῆμεν χωρισθέντες ἐξ αὐτοῦ. Ἀπ' ἀρχῆς, ἄρα, τῆς υπάρξεώς μας εὐρισκόμεθα συνεζευγμένοι εἰς τὸ πονηρότατον αὐτὸ ἄρμα τοῦ πόνου καὶ τοῦ κόπου «ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι ἡμᾶς εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθημεν».

Δὲν ἐνδιαφέρει ὁμως ἐμᾶς τώρα ἡ φυσικὴ ἀνάλυσις τῶν τόσο γνωστῶν εἰς ἡμᾶς πραγμάτων, ἀλλ' ἡ ἐκ τούτων πηγάζουσα φιλοσοφία, ἣ καὶ — νὰ πῆ κανεῖς — ἐμπορία, καθ' ἣν ἐξαγοράζομεν αὐτὴν τὴν ζωὴν μας καὶ τὸν θρίαμβον. Ὅπως καὶ πρὶν ὁ στόχος τῆς ἐνεργείας μας, ποῦ ἐπροστάχθημεν ἐκ Θεοῦ ἦτο τὸ «ἐργάζεσθαι καὶ φυλάσσειν», οὕτω καὶ τώρα ἐν τῇ ἀναπλάσει ἡμῶν ὑπὸ αὐτοῦ ὡς ἀνακαινιστοῦ εἶναι ὁ αὐτός, «τὸ ἐργάζεσθαι καὶ φυλάσσειν». Ἰσως νὰ ἐρωτήσῃ κανεῖς, τί; Ὅπως τότε τὴν ἐντολήν, καὶ τώρα βεβαίως πάλιν τὰς ἐντολάς μὲ τὴν ἐξῆς μόνον διαφορὰν, ὅτι τότε ἔχουσα ἡ φύσις τὴν ἀρχικὴν τῆς ἀπλότητος καὶ ἀκεραιότητος εἶχεν ἐκ φύσεως τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐθὲς καὶ ἀπλαστον μὲ μόνον θέλημα καὶ κίνημα τὸ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἡμῶν, τοῦ ὁποίου ἡ χάρις ἔτερπε καὶ καθίστα εὐδαίμονα τὸν ἄνθρωπον. Ἐνῶ τώρα ἡ διαβολικὴ ἀπάτη καὶ κακουργία παραπλανήσασα τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς ἀρχικῆς του θέσεως εἰς τὸ σύνθετον καὶ περίεργον καὶ πονηρὸν, τὸν

κατεδίκασε εἰς «ἐγκειμένην ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος αὐτοῦ» διαθέσιν καὶ εἰς τὰ ἐπακόλουθα αὐτῆς. Καὶ ἡ μὲν φύσις διεστράφη, ἀποστᾶσα τῆς θείας ὑποταγῆς καὶ θεωρίας, ἡ ἐντολὴ δμως «ἐργάζεσθαι καὶ φυλάσσειν» μένει καὶ ἐδῶ εὐρίσκομεν τὴν ἀρχὴν τοῦ νήματος, ποθεν καὶ πρὸς τί ὁ πόνος.

Ἡ διαφθαρεῖσα πλέον φύσις ἡμῶν λογιζομένη, ἐπιθυμοῦσα καὶ ἐνεργοῦσα πονηρῶς εἶχε χρειαίαν θεραπείας ἀναλόγου, «ἴνα μὴ τὸ χολὸν ἐκτραπῆ, ἰαθῆ δὲ μᾶλλον», ὅπως καὶ ἐθεράπευσεν ὁ Θεὸς Λόγος, γενόμενος ὅπερ ἐσμέν. Ἄλλὰ — ὦ βάθος πλούτου, καὶ σοφίας καὶ ἐλεημοσύνης τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ! — δὲν ἠδῆξε τὴν ἀπαίτησιν ἀφ' ἡμῶν μετὰ τὴν θεϊαν του κένωσιν, ἀλλ' ἀφῆκεν τὴν ἰδίαν ὡς καὶ πρότερον ἐντολήν, «ἐργάζεσθαι καὶ φυλάσσειν!» Ἡ ἐντολὴ Αὐτοῦ εἶναι ἄρα τὸ φάρμακον τὸ θεραπεῦον τὴν ἀρρωστημένην παρὰ—φύσιν! Ἡ «ἐγκειμένη ἐπὶ τὰ πονηρὰ» διάθεσις ἀπώλεσε τοὺς φυσικοὺς νόμους τῆς πίστεως, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀληθείας καὶ τῶν συναφῶν ἐναρέτων καταστάσεων, καὶ ἀντ' αὐτῶν ἴναβρῦει τὴν ἀπιστίαν, τὴν ἀδικίαν, τὸ ψεῦδος, τὴν ἀπάτην καὶ ὅσα «ἐστὶν αἰσχρὸν καὶ λέγειν» ἢ φαντάζεσθαι. Ἡ δοθεῖσα θεία ἐντολὴ, ἡ ὁποία δὲν ἀποτελεῖ ἐν ἀπλοῦν πρόσταγμα κυρίου πρὸς ὑποτελεῖς, εἶναι πολλαπλῶς ἱαματικὴ καὶ σωτήριος καὶ — τρόπον τινα — ἡ βαλβίς τῆς ὑποστάσεώς μας καὶ ἐπομένως δι' αὐτὴν καὶ μόνον «ὀφείλομεν φυλάσσειν ὁδοῦς σκληράς».

Ἐντεῦθεν ἡ πάλη, ἐξ ἧς ὁ ἀγὼν καὶ ἡ διαρξὶς τοῦ πόνου. Θέλοντος τοῦ ἀνθρώπου ποιεῖν τὸ καλόν, τὸ κακὸν παράκειται, διότι «ὁ ἐν τοῖς μέλεσι νόμος, ὁ ἀντιστρατευόμενος τῷ νόμῳ τοῦ νοῦς» καὶ τῆς προθέσεώς μας, μᾶς αἰχμαλωτίζει εἰς τὸν νόμον τῆς παραφύσεως! Μὴ ὑποτασσομένων δὲ ἡμῶν, δημιουργεῖται ἡ διεκκυστις καὶ ἰδοὺ ἡ θλίψις καὶ ὁ πόνος. Ἐὰν δὲ προκόψωμεν εἰς ὑψηλοτέραν γνῶσιν καὶ πίστιν, ἐπαυξάνει καὶ ἡ ἀγωνία περισσότερον καὶ ἐπαληθεύει τὸ γραφικὸν «ὁ τίθει γνῶσιν προστίθισιν ἀλγημα».

Κατὰ τὸν συντόμως περιγραφέντα τρόπον αὐτὸν εἶναι ἡ μία μορφή τοῦ πόνου γενικώτερον. Ἡ δευτέρα δμως μορφή αὐτοῦ εἶναι διαφορετικὴ ὡς μὴ ἐκούσιος ἀλλ' ἀλλαχόθεν πεμπομένη. Ὅσοι ἐκ τῶν ἀνθρώπων συλλάβουν τὸ νόημα τοῦ προορισμοῦ των καὶ δι' ὀρθῆς πίστεως καὶ ὑποταγῆς πρὸς τὰς θείας ἐντολὰς βιάζονται ἀντιπαλαίοντες πρὸς τὴν βίαν τῆς διαστροφῆς, δὲν θὰ ἀναγκάσουν τὴν συντηροῦσαν πατρικὴν τοῦ

Θεοῦ πρόνοιαν νὰ ἐπιβάλῃ τὴν ἰσχύουσαν ποινήν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ «ἐν κημῶ καὶ χαλινῶ τὰς σιαγόνας αὐτῶν ἀγξαις, τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρὸς σέ». Ὅστις ἐξ ἀπιστίας ἢ ἀπροσεξίας ἢ ραθυμίας ἢ ἄλλης προφάσεως ἀνθίσταται, εἴτε μερικῶς εἴτε ὀλικῶς, εἰς τὰς θείας ἐντολάς κατ' ἀνάγκην θὰ γευθῇ τὰς λεγομένας ὑπὸ τῶν Πατέρων μας «συμβατικὰς ἐπιφορὰς», δηλαδὴ τὰς οἰκονομικὰς ἐγκαταλείψεις καὶ παιδείας. Ἐδῶ εὐρίσκεται ὁ δολοῦχος οὐκ ἀδίκου τῶν θλίψεων καὶ τοῦ πόνου εἰς ὄλην του τὴν ἔκτασιν. Τότε «τίς σοφὸς καὶ φυλάξει ταῦτα καὶ συνήσει τὰ ἔλη τοῦ Κυρίου»; Ἐδῶ ὄντως συμβαίνουν μυστήρια μυστηρίων τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν ἀποκρύφων τοῦ Θεοῦ κριμάτων.

Ἐπειδὴ ὁ ἀγαθὸς ἡμῶν Δεσπότης γνωρίζει ὅτι ἡ ἀποστασία μας πρὸς τοὺς κανόνας τοῦ «ἐργάζεσθαι καὶ φυλάσσειν» δὲν εἶναι ἐξ ἀπολύτου ἀρνήσεώς μας εἰς τὸ πανάγιόν του θέλημα, ἀλλ' ὀφείλεται κυρίως εἰς ἄγνοιαν ἢ ἀπειρίαν, ἐξ ὧν κατ' ἀκολουθίαν γεννᾶται ἀδυναμία, ἐπεμβαίνει πατρικῶς διὰ πολυτρόπων μέσων παιδευτικῶν πρὸς βιασμόν ἡμῶν καὶ, ἀναλόγως τῆς δυστροπίας ἐκάστου, ἐπιφέρει καὶ τὴν ἀρμόζουσαν ποινήν. Ἰδοὺ ἡ θλίψις καὶ ὁ πόνος. Θλίψεις, πικρία, ἀποτυχία, ὑποτιμήσεις, ὕβρεις, ἀπογοητεύσεις ἐκ τῶν ἔσωθεν καὶ τῶν ἔξω, συμπτωματικὰ τραύματα, ἀσθένειαι ἐνίοτε μακραὶ καὶ ὀδυνηραὶ, ἐγκαταλείψεις καὶ ἐκ τῶν πλέον στενῶν καὶ οἰκείων, καὶ τὸ ἔσχατον πάντων καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος εἶναι τὰ προϊόντα τῶν «συμβατικῶν ἐπιφορῶν». Ἐμπλακεῖς εἰς τὴν σκληρὰν αὐτὴν μοῖραν τοῦ κυκεῶνος τῶν δεινῶν ὁ σκληρυνθεὶς πρὸς ὑποταγὴν εἰς τὸ θεῖον θέλημα ἄνθρωπος καί, μὴ δυνάμενος νὰ εἴρῃ παρηγορίαν οὔτε καὶ ἐξ αὐτῆς του τῆς γνώσεως ἢ τῆς λογικῆς του, ἐπιστρέφει κατ' ἀνάγκην εἰς τὸν μόνον δυνάμενον σώζειν Σωτῆρα αὐτοῦ Θεὸν καὶ κράζει μετὰ συντριβῆς καὶ πόνου: «ἤμαρτον εἰς Σὲ Σωτῆρ ὡς ὁ ἄσωτος υἱός, δέξαι με πάλιν μετανοοῦντα καὶ ἐλέησόν με ὁ Θεός».

Ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς θείας παιδεύσεως, ὅπως ἐμάθαμεν ἀπὸ τοὺς ὀσιωτάτους Πατέρας μας, εἶναι τόσον ἀπαραχάρακτος καὶ σκληρὸς, ὥστε εἶναι ἀδύνατος ἢ ἀνακοπή του ἀνευ ὀλοκληρωτικῆς ἐφαρμογῆς εἰς τοὺς «μὴ βουλομένους συνιέναι».

Εἰς τὸν μέγαν λαβύρινθον τῶν ἀνθρωπίνων ἀτελειῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔμειναν μόνον ὡς φυσικαί, συγκαταλέγονται καὶ αἱ παρείσακτοι, δυστυχῶς, ἐκ τῶν ἀθλίων συνθηκῶν τῆς καθημερινῆς ζωῆς, αἱ ὁποῖαι ὠθοῦν τὸν ταλαίπωρον ἄνθρωπον εἰς τὴν

ἐπανάληψιν τῶν ἀπαξ καὶ δις καὶ πολλάκις γενομένων σφαλμάτων καὶ παραβάσεων. Αὐτὸ εἶναι ὄντως τὸ τραγικώτατον τῆς συμφορᾶς, ὅποτε μετὰ πικρίας ἀκούεται τὸ γραφικὸν «ἰατρεύσαμεν τὴν Βαβυλῶνα καὶ οὐκ ἰάθη»! Ἄλλὰ μὴ γένοιτο, Κύριε τῶν Δυνάμεων Ἰησοῦ Χριστέ, ἢ ἐκ μέρους μας βαρύτης καὶ ὀλιγοψυχία νὰ συνεχίζεται. Δὸς ἡμῖν, κατὰ τὸ ἔλεός σου, θεῖον φωτισμὸν καὶ δύναμιν πρὸς ὑποδοχὴν τῶν θείων σου κριμάτων, εἴτε οἰκονομικῶν εἴτε παιδευτικῶν, ὅπως συνιδῶμεν καὶ φυλάξωμεν καὶ ἰαθῶμεν καὶ ὑποταγῶμεν ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὸ πανάγιόν σου θέλημα, «ὅτι ἐν αὐτῷ ζωὴ ἐστὶ» καὶ αὐτὸς εἶσαι ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ φῶς, ὁ ὁποῖος εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθας καὶ δὲν σὲ ἠγάπησαν πάντες οἱ ἄνθρωποι, ἀλλ' ἐπροτίμησαν μᾶλλον τὸ σκότος ἢ σέ, τὸ ἀληθινὸν φῶς!

Ὅστις βούλεται ν' ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν ὀδυνηρὰν πείραν τῶν συμβατικῶν τούτων ἐπιφορῶν καὶ νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὴν αἰσχύνην τοῦ παραδειγματισμοῦ, βιάζεται νὰ τηρήσῃ τὴν συνείδησιν, καὶ ὀλισθαίνων ἀνίσταται διὰ τῆς συντόμου μετανοίας. Ἄλλιῶς, ὑποχρεοῦται νὰ ὑπομένῃ ἀγογγύστως τὰ ἐπερχόμενα δεινὰ, εὐχαριστῶν τὴν φιλόανθρωπον τοῦ Θεοῦ οἰκονομίαν, ἢ ὅποια ὑπὸ μορφήν ἐξοφλήσεως τῶν ὀφειλομένων πραγματεῦται τὴν σωτηρίαν μας.

Ἐπάρχουν ἀσφαλῶς καὶ αἱ δοκιμαστικαὶ θλίψεις, παραχωροῦντος τοῦ Θεοῦ, εἰς τὰς ἐναρέτους ψυχάς, γὰρ ν' ἀποκαλυφθοῦν τίνες εἶναι πρὸς ὠφέλειαν τοῦ κόσμου. Ἐνίοτε παραχωροῦνται εἰς τινὰς πρὸς ἀναχαιτισμὸν μελλόντων σφαλμάτων, τὰ ὅποια ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ἢ ἐμπαθείᾳ τοῦ θὰ ἐπραττεν ὁ ἄνθρωπος, ἐὰν δὲν τὸν προελάμβανε ὁ τεχνευθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πειρασμός. Ἐπάρχουν καὶ οἱ κατ' οἰκονομίαν ἀναλαμβάνόμενοι ὑπὸ ἄλλων ξένοι πειρασμοὶ καὶ θλίψεις, ὅπως οἱ πειράζοντες τοὺς πειραζομένους, οἱ ἀδικοῦντες τοὺς ἀδικουμένους, οἱ συκοφαντοῦντες τοὺς συκοφαντούμενους. Ἀντιστρόφως, ἀναλαμβάνουν τὰ βάρη καὶ τοὺς πειρασμοὺς τῶν τέκνων οἱ πνευματικοὶ πατέρες, οἱ προσευχόμενοι ὑπὲρ τῶν εὐχομένων καὶ γενικῶς οἱ συμπάσχοντες τοῖς πάσχουσι.

Δὲν εἶναι βεβαίως ἐδκόλον εἰς τὸν ἀπλοῦν ἄνθρωπον νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὴν λεπτομέρειαν τῶν ἀβυσσαλέων τοῦ Θεοῦ κριμάτων, ὅπου καὶ ἐγκτεται ὁ πνευματικὸς νόμος. Προτιμότερον εἶναι νὰ ὑπομένῃ κανεὶς καρτερικῶς καὶ ἀγογγύστως τὰ ἐπερχόμενα δεινὰ εὐχαριστῶν τὴν σωστικὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ

καὶ στοργὴν, ὁ ὁποῖος ὀδηγεῖ τοὺς πάντας πρὸς ἐπιστροφὴν καὶ σωτηρίαν. Γενικῶς οἱ Πατέρες τονίζουν ἰδιαιτέρως, ὅτι κά-
θε πειρασμός, ὡς θλίψις καὶ ὀδύνη, εἶναι ἐποφελῆς καὶ ἐπομέ-
νως πᾶσα μορφή ἀντιστάσεως καὶ γογγυσμοῦ εἶναι παραλογι-
σμός καὶ ἀποτυχία. Ὁ ἀγαθὸς ἡμῶν Δεσπότης, ὅστις « τοσοῦ-
τον ἠγάπησεν τὸν κόσμον, ὥστε ἔδωκε τὸν μονογενῆ αὐτοῦ
υἴον », ἵνα μηδεὶς ἀπολεσθῆ, καὶ ὅστις « οὐ θέλει τὸν θάνατον
τοῦ ἁμαρτωλοῦ ὡς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν αὐτόν », πῶς εἶναι
δυνατὸν νὰ τέρπεται εἰς τὰς θλιβερὰς περιπετείας τῶν δούλων
του, ἐκεῖνος ὅστις « ἔτι ἁμαρτωλῶν δυντῶν ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἀ-
πέθανε » κατὰ τὸ ἀνθρώπινον ἔκουσίως;

Ἀναφερόμενοι εἰς τοὺς ἔκουσίους πόνους καὶ τὰς θλίψεις,
εἰς τοὺς ὁποίους ὑποβαλλόμεθα, θεωροῦμεν ἀπαραίτητον νὰ
προσθέσωμεν καὶ τὸ ἐξῆς συμπληρωματικόν. Ὁ ἀγὼν καὶ ἡ
ἀνθέλκουσα ἡμᾶς δύναμις νὰ μὴ πειθαρχήσωμεν εἰς τορν νό-
μον τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἀρετῆς δὲν εἶναι ἐντολὴ ἢ πρόσταγμα
Δεσποτικόν ἐξαναγκάζον ἡμᾶς εἰς τυφλὴν ὑποταγὴν. Εἶναι ὁ
δαμασμός τῆς ἀρρωστημένης παραφύσεως, « ἐγκειμένης ἐπὶ τὰ
πονηρὰ ἐκ νεότητος αὐτῆς », καὶ ἐπομένως ὁ κόπος τῆς ἀγω-
νίας εἶναι διὰ νὰ μὴ παρασυρθῶμεν εἰς τὰ παρὰ φύσιν κακά, τὰ
ὁποῖα ἔλαβαν τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς μεταπτωτικῆς διαστροφῆς
καὶ ἐγιναν τῶν ἐπικτητῶν διὰ τῆς προτέρας ἐν τῇ ἀγνωσίᾳ
ἀμελείας ἡμῶν. Ὁ ἀγὼν τοῦ δικαίου νὰ μὴ γίνῃ ἀδικος δὲν
γεννᾶται ἀπὸ τὴν ἐντολὴν τοῦ δογματίζοντος τὴν δικαιοσύνην,
ἀλλ' ἀπὸ τὴν λογικὴν κρίσιν τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος,
ἢ ὁποῖα ἐπιβάλλει τοὺς κανόνας τῆς ἀξιοπρεπείας ἐκ τῆς εὐγε-
νείας τῆς φύσεώς μας. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν
ἀρετῶν, τῆς σωφροσύνης, τῆς πραότητος, τῆς ἀοργησίας, τῆς
ταπεινοφροσύνης, τῆς ἀγάπης καὶ τῶν ἄλλων. Ὁ μὴ ἀγωνιζό-
μενος νὰ διαμένῃ εἰς τὸ ὄψος τῶν ἀρετῶν αὐτῶν, κατ' ἀνάγκην
θὰ ὑποκύψῃ εἰς τὰς ἀντιστοίχους κακίας, ὅποτε διαφθείρεται
καὶ ἐκπίπτει καὶ ἀποθνήσκει ὁ ἄνθρωπος. Ποῦ λοιπὸν εὕρισκε-
ται δικαιολογημένη πρόφασις γογγυσμοῦ εἰς τοὺς μικροψύ-
χους, οἱ ὁποῖοι ἀνθίστανται εἰς τὴν θλίψιν καὶ τὸν πόνον καὶ,
θέλοντες νὰ ζοῦν κατὰ τὸ θέλημα τῆς καρδίας ἢ μᾶλλον τῆς ἡ-
δυπαθείας τῶν, φθάνουν εἰς τὸ κατάντημα νὰ ἐρωτοῦν, τί πει-
ράζει αὐτό; καὶ τί πειράζει ἐκεῖνο; Προτιμοῦν αὐτοὶ νὰ πνιγοῦν
εἰς τὰ ρηχά! Τί πειράζει ἂν γίνῃ τις ὀλίγον ἀδικος, ἐννοεῖται
καὶ ἠθικῶς καὶ ὕλικῶς ἢ τί πειράζει ἂν γίνῃ τις ὀλίγον ὑποκρι-

τῆς καὶ φιλάρεσκος; ἢ πάλιν, τί πειραεῖαι ἂν γίνῃ τις ὀλίγον ἐ-
γωϊστῆς καὶ κενόδοξος; ἢ ἂν ἀπολύσῃ τὴν καρδίαν εἰς τὸ ἐμ-
παθεῖς πεδίον τῆς φιλαυτίας; Ἐὰν μᾶς πλανήσῃ ὁ ἐχθρὸς τῆς ἀ-
ληθείας καὶ πατήρ τῆς ἁμαρτίας διάβολος νὰ συγκαταβῶμεν
εἰς ἀπλῆν μόνον περιέργειαν ἢ περιγραφὴν τῆς ἁμαρτίας, γνω-
ρίζει, ὅτι εὐκόλως αἰχμαλωτιζόμεθα, διότι ἔχει ἔλξιν δυσαπό-
σπαστον καί, μετὰ, βίαν ἀκράτητον προσπαθῶν νὰ μᾶς ὑποτά-
ξῃ εἰς τὸν κανόνα τῆς συγκαταβάσεως καὶ τοῦ συμβιβασμοῦ.
Ὅπως ἡ σφήνα ἔχει αἰχμὴν λεπτοτάτην καὶ ἀσήμαντον μὲν
ἄλλ' ὅταν εἰσδύσῃ εἰς ἐλαχίστην σχισμὴν, διίστᾷ τὰ συνεστῶτα
εδρύτατα, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς ἁμαρτίας συμβαίνει, τὴν ὁποίαν
σοφῶς χαρακτηρίζουν οἱ θεϊότατοι Πατέρες ὡς «ὑρὸν κατὰ κα-
λάμη, λίθον κατὰ πρανοῦς, χαράδραν τὰς διεξόδους εὐρύνου-
σαν». Διὰ τοῦτο λέγουν πάλιν οἱ Πατέρες «εἰ φεύγεις, φεύγε
παντελῶς. εἰ δὲ κρατηθῆς μερικῶς, ἀδύνατον νὰ λυτρωθῆς ἀπὸ
τὴν ὀλικὴν αἰχμαλωσίαν». Αὐτὰ ἐδῶ τὰ ἀνεφέραμεν πρὸς δια-
σάφησιν τῆς θέσεως τῶν ἐκουσίων θλίψεων καὶ πόνων, οἱ ὁ-
ποῖοι κρίνονται ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ διὰ τοὺς φυσιολογικοὺς
τρόπους καὶ λόγους τῆς στάσεως καὶ συγκρατήσεώς μας εἰς
τὴν φυσικὴν ζωὴν καὶ κατάστασιν.

Ἡ περίληψις ἄρα τῆς ἀρχῆς τοῦ θέματός μας, ποίαν θέσιν
ἔχουν εἰς τὴν ζωὴν μας ὁ πόνος καὶ αἱ θλίψεις γενικῶς, εἶναι ἡ
θετικὴ, ὅτι χωρὶς τὰ θλιβερὰ ματαιώνεται ἡ ἐπιτυχία τῆς σὺν
τῇ χάριτι ἀνακαινισεώς μας καὶ μεταβολῆς ἀπ' αὐτῆς τῆς εἰσ-
αγωγῆς μέχρι τῆς τελειώσεώς μας εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον
ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ. Ὑπάρχουν εὐστοχα πα-
ραδείγματα καὶ ἀποφθέγματα καὶ περιγραφαὶ ἀπὸ τοὺς θεοφό-
ρους Πατέρας μας, πλήρη πάσης σοφίας καὶ ἐπιστήμης εἰς τὸ
θέμα αὐτό, καὶ οἱ βουλόμενοι ἄς ἐγκύψουν ἰδίως εἰς τὸν λεγό-
μενον πνευματικὸν νόμον, ἵνα διδαχθοῦν καὶ φωτισθοῦν λεπτο-
μερέστερον, διότι ἡμεῖς μόνον μίαν σύντομον ἀπάντησιν ἐδώ-
σαμεν εἰς τὸ γενικὸν αὐτὸ ἐρώτημα.

Ὁ φιλανθρωπώτατος ἡμῶν Δεσπότης ἐνεκέντρισε τὴν ἀ-
πέχθειαν τοῦ πόνου καὶ τῆς ὀδύνης, ἡ ὁποία παρὰ φύσιν ἠκο-
λούθησε τὴν πᾶσιν ἡμῶν, εἰς χρήσιμον ὄλην καὶ ἀφορμὴν καὶ
μᾶς ἔγινε αἰτία κέρδους καὶ προκοπῆς τὸ ὄργανον τοῦ θανάτου
καὶ τῆς φθορᾶς. Ἐκεῖ ποῦ ἄλλοτε ἡ ἔννοια τοῦ πόνου καὶ τοῦ
θανάτου προκαλοῦσε τὴν φρίκην καὶ τὴν ἀποστροφὴν τώρα, ἐκ
διαμέτρου ἀντιθέτως προκαλεῖ ἐξυγίανσιν, κάθαρσιν, φωτισμόν,

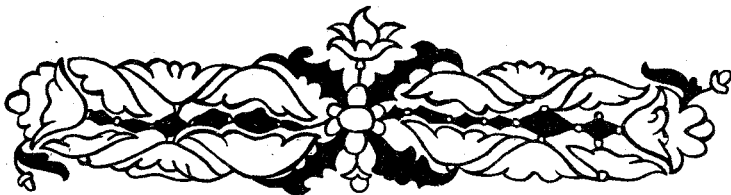
καὶ τελείωσιν ἐν Χριστῷ. Ἄν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος «έκαυχᾶτο ἐν τοῖς παθήμασιν » αὐτοῦ καὶ γενικῶς ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ καὶ πάντες οἱ Ἅγιοι ἐπλατύνθησαν ἐν ταῖς θλίψεσι καὶ ἐτελειώθησαν καὶ πολλακίς τοὺς ἐδίδοτο σκόλοψ πειρασμοῦ, ἵνα μὴ ὑπεραίρωνται, πόσοι ἄρα γε σκόλοπες καὶ σκώματα καὶ πειρατήρια θὰ δοθοῦν εἰς ἡμᾶς, διὰ τὰ ταπεινωθῶμεν καὶ «μάθωμεν καλὰ ποιεῖν οἱ μεμαθηκότες τὰ κακὰ»;

Ἐγὼ δὲ νὰ εἰπῶ καὶ κάτι, ποῦ νὰ μὴ φανῆ παραδοξολογία. Καὶ μόνον, ὅτι ὁ γλυκύτετός μας Ἰησοῦς, ἡ ζωὴ ἡμῶν, ἐκένωσεν ἑαυτὸν καὶ διὰ παθημάτων καὶ Σταυροῦ κατειργάσθη τὴν σωτηρίαν μας, καὶ νὰ μὴν ἐπεβάλλετο ὡς φυσικὴ πορεία ἡ διὰ τῶν θλιβερῶν ὁδός, ἔπρεπε, λέγω, νὰ προτιμηθῆ αὐτῇ, μόνον καὶ μόνον διότι ὁ Κύριός μας δι' αὐτῆς ἐβάδισεν, ἐφ' ὅσον κανὼν τῆς ἀγάπης εἶναι ἡ ἀφοσίωσις κατὰ τὸ δυνατόν μετὰ τοῦ ἀγαπωμένου. Δὲν νομίζω, ὅτι μένει πλέον περιθώριον εἰς τοὺς, κατ' ἐμέ, ραθύμους καὶ ὀκνηροὺς νὰ παρατείνου εἰσέτι τὴν ἀδράνειάν των προφασιζόμενοι ματαιῶς, διότι «ὦρα ἡμᾶς ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι, οἱ γὰρ καθεύδοντες νυκτὸς καθεύδουσι. Ὑπνωσαν ὕπνον αὐτῶν καὶ οὐδὲν εἶδρον πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ ὕπνου ταῖς χερσὶν αὐτῶν».

Οὐδέποτε οὐδεὶς πειράζει ἕτερον, μηδὲ αὐτοῦ τοῦ σατανᾶ ἐξαιρουμένου, ὡς πηγῆς τοῦ κακοῦ, διότι τίποτε δὲν εὐρίσκεται ἀπρονόητον παρὰ τοῦ Δημιουργοῦ. Ἐκαστος πειρασμός ἢ θλίψις, ποῦ ἐπισυμβαίνει, δὲν προέρχεται ἐκ τοῦ μεταφορικοῦ αἰτίου, ποῦ τὸν μετέφερε ἢ τὸν προκάλεσε, ἀλλὰ ἐπέμφθη πρὸς ἡμᾶς παρὰ τῆς τοῦ Δικαίου Κριτοῦ ἀκριβεστάτης δικαιοσύνης μὲ σκοπὸν ὄχι τὴν ἐκδίκησιν ἀλλὰ τὴν θεραπείαν τῆς ἰδικῆς μας νοσηρότητος. Ἐάν «ἐπὶ χειρῶν αἵρουσιν ἡμᾶς αἱ οὐράναι δυνάμεις πεμπόμεναι, ἵνα μὴ προσκόψωμεν πρὸς λίθον τὸν πόδα ἡμῶν» καὶ ὁ Κύριος διατείνεται, ὅτι «αἱ τρίχες ἡμῶν ἠριθμημέναι εἰσὶν» καὶ τὰ τόσα ἄλλα τῆς Γραφῆς, ποῦ ἐπισημαίνουν τὴν περιεκτικὴν καὶ σωστικὴν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὰ κτίσματα αὐτοῦ πρόνοιαν, πῶς δύναται νὰ ἀδικῆ ἢ νὰ ἐπιβουλεύεται ἓνα πλάσμα τὸ ἕτερον; Ὅργανα κολαστικὰ μεταβάλλονται μόνον κατὰ καιροὺς καὶ περιστάσεις τὰ προκαλοῦντα τοὺς διαφόρους πειρασμούς, διὰ τὰ θαυμάζωμεν τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ, ἐξικνουμένην ἕως τῶν λεπτομερεστέρων μοριῶν τῆς κτίσεως πρὸς ἰσορροπίαν τοῦ γενικοῦ σκοποῦ τῆς ἐξ ἀρχῆς δημιουργίας.

Μηδεις λοιπον να δυσανασχετη δια τα επισυμβαινοντα δεινα, αλλ' ας ερευνη να εβρη την αιτιαν αυτων εις την ιδικην του ραθυμιαν και προδοσιαν και δια ταχειας και ειλικρινοϋς μετανοιας να ανακοπη την ποινην, διοτι δι' αυτο ακριβωσ εδοθησαν, οπως ανωτερω εγραψαμε. «Ει γαρ εαυτους εκρινομεν, ουκ αν εκρινομεθα. Κρινομενοι δε υπο του Κυριου παιδευομεθα, ινα μη συν τω κοσμο κατακριθωμεν». Και παλιν λεγει ο Σωτηρ: «ο μη ων μετ' εμου κατ' εμου εστι και ο μη συναγων μετ' εμου σκορπιζει.» Ὅστις λοιπον θελει να μενη μετὰ του Κυριου μας Ἰησοῦ και να συναγη μετ' Αυτου παντοτε, ας ενθυμηται την εντολην «εργαζεσθαι και φυλασσειν» και οτι δι' αυτην ακριβωσ παντες οι Ἅγιοι «εφυλαξαν οδουσ σκληρασ» γνωριζοντες οτι οντως «η εντολη αυτου ζωη αιωνιος εστιν », ο δε διαφορετικωσ σκεπτομενος και εργαζομενος θα εδρισκεται σκορπιζων οχι πλεον ολην τινα αλλ' αυτην ταυτην την ζωην του.

Ο ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΠΑΝΤΑ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ*

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει βαθιὲς πνευματικὲς ἀνάγκες. Τὴν ἀνάγκη νὰ ἀγαπᾷ καὶ νὰ ἀγαπᾶται μὲ ἀνιδιοτελεῆ ἀγάπη. Τὴν ἀνάγκη νὰ ξεπεράσῃ τὸν θάνατο καὶ νὰ διαιωνίσῃ τὴν ὄψαρξί του. Τὴν ἀνάγκη νὰ αἰσθανθῆ τὴν συγχώρησι τῶν ἁμαρτιῶν του, ποὺ συνειδητὰ ἢ ἀσυνειδητὰ τοῦ δημιουργοῦν τύψεις καὶ ἄγχος καὶ δηλητηριάζουσι τὴν ζωὴ του. Τέλος ἔχει τὴν ἀνάγκη νὰ ὑπερβαίῃ τὴν σχετικότητά καὶ συμβατικότητα καὶ νὰ ἐκτείνεται στὸ ἄπειρο καὶ ἀπόλυτο.

Στὶς ἀνάγκες αὐτὲς ἀπαντᾷ τὸ πρόσωπο καὶ τὸ ἔργο τοῦ Θεανθρώπου Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ μάλιστα ὁ σταυρικός Του Θάνατος καὶ ἡ Ἀνάστασί Του. Μὲ τὴν ἐκούσια σταυρική Του Θυσία ὁ Κύριος ἐφάνερωσε πὼς ἀποδέχεται τὸν ἁμαρτωλὸ ἄνθρωπο, πὼς θυσιάζεται ὄχι μόνο γιὰ τοὺς δικαίους καὶ φίλους του, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐχθροὺς καὶ σταυρωτάς του. Ὅπως χαρακτηριστικὰ διακηρύττει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, «συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε» (Ρωμαιοὺς ε' 8).

Κάθε ἄνθρωπος ποὺ ζῆ τὸ δράμα τῆς μοναξιάς καὶ ἐγκαταλείψεως ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, τῆς περιφρονησεως τῆς προσωπικότητός του, τῆς ἁμαρτωλότητος καὶ πτώσεώς του ἢ ἀκόμη καὶ τῆς αὐτοαπορρίψεως, ἠμπορεῖ νὰ αἰσθάνεται ὅτι ὁ Θεός

* Πασχαλινὸ γράμμα τοῦ Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας.

τὸν ἀγαπᾷ, τὸν δέχεται, τὸν ἀποκαθιστᾷ καὶ τοῦ προσφέρει ὀλόκληρο τὸν ἑαυτό του, τὴν ζωὴ του.

Στὸν Σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ δηλαδὴ ἔχουμε ὄχι ἀπλῶς ἓνα ὠραῖο παράδειγμα ἀγάπης, ἀλλὰ ὄλη τὴν ἀγάπη, ποὺ προσφέρεται χωρὶς δρους, χωρὶς ἐπιφυλάξεις καὶ χωρὶς ἀνταλλάγματα στὸν ἄνθρωπο. Ἐκ τὴν ἀγάπη αὐτὴ ἡμπορεῖ νὰ ἐνθαρρυνθῇ ὁ ἄνθρωπος νὰ ξεπεράσῃ τὸν φόβο, τὴν καχυποψία, τὸ αἶσθημα κατωτερότητος, τὸν ἐγωϊσμό, τὴν ἰδιοτέλεια καὶ νὰ ἀρχίσῃ καὶ αὐτὸς νὰ χαίρεται τὸ μυστήριον τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων. Νὰ ἀπαντᾷ μὲ τὴν ἰδική του ἀγάπη στὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ στὴν ἀγάπη νὰ οἰκοδομῇ τίς σχέσεις του μὲ τοὺς συνανθρώπους του. Μὲ τὴν ἀγάπη ἡμπορεῖ καὶ νὰ συν—χωρῇ τοὺς συνανθρώπους του, δηλαδὴ νὰ τοὺς δέχεται πλησίον του καὶ ἀποδέχεται.

*

* *

Στὴν βασικὴ ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου γιὰ ἀθανασία ὁ Κύριος ἀπαντᾷ μὲ τὴν Ἀνάστασί Του. Μὲ τὸν θάνατό Του νικᾷ τὸν θάνατό μας καὶ μᾶς χαρίζει ἀνάστασι καὶ αἰώνια ζωὴ. Στὸν συντομώτερο ὕμνο τῆς Ἐκκλησίας «Χριστὸς Ἄνεστη ἐκ νεκρῶν θανάτῳ θανάτον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζῶντων χαρισάμενος» ἀγγέλλεται τὸ μεγαλύτερο γεγονός τῆς ἱστορίας, ἡ μεγαλύτερα νίκη τοῦ κόσμου. Ὅποιος συμμετέχει στὴν ἀγάπη τοῦ Σταυρωθέντος Ἰησοῦ, θὰ συμμετάσχῃ καὶ στὴν νίκη του κατὰ τοῦ θανάτου. Ὅποιος στερεῖται αὐτῆς τῆς ἐμπειρίας, καλεῖται νὰ τὴν δοκιμάσῃ, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ αἰσθανθῇ ὡς ἰδική του πραγματικότητα τὴν νίκη κατὰ τοῦ θανάτου καὶ τὴν αἰώνια ζωὴ μὲ τὸν Χριστό. Τὸ σκοτεινὸ σύννεφο τοῦ θανάτου θὰ διαλυθῇ ἀπὸ τὸ ὑπέρλαμπρο φῶς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ.

*

* *

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ ἐγωϊσμός καὶ τὰ παράγωγά του, δηλαδὴ οἱ διάφορες ἁμαρτίες μας, ἐμποδίζουν τὸν ἄνθρωπο νὰ συμμετάσχῃ στὴν ἀγάπη καὶ τὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ καὶ γι' αὐτὸ τοῦ στεροῦν τὴν ἀληθινὴν χαρὰ καὶ εἰρήνην τῆς ψυχῆς.

Σήμερα έχουμε την τάσι νά παραβλέπουμε και νά αδιαφοροῦμε γιά τήν ἁμαρτία. Ὅλος ὁ πολιτισμός μας κτίζεται ἐπάνω στήν ἄρνησι ὄχι μόνον τοῦ Θεοῦ ἀλλά και τῆς ἁμαρτίας.

Παρ' ὅλα αὐτά ὁ ἄνθρωπος δέν ἔμπορεῖ νά εἰρηνεύσῃ, ἄν δέν πληροφορηθῇ ἐσωτερικά ὅτι οἱ ἁμαρτίες του συγχωροῦνται ἀπό τόν Πλάστη και Πατέρα του. Ἡ διαβεβαίωσις τοῦ Κυρίου ὅτι χύνει τὸ αἷμα του «εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν» και ὅτι τὸ αἷμα του μᾶς καθαρίζει «ἀπό πάσης ἁμαρτίας» (Α' Ἰωανν. 1, 7), δίδει ἐλπίδα και χαρὰ στόν ἁμαρτωλὸ ἄνθρωπο. Ὅσες και ὁποιες και ἄν εἶναι οἱ ἁμαρτίες μας, τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ ἔμπορεῖ νά τις καθαρῖσῃ. Κάθε χριστιανός πού ἐξομολογεῖται τις ἁμαρτίες του ἐνώπιον τοῦ Ἐσταυρωμένου και τοῦ πνευματικοῦ του πατέρα γνωρίζει ἐκ πείρας πόση συγχώρησι αισθάνεται και πόση βαθιὰ εἰρήνη τὸν πλημμυρίζει.

*

* *

Ὅσο και ἐάν ὁ ἄνθρωπος παρασύρεται ἀπό τις βιωτικὲς μέριμνες ἢ και ἀποξενώνεται ἀπό τόν Θεὸ μέ τήν ἁμαρτία, μέ τήν ὀλιγοπιστία και ἀπιστία, δέν ἔμπορεῖ τελικά νά βρῇ τὸν ἀληθινὸ του ἑαυτὸ στήν μικρότητα και ματαιότητα τῆς ὕλιστικῆς ζωῆς. Ὡς πλάσμα τοῦ Θεοῦ διψᾷ γιά κάτι μεγάλο και αἰώνιο, γιά κάτι ἀπόλυτο. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός μᾶς προσανατολίζει στόν ἀληθινὸ σκοπὸ τῆς ζωῆς πού εἶναι ἡ ἔνωσις τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεόν, ἡ θέωσις. Ὁ ἄνθρωπος ἔμπορεῖ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ νά γίνῃ Θεός και τὰ χαρίων. Δέν ὑπάρχει τίποτε ἀνώτερο νά ποθῆσουμε, μεγαλύτερη ἐλπίδα νά ἐλπίσουμε, μεγαλύτερη δόξα νά δοξασθοῦμε..

*

* *

Γράφω τις σκέψεις αὐτὲς ἀπό τὸ Ἅγιον Ὅρος ἀνταποκρινόμενος στήν παράκλησί σας. Γράφω μέ ἀγάπη γιά τὸ Χριστὸ και τοὺς ἀδελφούς μου πού θὰ τις διαβάσουν και ταπεινὰ προτείνω τις ἐρχόμενες ἁγιες ἡμέρες τῶν Παθῶν και τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Λυτρωτοῦ μας ὅλοι νά ἐνδιαφερθοῦμε περισσότερο γιά τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

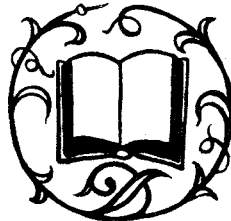
Οί πιστοί ἄς βαθύνουμε τὴν πίστι μας καὶ ἄς αὐξήσουμε τὴν ἀγάπη μας.

Ὅσοι πάλι δυσκολεύονται νὰ πιστεύσουν, ἄς ἀσχοληθοῦν σοβαρὰ μὲ τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄς μελετήσουν τὸ Εὐαγγέλιό του. Ἄς συζητήσουν μὲ ἀδελφούς, κληρικούς ἢ λαϊκούς, πού ἔχουν ἀληθινὴ καὶ προσωπικὴ σχέσι μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Καὶ τὸ σπουδαιότερο, ἄς παραμερίσουν τὸν καταλυτικὸ ὀρθολογισμό καὶ τὸν δῆθεν μοντερνισμό, ἄς ξαναγίνουν «παιδιά», ἄς πᾶνε στὴν Ἐκκλησίᾳ μὲ ταπείνωσι καὶ ἀγάπη, ἄς παρακολουθήσουν τίς ἀνεπανάληπτες ἀκολουθίες τῆς Μ. Ἑβδομάδος καὶ τοῦ Πάσχα, ἄς κλάψουν καὶ ἄς χαροῦν μὲ δ-λες τίς ταπεινὲς καὶ ἀπλὲς ψυχές.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι γύρω ἀπὸ τὸν Ἐσταυρωμένο καὶ Ἄνα-στάντα Ἰησοῦ δλοι θὰ αἰσθανθοῦμε καλύτερα. Ὅλοι θὰ αἰσθανθοῦμε ἀγάπη, συγχώρησι, χαρὰ, ἀθανασία, εἰρήνη καὶ ἀγιασμό. Καὶ δλοι θὰ ἠμπορέσουμε νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὰ προσωπικά, οἰκογενειακά καὶ κοινωνικά μας προβλήματα μὲ περισσοτέρα δύναμι, φωτισμὸ καὶ Χάρι.

Ὁ Σταυρωθεὶς καὶ Ἄναστὰς Κύριος ἄς μᾶς βοηθήσῃ δ-λους νὰ συμμετάσχουμε στὸ μυστήριον τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἄναστασεώς Του.

Χριστὸς Ἄνέστη—Ἄληθῶς Ἄνέστη.
Ἄγιον Πάσχα 1977.

ΑΠΟ ΕΝΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΟΥΣ ΗΓΥΧΑΣΤΑΣ
ΜΟΝΑΧΟΥΣ ΤΗΣ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ

ΔΙΔΑΧΗ

του (Όσιου) Γέροντος

ΚΛΕΟΠΑ

Τὸ Σεπτέμβριο τοῦ 1976 βρεθήκαμε στὴ Ρουμανία, σ' αὐτὴ τὴ γειτονικὴ ὀρθόδοξη χώρα τοῦ ἀδελφοῦ μας κατὰ τὴν πίστη ρουμανικοῦ λαοῦ. Πήγαμε ἐκεῖ γιὰ νὰ παρευρεθοῦμε σὲ μιὰ διάσκεψη ἀφιερωμένη στὴ χριστιανικὴ παιδεία. Κατὰ τὴν εὐλογία τοῦ μακαριστοῦ Πατριάρχου τῶν Ρουμάνων κ. Ἰουστινιανοῦ καὶ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μολδαβίας κ. Ἰουστίνου ἡ σύναξη αὐτὴ ἔλαβε χώρα στὴν Ἱερατικὴ Σχολὴ παρὰ τὴν Μονὴ Νέαμτς τῆς Μολδαβίας, στὸ βορειοανατολικὸ τμῆμα τῆς Ρουμανίας. Ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι πήραμε τὸ λεωφορεῖο πρὸς βορρᾶν καὶ ἀφοῦ διασχίσαμε γιὰ μιὰ φορὰ τὰ Καρπάθια, σταματήσαμε λίγο νὰ ξεκουραστοῦμε στὸ ὄρεινὸ μοναστήρι Σινάϊα, ἰδρυμένο ἀπὸ Σιναίτες μοναχοὺς ποὺ ἦλθαν ἐδῶ πρὶν πολλοὺς αἰῶνες. Ἐπειτα διαβήκαμε γιὰ μιὰ φορὰ ἀκόμη τὰ Καρπάθια πρὸς βορρᾶν ἀνάμεσα ἀπὸ μεγαλειώδη φαράγγια καὶ γραφικώτατες βουνοπλαγιές καὶ τέλος κατεβήκαμε στὸ ὄροπέδιο καὶ τὴν πεδιάδα τῆς Μολδαβίας, ὅπου τὸ μοναστήρι Νέαμτς (τὴ Δευτέρα 6 Σεπτεμβρίου, τὸ βράδυ).

Τὴν ἄλλη μέρα πρῶτα ἀπ' ὅλα προσκυνήσαμε αὐτὴ τὴν Ἱερὰ Μονὴ καὶ παρακολογήσαμε τὴ θεία Λειτουργία στὸ Καθολικὸ της, μετὰ δὲ ἄρχισαν στὴν Ἱερατικὴ Σχολὴ οἱ ὁμιλίες καὶ συσκέψεις γιὰ τὴ Χριστιανικὴ Παιδεία καὶ Ἀγωγή. Αὐτὰ διήρκεσαν μέχρι τὴν Παρασκευή, ἐπώθησαν δὲ πολλὰ σπουδαῖα πράγματα τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες σ' αὐτὴ τὴ σύναξη. Καθέννας ἀπὸ τοὺς μετέχοντας θέλησε νὰ δώσῃ τὴ δική του προσφορά σ' αὐτὸ τὸ σύνθετο καὶ ὑπεύθυνο θέμα, ποὺ εἶναι καὶ καθημερινὸ μας μέλημα. Ἀλλὰ «ἐκ πολυλογίας καὶ ἀργολογίας πῶς ἐκ-

φεύξεται ἀμαρτία;», ὅπως ἔλεγαν καὶ οἱ Πατέρες μας ἀπὸ παιαί.

Τὸν π. Ἀμφιλόχιο (Ράντοβιτς) καὶ μένα καὶ ἀκόμη μερικὸς ὀρθοδόξους ἀδελφούς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἄλλες χῶρες, περισσότερο καὶ ἀπὸ αὐτὴ τὴ σὺνάξη μᾶς ἐνδιέφεραν οἱ μοναχοὶ τῆς Σκήτης τῆς Μονῆς Νέαμτς καὶ ἰδιαίτερα ὁ Μολδαβὸς γέρον ἡσυχαστῆς πατὴρ Κλεόπας ἀπὸ τὴν ἐρημικὴ σκήτη τῆς Συχάστριας.

Γιὰ τὸν π. Κλεόπα τὸν ἐρημίτη εἶχαμε ἤδη ἀκούσει μερικὰ πράγματα καὶ πρὶν ἀπὸ τὴν ἀφιξή μας στὴ Ρουμανία. Μᾶς εἶχε μιλήσει γι' αὐτὸν ὁ πολὺς καὶ σοφὸς Ρουμᾶνος πρωθιερεὺς π. Δημήτριος Στανιλοάε δταν ἀκόμη ἤμαστε στὴν Ἀθήνα, καθὼς καὶ ὁ φίλος μας ἀπὸ τὴν Ἀθήνα Παναγιώτης Νέλλας, ποὺ καὶ οἱ δύο ἔχουν θεολογικοὺς καὶ πνευματικοὺς δεσμούς καὶ μὲ Ἁγιορεῖτες καὶ μὲ Μολδαβούς ἡσυχαστάς. Καὶ βέβαια οἱ ἀγιορειτικομολδαβικοὶ ἡσυχαστικοὶ δεσμοὶ δὲν εἶναι καθόλου τυχαῖοι οὔτε πρόσφατοι μόνο.

Ἐπῆρχαν δηλ. ἀπὸ αἰῶνες καὶ ὑπάρχουν πνευματικοὶ δεσμοὶ μεταξὺ τῶν ἡσυχαστῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ τῶν τῆς Μολδαβίας καὶ ὀλόκληρης τῆς Ρουμανίας. Αὐτοὶ οἱ ἀδιάρρηκτοι δεσμοὶ συνίστανται ἀκριβῶς στὴν παράλληλη καὶ συνεχῆ διὰ τῶν αἰώνων χαριτο-ασκητικὴ πνευματικὴ ζωὴ καὶ ἐμπειρία ἀμφοτέρων, τὴν γνωστὴ στὴν Ὀρθοδοξία ὡς ἡ σ υ χ α σ μ ὸ τὴν ἐν ἀσκήσει καὶ χάριτι δηλ. πνευματικὴ ἐργασία τῆς προσευχῆς, ἡσυχίας καὶ ἀναχωρήσεως μὲ τὸ Θεὸ («μόνος μόνω Θεῷ»), ἐργασία τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδίας, σιωπηλῆς συνομιλίας καὶ κοινωνίας μὲ τὸ Θεό: διὰ τῆς ἀδιαλείπτου προσευχῆς, διὰ τῆς καθάρσεως τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδίας, διὰ τῆς θεωρίας καὶ τῆς ἐν χάριτι κοινωνίας μὲ τὸ Θεό.

Στὸ Ἅγιον Ὄρος αὐτὸς ὁ τρόπος πνευματικῆς ζωῆς καὶ ἀσκήσεως πρὸς σωτηρίαν μεταλαμπαδεύτηκε ἀπὸ τὸ Σινᾶ. Μάλιστα αὐτὸν τὸν τρόπο ζωῆς ἐν ἡσυχίᾳ, προσευχῇ καὶ θεωρίᾳ τοῦ ἀκτίστου φωτὸς ἰδιαίτερα διέδωσε στὸν Ἀθῶνα ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης (στὶς ἀρχές τοῦ 14ου αἰ.) καὶ μετὰ τὸν Ἀθῶνα καὶ στὰ Βαλκάνια καὶ στὴ Σερβία μέχρι αὐτὴ τὴ μονὴ Ραβάνιτσα (ὁ Ἅγιος Ρωμύλος τῆς Ραβάνιτσας ἦταν δικὸς του μαθητῆς, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ Σιναΐτες ἀνὰ τὴν Σερβία). Αὐτὸν τὸν ἅγιο ἡσυχαστικὸν τρόπο ζωῆς ἀκόμη περισσότερο ἀναζωπύρωσε στὸ Ἅγιον Ὄρος ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς (κα-

τά τὰ μέσα τοῦ 14ου αἰ.) καὶ μετὰ ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ στὴ Θεσσαλονίκη, τὴν Κωνσταντινούπολη καὶ σὲ δλόκληρη τὴ Βαλκανική. Οἱ μαθηταὶ αὐτῶν τῶν δύο ἁγίων Γρηγορίων κατέστησαν πολυάριθμοι στὸ Βυζάντιο, τὴ Σερβία καὶ τὴ Βουλγαρία. Καὶ δὲν ἦσαν μόνο οἱ μοναχοί, ἀλλὰ καὶ ἀναριθμητοὶ ἀπλοὶ χριστιανοί, χωρικοί, ἐργάτες, πρίγκιπες, ἡγεμόνες, ἐπίσκοποι ἢ πατριάρχες ζοῦσαν βίον ἡσυχαστικό.

Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἁγίους ἀσκητὰς στὰ Βαλκάνια, ἡσυχαστὴς στὸν ἴδιον αὐτὸ τὸ 14ο αἰ., ἦταν καὶ ὁ σοφὸς ἱερομόναχος Νικόδημος (γνωστὸς ὡς παπαΝικόδημος Γκρίτσιτς ἀπὸ τὸ Πρίλεπ), ἔμπειρος ἀγιορείτης ἐρημίτης, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἄξιος πνευματικὸς ἐργάτης τῆς σωτηρίας ὄλων τῶν βαλκανικῶν λαῶν. Στὸ β' ἡμισυ τοῦ 14ου αἰ. αὐτὸς ὁ ἅγιος ἡσυχαστὴς ἦλθε στὴ Σερβία κοντὰ στὸν ἅγιο Βασιλέα τῶν Σέρβων Λάζαρο καὶ κατόπιν ἀπὸ ἐκεῖ πέρασε τὸ Δούναβη πρὸς βορρᾶν καὶ ἐγκαταστάθηκε στὴ Ρουμανία. Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ φιλομονάχου ἁγίου Βασιλέως Λαζάρου καὶ τοῦ υἱοῦ του ἁγίου Δεσπότη Στεφάνου, ἐξ Ἰσοῦ ἀγαπῶντος τὸν ἡσυχασμὸ, ὁ γέρον Νικόδημος μὲ τοὺς μοναχοὺς του ἱδρυσεν ἐστὴν ἀδελφὴ ὀρθόδοξη Ρουμανία παρὰ τὴν Σεβέρηνα τὶς μονῆς Βόνιτσισα, Πρίσλοπ καὶ Τίσιμαν. Ἐκεῖ τότε ἀναψε τὴ φλόγα τοῦ ἀγιορειτικοῦ τρόπου ἡσυχαστικῆς ζωῆς ποὺ ἀπλώθηκε γύρω σὰν πῦρ σχεδὸν σὲ ὀλόκληρη τὴ Ρουμανία. Βέβαια ὑπῆρχαν στὴ Ρουμανία μοναστήρια καὶ πρὶν ἀπὸ τὸν Ἅγιο Νικόδημο τοῦ Τίσιμαν (τελευταῖα σὲ ἀνασκαφῆς ἐστὴν Ντόμπριτσα περὶ τὴν Κωσταντζα ἀνακαλύφθηκαν μοναστήρια ἀπὸ τὸν 9ο καὶ 10ο αἰ., καὶ ἀκόμη παλαιότερα ἀπὸ αὐτὲς τὶς περιοχῆς ἦταν καὶ ὁ μέγας ἀσκητὴς καὶ μοναχὸς Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Κασσιανός). Ἀλλὰ τὸ νέο τότε κύμα τοῦ ἡσυχασμοῦ ἀναψε στὴ Βλαχία καὶ τὴ Μολδαβία ἀκριβῶς διὰ τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου καὶ τῶν μαθητῶν του. Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ στίς 26 Δεκεμβρίου τοῦ 1406 καὶ κατόπιν ἐμφανισεῶς του καθ' ὄπνον οἱ μαθηταὶ του μοναχοὶ ἐρημίτες Σωφρόνιος, Ποιμὴν καὶ Σιλουανὸς ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴ Μονὴ τοῦ Τίσιμαν πρὸς βορρᾶν στὴ Μολδαβία καὶ ἐγκαταστάθηκαν ἐστὴν περιοχὴ τοῦ μικροῦ ποταμοῦ Νέαμτς (ἡ ὄνομασία του δόθηκε ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς - «Νέμτσι»), ὅπου κατόπιν κτίσθηκε ἡ σημερινὴ μονὴ Νέαμτς ἀφιερωμένη ἐστὴν Ἀνάληψη τοῦ Κυρίου. Τὸ θεμέλιο λίθον ἐστὴν μονὴ τοῦ Νέαμτς τὸν ἔβαλε ὁ Μολδαβὸς πρίγκιπας καὶ βοϊβόδας Πέτρος

Μουσατά (1375-91) μετὰ δὲ ἀπ' αὐτὸν ἀκολούθησαν καὶ οἱ νέοι κτήτορες μεγάλοι βοϊβόδες καὶ ἡγεμόνες τῆς Μολδαβίας: Ἀλέξανδρος ὁ Καλὸς (1400-32) καὶ ὁ Στέφανος ὁ Μέγας (1457-1504), ὁ ὁποῖος ἔκτισε τὸ σημερινὸ καθολικὸ στῆ Μονὴ Νέαμτς. Ὅλοι αὐτοὶ ἔκτισαν πολυάριθμα καὶ ὠραιότατα μοναστήρια στῆ Μολδαβία: τὴν Μπίστριτσα, Μολδοβίτσα, Σουτσεβίτσα, Πούτνα, Βορονέζ, Πρόμποτ καὶ ἄλλα καὶ τὰ διακόσμησαν μὲ τοιχογραφίες καὶ ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ. Στὶς ὠραιότατες τοιχογραφίες αὐτῶν τῶν μονῶν ἱστορήθηκαν καὶ οἱ ὁσιακὲς μορφὲς μερικῶν ἀπὸ τοὺς τότε μολδαβοὺς ἡσυχαστὰς πνευματικοὺς αὐτῶν τῶν ἡγεμόνων καὶ ἐπισκόπων ποὺ μαζί μὲ αὐτοὺς ἀνήγειραν ἢ διεκόσμησαν μὲ φρέσκα αὐτὲς τίς μονές.

Ἐπὶ πλέον καὶ αὐτοὶ οἱ Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως τοῦ 14ου καὶ 15ου αἰ., ὅπως ὁ Ἅγιος Κάλλιστος, ὁ Ἅγιος Φιλόθεος καὶ οἱ διάδοχοί τους, ὅλοι γνωστοὶ ὡς ζηλωταὶ ἀσκηταὶ ἡσυχασταὶ διαδόσαντες τὸν πανορθόδοξο ἡσυχασμὸ, συνεχῶς ὑποστήριζαν τὴν ἡσυχαστικὴ ζωὴ στῆ Μολδαβία καὶ τῆ Βλαχίας στέλλοντας ἐκεῖ ἡσυχαστὰς κληρικοὺς καὶ ἐπισκόπους. Ἔτσι τὸ ρεῦμα Ἑλλήνων καὶ Σλαύων ἡσυχαστῶν ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ τὰ Βαλκάνια πρὸς τὴ Ρουμανία δὲν σταμάτησε ποτέ, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει ὅτι καὶ στὴν ἴδια τὴ Ρουμανία ἡ ἡσυχαστικὴ ζωὴ καὶ ἀσκησις ποτέ δὲν ἐσβυσε. Ἀναφέρουμε σὰν ἀπόδειξη τὴν ἀφιξὴ στῆ Ρουμανία τοῦ ἀγιορείτου ἡσυχαστοῦ Ἁγίου Νήφωνος Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως (15ος-16ος αἰ.) καθὼς ἐπίσης καὶ τοῦ ἐκ Χιλανδαρίου Σέρβου ἀσκητοῦ Ἁγίου Ραφαὴλ τοῦ Μπάνατ (16ος-17ος αἰ.) καὶ πλήθους ἀγιορειτῶν μοναχῶν στὸν καιρὸ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Νεαγκὴ Βεσάραβος (16ος αἰ.) καὶ τέλος τοῦ ἀγιορείτου Ρώσσου στάρετς ἡσυχαστοῦ Παῖσιου Βελιτσκόφσκυ (18ος αἰ.) καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Ἐκτὸς αὐτοῦ τὴν πνευματικὴ ζωὴ στὴν ἀδελφὴ ἐκκλησίᾳ τῆς Ρουμανίας βοηθοῦσαν καὶ οἱ ἄλλοι ὀρθόδοξοι πατριάρχες τῆς ἀνατολῆς καθὼς καὶ οἱ Σέρβοι πατριάρχαι ἀπὸ τὸ Πέκιον καὶ ἰδιαίτερα ἀπὸ τὸν Ἀρσένιο τὸν III τὸν Τσαρνόγεβιτς καὶ τῆ μετοικεσία τῶν Σέρβων διὰ τοῦ Σάβα καὶ τοῦ Δουνάβεως μέχρι τὸ Μπάνατ καὶ τὸ Ἔρντελ. Ἐπίσης καὶ οἱ Σέρβοι Μητροπολίτες τοῦ Καρλοβικίου καὶ γενικὰ Σέρβοι κληρικοὶ, μοναχοὶ καὶ λαϊκοὶ χριστιανοὶ ἀπὸ κοινοῦ μὲ τοὺς ἀδελφούς των ὀρθοδόξους Ρουμάνους ὑπεράσπιζαν κατὰ τοὺς αἰῶνες αὐτοὺς

τὴν ὀρθόδοξη πίστη τοὺς καὶ τὴν γνήσια ἐν χάριτι πνευματικότητα τοῦ ἡσυχαστικοῦ βίου ἐναντι τοῦ πνευματικοῦ καὶ σωματικοῦ ἐξανασκασμοῦ τῆς λατινικῆς (αὐστρο-ουγγρικῆς) προσπαθείας γιὰ ἐπιβολὴ τῆς Οὐνίας· καὶ μάλιστα τὴν υπεράσπιζαν ἀνυποχώρητα φθάνοντας μέχρι καὶ τὸ μαρτύριο ἀκόμη. Περὶ αὐτοῦ μὲ πολλὰς εὐχαριστίας καὶ εὐγνώμονα ἀγάπη μᾶς μίλησε ὁ ὀσιος γέρων Κλεόπας ὅταν τὸν ἐπισκεφθῆκαμε, ἐπειδὴ ἡμεῖς οἱ δύο ἦμασθε Σέρβοι σὰν νὰ ἤθελε ἡμᾶς τοὺς ἁμαρτωλοὺς νὰ εὐχαριστήσῃ γιὰ ὅλη τὴν ἀδελφικὴ σερβορουμανικὴ ἀγάπη καὶ γιὰ τὴν μέχρι μαρτυρίου σταθερότητα καὶ ἀκατανίκητη ἐμμονὴ στὴν υπεράσπιση τῆς ἁγίας ὀρθοδοξίας καὶ τῆς ὀρθόδοξης πνευματικῆς ζωῆς. Ὁ γέρων Κλεόπας γιὰ ἓνα διάστημα παλαιότερα διετέλεσε ἐφημέριος στὸ Ἄραντ καὶ ἔκανε ἀκολουθίαις στοὺς ἐκεῖ τάφους τῶν Σέρβων κληρικῶν καὶ ὁμολογητῶν τῆς ὀρθοδοξίας. Δὲν σταματοῦσε δὲ νὰ μᾶς μιλάῃ γι' αὐτὸ ἐν ὄψῃ ἡμασταν κοντὰ του, ὑπογραμμίζοντας ἰδιαίτερα τὸ μαρτυρικὸ τέλος τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Βησσαρίωνος τοῦ Σαράϊα, Σέρβου ἱερομονάχου ἀπὸ τὴν Βοσνία καὶ τὴν Σλοβενία, ὁ ὁποῖος ἀντιστεκόμενος στὴν ἐπιβολὴ τῆς Οὐνίας φονεύθηκε ἀπὸ τοὺς Ρωμαιοκαθολικοὺς στίς 21 Ὀκτωβρίου τοῦ 1744 στὸ Ἔρντελ. Ἀλλὰ ἂς ξαναγυρίσουμε στὴ μονὴ Νέαμτς, στίς σκῆτες καὶ τοὺς μοναχοὺς τῆς.

Χάρη στοὺς μοναχοὺς τῆς τοὺς ἡσυχαστὰς καὶ ἀσκητὰς τῆς, τοὺς ἀγωνιστὰς τῆς προσωπικῆς τῶν σωτηρίας, ἀλλὰ καὶ τῆς σωτηρίας ὅλων τῶν ἀνθρώπων γυρὸ τοὺς ἡ Μονὴ Νέαμτς κατέστη ἀλλὰ καὶ παρέμεινε ἀνά τοὺς αἰῶνες πνευματικὸ κέντρο χριστιανικῆς ζωῆς καὶ φωτισμοῦ στὴ Μολδαβία καὶ σὲ ὀλόκληρη τὴ Ρουμανία, ὅπως ἀκριβῶς ἡ Λαύρα τῆς Ἁγίας Τριάδος τοῦ Ἁγίου Σεργίου γιὰ τὴ Ρωσσία ἢ ὅπως οἱ Λαύρες τῆς Στουτνένιτσας, τοῦ Χιλανδαρίου ἢ τοῦ Ντέτσани γιὰ τὴ Σερβία. (Ἀξίζει νὰ ἀναφερθῆ ὅτι στὸ τέλος τοῦ 14ου καὶ ἀρχὲς τοῦ 15ου αἰ. ἓνας καὶ ὁ αὐτὸς φωτισμένος μοναχὸς, φίλος τῶν ἡσυχαστῶν καὶ ἀσκητῆς ὁ ἴδιος, διετέλεσε πρῶτα ἡγούμενος τῆς μονῆς Νέαμτς καὶ κατόπιν ἔγινε καὶ ἡγούμενος τῆς μονῆς Ντέτσани στὴ Σερβία. Πρόκειται γιὰ τὸν γνωστὸ Γρηγόριο Τζάμπλακ, συγγραφεὴ τῶν συναξαρίων τῶν ἐξῆς ἁγίων: τοῦ Ἁγίου Στεφάνου τοῦ Ντέτσани, τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Νέου τοῦ Σούτσαβσκυ στὴ Ρουμανία καὶ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς ἐκ Σηλυβρίας, ἢ ὅποια ὁμοίως συνδέει τοὺς Σέρβους μὲ τοὺς

Ρουμάνους. Ἐδῶ πρέπει νὰ ἀναφέρουμε καὶ τὸν Ἅγιο Μάξιμο Μπράνκοβιτς κατὰ τὸν 15ο καὶ 16ο αἰ. ἀρχιεπίσκοπο κατ' ἀρχὴν τῆς Βλαχίας καὶ κατόπιν τοῦ Βελιγραδίου καὶ τοῦ Σρέμ. Ἐπίσης τὴν ἴδρυση τῶν σερβικῶν μονῶν Κρούσεντολ καὶ Χόποβο μὲ τὴ βοήθεια Ρουμάνων ἡγεμόνων. Ἀκόμη τὸν Ἅγιο Σάββα Μπράνκοβιτς Σέρβον μὲν κατὰ τὴν καταγωγὴ ἀλλὰ Ρουμᾶνο Μητροπολίτη στὸ Ἔρντελ (1656-83). Καὶ τέλος τὴ βοήθεια τῶν Ρουμάνων ἡγεμόνων πρὸς τὴ σερβικὴ Μονὴ Μιλέσεβα καὶ ἄλλες σερβικὲς μονῆς κατὰ τὴν τουρκοκρατία, κ.λ.π.).

Ὁ πιὸ γνωστὸς ὁμοῦ Ρουμᾶνος ἀσκητὴς ἡσυχαστῆς τῆς περιόδου μετὰ τὴν ἴδρυση τῆς Μονῆς Νέαμτς ἦταν ὁ Ὅσιος Δανιὴλ ὁ Ἡσυχαστῆς (τοῦ 15ου αἰ.) καὶ μετὰ ἀπ' αὐτὸν στὸν 16ο αἰ. ἔρχεται ὁ Μολδαβὸς ἀσκητὴς ἀπὸ τὴν Νέαμτς γέρον Ζωσιμᾶς, ὁ ὁποῖος μαζί μὲ τοὺς μαθητὰς του ἴδρυσεν ἕνα νέο μοναστήρι γιὰ ἀσκησὴ ἀκόμη βαθύτερα μέσα στὰ Καρπάθια ὄρη, τὴ Μονὴ Σέκου, δύο ὄρες ὁδοπορία νοτιοδυτικὰ ἀπὸ τὴν Νέαμτς. Κατόπιν ἔρχεται ὁ ἄγνωστος σὲ μᾶς κατὰ τὸ ὄνομα ἀλλὰ γνωστὸς στὸν παντεπὸπτη Θεὸ ἱδρυτῆς τῆς ἡσυχαστικῆς σκῆτης Συχάστρια (ἱδρυθείσης τὸν 17ο αἰ.), στὴν ὁποία σήμερα ἀσκητεῖται ὁ γέρον Κλεόπας. Κατόπιν ὁ γέρον τῆς Μονῆς Νέαμτς ἱερομόναχος Παχώμιος (τοῦ 18ου αἰ.) ἱδρυτῆς τῆς σκῆτης τῆς Ἁγίας Σκέπης τῆς Θεοτόκου στὸ δάσος μία ὥρα ἀπὸ τὴ μονὴ Νέαμτς. Καὶ ἔτσι διαδοχικὰ αὐτὴ ἡ πνευματικὴ ἀλυσσοσ καὶ εὐγενικὴ γενεαλογία δὲν διακόπτεται μέχρι τὴν ἀφιξὴ τοῦ Ὁσίου Παΐσιου Βελιτσκόβσκυ.

Ὁ ἐρχομὸς στὴ Ρουμανία τοῦ Ρώσου ἀγιορείτου Παΐσιου Βελιτσκόβσκυ μαζί μὲ τοὺς ἡσυχαστὰς μοναχοὺς ἀπὸ τίς Ἀθωνικὲς λαῦρες ἔγινε γύρω στὰ 1763 καὶ μάλιστα κατ' ἀρχὴν στὴ Μονὴ τῆς Μολδαβίας Ντραγκομίρνα (ἀπὸ τὸν 16ο αἰ.), κατόπιν δὲ στὴν προαναφερθεῖσα Μονὴ Σέκου καὶ τέλος στὴ Μονὴ Νέαμτς τὸ ἔτος 1779. Αὐτὴ ἡ ἀφιξὴ τοῦ Ὁσίου Παΐσιου καὶ τῶν ἀγιορειτῶν μαθητῶν του (προερχομένων ἀπὸ διάφορες ὀρθόδοξες ἐθνότητες) ἀναθέρμανε καὶ ἀνανέωσε τὴν ἡσυχαστικὴ προσευχητικὴ-ἀσκητικὴ ζωὴ στὴν ὀρθόδοξην Μολδαβία καὶ ἀπ' αὐτὴν τότε ἀκτινοβόλησε καὶ στίς ἄλλες ὀρθόδοξες χώρες. Ἐδῶ στὴ Μονὴ Νέαμτς μεταφράστηκε καὶ ἐκτυπώ-

θηκε ἡ πρώτη σλαβική «Φιλοκαλία», συλλογή τῶν καλύτερων ἀσκητικῶν ἡσυχαστικῶν κειμένων καθὼς ἐπίσης καὶ πολλὰ ἄλλα ἔργα τῶν Ἁγίων Πατέρων ἀσκητῶν καὶ ἡσυχαστῶν. (Ἡ ἐκτύπωση πνευματικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων γινόταν στὴ Ρουμανία καὶ πρὶν· ἐδῶ τύπωνε βιβλία καὶ ὁ Σέρβος τυπογράφος ἀπὸ τὸ Μαυροβούνιο ἱερομόναχος Μακάριος τὸν 16ο αἰ.). Ὁ Γέρον Παΐσιος Βελιτσκόβσκυ ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ στὶς 15 Νοεμβρίου 1794 ὁ δὲ σептὸς τάφος του βρίσκεται στὸ ναὸ τῆς Μονῆς Νέαμτς. Ἡ φλόγα τοῦ ἡσυχασμοῦ λοιπὸν ἀπὸ τὴ Μολδαβία καὶ τὸ Νέαμτς ἀπλώσε τὸ πνευματικὸ πῦρ ἀγιότητος καὶ ἀσκήσεως καὶ πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς νότον ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ Νέαμτς. Στὸ νότο διέλαμψαν στὸν ἡσυχαστικὸ βίῳ οἱ ἀσκηταὶ τῆς Μονῆς Τ σ έ ρ ν ι κ α (κοντὰ στὸ Βουκουρέστι): ὁ γέρον Γεώργιος καὶ ὁ μαθητὴς του Ἅγιος Καλλίνικος τῆς Τσέρνικα (ἀπὸ τὸ 1818 μέχρι τὸ 1850 καὶ κατόπιν ἐπίσκοπος Ρουμανίας ἀπὸ τὸ 1850 μέχρι τὸ 1868). Πρὸς τὰ βόρεια πάλι ἡ ἡσυχαστικὴ ζωὴ ἀπὸ τὸ Νέαμτς πέρασε στὴν ἔρημο τῆς Ὀπτινας στὴ Ρωσσία, ὅπου ἔλαμψαν οἱ γνωστοὶ στᾶρετς τῆς Ὀπτινας: Ἀβράμιος, Λεωνίδας, Μακάριος, Ἀμβρόσιος (κοντὰ στὸν ὁποῖο μαθήτευσε καὶ ἐξομολογεῖτο ὁ Ντοστογιέβσκυ) καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Ἐτσι συνέχισε νὰ καίη ἀδιάκοπα καὶ παντοῦ στὴν Ὀρθοδοξία (στὸ Ἅγιον Ὄρος ἦταν τότε ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης καὶ οἱ γνωστοὶ Κολυβάδες - ἄλλωστε προσευχητὰς ἡσυχαστὰς ἔχει τὸ Ἅγιον Ὄρος μέχρι καὶ σήμερα) αὐτὸ τὸ ἴδιο θεῖο πῦρ τὸ ὁποῖο ὁ Κύριος ἤλθε «βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν» (Λουκ. 12,49).

Αὐτὸ τὸ πῦρ τοῦ ἡσυχασμοῦ, τοῦ ἀληθινὰ δηλ. πνευματικοῦ ἀσκητισμοῦ, ποὺ μεταφέρθηκε ἀπὸ τὴ Μολδαβία στὴν ἔρημο τῆς Ὀπτινα, ἐπέστρεψε πάλι ἀπὸ τὴ Ρωσσία στὴ Ρουμανία μετὰ τὴ Ρωσικὴ Ἐπανάσταση, ὅταν κατέφυγαν ἐκεῖ οἱ ἐκ Ρωσσίας ἀσκηταὶ δίνοντας καὶ πάλι ζωὴ στὶς μολδαβικὰς σκήτες καὶ τὰ σπήλαια τὰ σκορπισμένα στὶς βαθιεῖς κοιλάδες καὶ τὰ ὄρη τῶν Καρπαθίων, πρᾶγμα γιὰ τὸ ὁποῖο μᾶς μίλησε συγκεκριμένα ἀναφέροντας καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν τῶν ἀσκητῶν ὁ ἴδιος ὁ δσιος γέρον Κλεόπας. Ἐπὶ πλέον μᾶς ἐβεβαίωσε ὅτι κάποιος μοναχὸς (κρῦβοντάς μας ἀπὸ ταπείνωση καὶ μετριο-

φροσύνη διότι ήταν αυτός ο ίδιος) περιήλθε όλα αυτά τα μέρη και εγνώρισε ζώντας ακόμη άσκητάς και όσα έμαθε γι' αυτούς προσεκτικά σημείωσε κι εφύλαξε σ' ένα ανέκδοτο μέχρι στιγμής χειρόγραφο. (Ο δέ γέρον Κλεόπας είναι τώρα περίπου εβδομήντα ετών ή λίγο περισσότερο).

Μέχρι τον π. Κλεόπα στη Σκήτη της Συχάστριας φθάσαμε από το Νέαμτς χάρη στην καλωσύνη πρωτίστως του π. Νικολάου (Μπορντασιού) και κατόπιν και του επισκόπου Νέστορος (βοηθού επισκόπου του Κράϊοβσκυ), ο όποιος μάλιστα μάς έδωσε και το αυτοκίνητο και τον οδηγό του. Προς τη Συχάστρια και τον π. Κλεόπα θα έπρεπε να πάμε πεζοί, αλλά ή εποχή και οι περιστάσεις τα κατάφεραν πάλι και ξεκινήσαμε με το αυτοκίνητο. Μαζί μας ήρθε και ή κυρία Τομόκο, όρθόδοξη Ίαπωνίς χήρα του κοιμηθέντος θεολόγου Παύλου Ευδοκίμωβ από το Παρίσι. Από το Νέαμτς επιστρέψαμε πρώτα στη Μονή Σέκου και κατόπιν συνεχίσαμε για τη σκήτη της Συχάστριας. Η Συχάστρια είναι καθώς είπαμε μιá ήσυχαστική σκήτη στα Καρπάθια (3-4 ώρες δρόμο νοτιοδυτικά από το Νέαμτς), καθώς και το ίδιο της το όνομα μαρτυρεί: «Sihastria», δηλ. Ήσυχάστρια. Είναι αφιερωμένη στο Γενέσιον της Θεοτόκου και ακριβώς την προηγούμενη ήμέρα είχαν την πανήγυρι του ναού και εκείνη την ήμέρα ήταν ή μνήμη των Αγίων Ίωακείμ και Άννης. Η σκήτη έχει περίπου σαράντα μοναχούς με επικεφαλής τον Πρώτον, γέροντά Βικτωρίνον, τον ήγούμενο, γιατί ο γέρον Κλεόπας ζή σ' έναν άπομονωμένον οικίσκο έξω από την καθαυτό σκήτη. Κοντά στο γέροντα μάς ώδήγησε ο π. Πετρώνιος, ένας Ιερομόναχος, πενήντα περίπου ετών, τον όποιο, καθώς μάθαμε αργότερα, ο π. Κλεόπας θεωρεί ως σωστό και τέλειο μοναχό. (Μάς είπε αργότερα, εν άπουσία του π. Πετρώνιου: «δταν σκέπτομαι τον άληθινό τύπο μοναχού, τότε λέω στον έαυτό μου διότι αυτός είναι ο π. Πετρώνιος». Για τον έαυτό του ο γέροντας λέει: «Κλεόπας ο ά-μόναχος»).

Έμπρός στο σπιτάκι του γέροντα περίμεναν περίπου δέκα εδσεβείς χριστιανοί, μάλλον για έξομολόγηση και πνευματική διδασκαλία και παράκληση, αλλά ο γέροντας έχοντας άκούσει για τον έρχομό μας μάς δέχθηκε άμέσως στο κελί του και μάς

κάθισε στο μικρό του κρεβάτι και στις καρεκλίτσες του. Μέσα μας όμως δεν νοιώθαμε άνετα να καθώμαστε- θα έπρεπε συνεχώς να στεκόμασταν δρθιοι κάτω από την εulογία τών αγίων χειρών του, γιατί ή ειρήνη του και ή εξ αυτού χάρις έλαμψε και στην άμαρτωλή μου ψυχή, ή όποια υπό άλλες συνθήκες σπάνια διακρίνει την άμαρτωλότητά της, όπως τότε καθαρά την διέκρινε.

Έπειδή ή κυρία Εύδοκίμωβ βιαζόταν να έπιστρέψη, γονάτισε και πήρε την εulογία του γέροντος και έφυγε. Με μās ό γέροντας χαιρόταν σαν παιδί, ιδιαίτερα που είμαστε Σέρβοι και που είχαμε πνευματικό σύνδεσμο με τον π. Ίουστίνo Πόποβιτς, για τον όποιον είχε διαβάσει και ακούσει «ως περί μεγάλου όρθοδόξου πνευματικού και θεολόγου.» Κατόπιν μās ώδήγησε μαζί με τον π. Πετρώνιο και τον π. Νικόλαο έξω από το κελλί του στους άγρους και τους λοφότοπους τών Καρπαθίων. (Ό π. Νικόλαος που συνέχεια μās μετέφραζε, μās είπε ότι και αυτόν μιάν άλλη φορά παλαιότερα όταν ήλθε με τους μαθητάς της Ίερατικής Σχολής έτσι τους δέχθηκε ό π. Κλεόπας· τους έφερε έξω στο ύπαιθρο και εκεί τους έδίδασκε και τους εulόγησε).

Έχοντας καθίσει στο λοφάκι κάτω από όπωροφόρα δέντρα κατά γής - και ό γέροντας είχε καθίσει γονατιστός και στά δύο γόνατα εμπρός μας, - εγώ ό άμαρτωλός πήρα τό θάρρος να τον ρωτήσω πρώτος: πώς να ζή κανείς στον κόσμο, όπως εμείς ζούμε μέσα στην ασφαλτο και να αγωνίζεται με τὰ πάθη του και τους κοσμικούς πειρασμούς; Ό εulογημένος γέρον Κλεόπας τότε μās είπε αυτή τη θεόπνευστη και με έμπειρία κεχαριτωμένη του

ΔΙΔΑΧΗ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΚΤΩ ΤΡΟΠΩΝ ΤΩΝ ΠΕΙΡΑΣΜΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΠΡΟΣ ΑΥ- ΤΟΥΣ

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες λένε (ἔτσι ἄρχισε ὁ π. Κλεόπας θέλον-
τας νὰ παρασιωπῇ τὴ δική του πνευματικὴ ἐμπειρία, ποὺ ὁμοίως
εἶναι ἀπ' εὐθείας ἀγιοπατερικὴ καὶ προσωπικὰ βιωμένη, ὅπως
σαφῶς μαρτυρεῖ ἡ κάθε του λέξη), ὅτι ὁ ἄνθρωπος στὴν ὁδὸ
τῆς σωτηρίας πειράζεται ὑπὸ τοῦ διαβόλου ἀπὸ ὀκτὼ πλευρῆς:
ἐκ τῶν ὀπισθεν, ἐκ τῶν ἔμπροσθεν, ἐξ ἀριστερῶν, ἐκ δεξιῶν, ἐκ
τῶν κάτω, ἐκ τῶν ἄνω, ἐκ τῶν ἔσω καὶ ἐκ τῶν ἔξω.

1. Ἐκ τῶν ὀπισθεν πειράζει τὸν ἄνθρωπο ὁ διάβο-
λος ὅταν ὁ ἄνθρωπος συνέχεια θυμᾶται τίς προηγούμενες ἁ-
μαρτίες ποὺ ἔχει διαπράξει καὶ τὰ κακὰ του ἔργα καὶ τὰ ἀναμα-
σᾶ στὴ μνήμη του καὶ ἀσχολεῖται μὲ αὐτὰ εἴτε μὲ ἀπόγνωση
γι' αὐτὰ εἴτε μὲ ἐνθόνη ἀναπόληση. Ἔτσι ἡ ἀνάμνηση αὐτῶν
ποὺ ἐκάναμε στὸ παρελθὸν γίνεται πειρασμὸς τοῦ διαβόλου.

2. Ἐκ τῶν ἔμπροσθεν πειράζεται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ
τὸν συνήθη φόβο στὴ σκέψη τοῦ μελλοντικοῦ ποὺ ἀπλώνεται
ἔμπρὸς μας: τί θὰ γίνῃ μὲ τὸν ἑαυτὸ μας; ἢ μὲ τὸν κόσμον; πό-
σο ἀκόμη θὰ ζήσουμε; θὰ εἴμαστε ὑγιεῖς; δὲν θὰ ἀρρωστήσου-
με; θὰ ἔχουμε τί νὰ φᾶμε; ἄραγε θὰ γίνῃ πόλεμος; ἢ κάποιον
σπουδαῖο ἢ φοβερὸ γεγονὸς ἐνώπιόν μας; γενικὰ διάφορες εἰ-
κασίες, προοράσεις, προρρήσεις καὶ κάθε τι ποὺ γεννᾷ μέσα
μας φόβο ἀπὸ τὸ μελλοντικόν. Αὐτὸς εἶναι ἕνας πονηρὸς πόλε-
μος τοῦ διαβόλου ποὺ φέρνει ταραχὴ στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώ-
που.

3. Ἐξ ἀοιστερῶν πειράζεται ὁ ἄνθρωπος ὅταν ὁ
διάβολος τὸν ἐρεθίζει σὲ ἀπ' εὐθείας ἁμαρτίες, σ' αὐτὲς τίς ἐ-
νέργειες καὶ τὰ ἔργα γιὰ τὰ ὁποῖα εἶναι γνωστὸ ὅτι εἶναι ἁμαρ-
τίες καὶ κακὰ, ἀλλὰ παρ' ὅλα αὐτὰ οἱ ἄνθρωποι τὰ κάνουν. Αὐ-
τὸς εἶναι ὁ πειρασμὸς σὲ ἀνοιχτὴ πρόκληση στὴν ἁμαρτία, νὰ
ἁμαρτάνῃ κανεὶς κατ' εὐθείαν εἴτε ἐκ προθέσεως.

4. Ἐκ δεξιῶν γίνεται ὁ πειρασμὸς τοῦ διαβόλου κατὰ δύο τρόπους. Πρῶτον ὅταν ὁ ἄνθρωπος κἀνὴ καλά ἔργα καὶ καλὰς πράξεις, ἀλλὰ τὰ κάνει μὲ κακὸ σκοπὸ καὶ μὲ μὴ ἀγαθὴ πρόθεση. Ἐπὶ παραδείγματι ὅταν ἐνεργῇ τὸ καλὸ ἀλλὰ ἀπὸ φιλοδοξία, ἢ γιὰ νὰ κερδίσῃ ἐπαίνους ἢ κάποια θέση ἢ γιὰ νὰ δοξασθῇ ἢ γιὰ νὰ προκαλέσῃ ἀπὸ αὐτὸ κάποια δόξα γιὰ τὸν ἑαυτό του, ἐν τέλει ὅταν κἀνὴ τὸ καλὸ ἀπὸ κενοδοξία, φιλοκέρδεια καὶ πλεονεξία. Ἡ τοιαύτη ἐργασία καλῶν μὲν ἔργων ἀλλὰ ἀπὸ κακὸ σκοπὸ εἶναι ἀμαρτωλὴ καὶ ἐπιζήμια. Οἱ Ἅγιοι Πατέρες τὴν παρομοιάζουν μὲ σῶμα χωρὶς ψυχῆ, γιὰτὶ ὁ σκοπὸς γιὰ τὸν ὁποῖο γίνεται κάποιο ἔργο εἶναι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ τοῦ ἔργου, ἐνῶ αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ ἔργο εἶναι τὸ σῶμα. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἐργασία καλῶν ἔργων μὲ σκοπὸ πού δὲν εἶναι κατὰ Θεὸν στὴν πραγματικότητα εἶναι ἓνας πειρασμὸς γιὰ τὸν ἄνθρωπο, πού τὸν προσβάλλει ἐκ δεξιῶν, δηλ. ὑπὸ μορφὴν καλοῦ. Δεύτερος δὲ πειρασμὸς ἐκ δεξιῶν γίνεται ἐκ τοῦ διαβόλου μέσφ διαφόρων προοράσεων καὶ ὁράσεων, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἐκλαμβάνῃ τὴν ἐμφάνιση τοῦ διαβόλου γιὰ δρᾶμα τοῦ Θεοῦ ἢ ἀγγέλου φωτός. Τὸ νὰ δίνῃ κανεὶς ἐμπιστοσύνη στὶς ἐμφανίσεις τοῦ διαβόλου ἢ τὸ νὰ ἀποδέχεται τὰ δαιμονικὰ ὁράματα ὡς ἀγγελικά οἱ Ἅγιοι Πατέρες τὸ ὀνομάζουν πλάνη.

5. Ἐκ τῶν κάτω ὁ ἄνθρωπος πειράζεται ὑπὸ τοῦ διαβόλου τότε ὅταν μπορῇ νὰ κἀνὴ καλά ἔργα καὶ ἀγιὰς ἀρετῆς, ἀλλὰ δὲν τὰ πράττει ἀπὸ τὴ ραθυμία του. Ὅταν γνωρίζῃ καὶ μπορεῖ νὰ ἐντείνῃ περισσότερο τὸν ἀγῶνα του γιὰ τίς ἀρετῆς καὶ τὰ καλά ἔργα καὶ ὁμως δὲν τὸ κάνει γιὰτὶ ραθυμεῖ ἢ βρῖσκει δικαιολογίες γιὰ τὴ ραθυμία του. Ἔτσι στὴν πραγματικότητα ἀποτυγχάνει πνευματικῶς, ἐπιτυγχάνει πολὺ λιγώτερα πράγματα ἀπὸ ὅσα πραγματικὰ θὰ μπορούσε νὰ κἀνὴ.

6. Ὁ πειρασμὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τῶν ἄνω (καὶ γιὰ νὰ μᾶς τὸ καταστήσῃ σαφέστερο ὁ γέρων Κλεόπας κάθε φορὰ μᾶς ἔκανε σχήματα μὲ τὰ χέρια ἀπὸ ποιά πλευρὰ ἔρχεται καθὲ φορὰ ὁ πειρασμὸς, καὶ συχνὰ ἐπανελάμβανε σύντομα αὐτὰ πού εἶπε γιὰ τὴν προηγούμενη πλευρὰ), αὐτὸς ὁ πειρασμὸς συμβαίνει πάλι κατὰ δύο τρόπους. Πρῶτον τότε ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀναλαμβάνῃ νὰ κἀνὴ ἀσκήσεις μεγαλύτερες ἀπὸ τίς ἀτομικῆς

του δυνάμεις και έτσι χωρίς νόημα παιδεύεται. Αυτό συμβαίνει π.χ. όταν είναι κάποιος άσθενής και παρά ταύτα αναλαμβάνει νηστεία, ενώ αυτή ή νηστεία δεν είναι των δυνάμεών του. Ή γενικά όταν υπερβάλλη σε όποιουσδήποτε ασκητικούς αγώνες, οι οποίοι υπερβαίνουν τις πνευματικές και σωματικές του δυνάμεις. Μιά τέτοια προσπάθεια στερείται ταπεινώσεως και χωρίς να το καταλαβαίνει ο άνθρωπος αυτός αποκαλύπτει ότι έχει αυτοπεποίθηση και μεγάλη ιδέα για τον εαυτό του. Δεύτερος πειρασμός εκ των άνω συμβαίνει όταν ο άνθρωπος επιδίδεται στο να έρευνά τα μυστήρια της Άγιας Γραφής (και γενικά τα μυστήρια του Θεού) και αυτό το κάνει όχι ανάλογα προς την πνευματική του ανάπτυξη. Δηλ. όταν θέλη ο ίδιος να έμβαθύνει και να έρει ηνεύη τα μυστήρια του Θεού στην Άγιαν Γραφήν (ή στους άγιους και γενικά στον κόσμο και τη ζωή) και μετά με αυτά τα μυστήρια να διδάσκη τους άλλους ανθρώπους, ενώ ο ίδιος πνευματικά δεν έχει φθάσει στην άρμόζουσα πνευματική κατάσταση. Οι Άγιοι Πατέρες λέγουν ότι ο τοιούτος άνθρωπος θέλει να μασάη κόκκαλα, ενώ τα δόντια του είναι βρεφικά άκόμη, δηλ. μόνο για γάλα. Περί τούτου μās λέγει ο Άγιος Γρηγόριος Νύσσης στο έργο του «ό βίος του Μωυσεώς». «Ο Θεός, λέγει, γι' αυτό όρισε στους Ίσραηλίτες να τρώγουν από τον πασχάλιον άμνο μόνο το κρέας (το όποιο είναι μαλακό για τα δόντια) επειδή ήσαν άκόμη άτελείς· και μάλιστα να το τρώγουν με πικρά χόρτα. Τα δε όσπια του άμνου να μη τα θραύουν, όστε να τα τρώγουν, αλλά να τα καίνε στην φωτιά. (Έξ. 12, 8. 10.46). Αυτό σημαίνει ότι και μεις πρέπει από την Άγιαν Γραφή (και γενικά στην προς τον Θεόν πίστη μας) να έρμηνεύουμε μόνο εκείνα τα μυστήρια που είναι ανάλογα με την πνευματική μας ανάπτυξη, και αυτά να τα τρώγουμε (δηλ. να τα άφομοιώνουμε) με πικρά χόρτα, δηλ. με όλα αυτά που μās φέρνει ή ζωή, τα βάσανα και τις πικρίες. Ένώ τα μεγάλα και ύψηλά, βαθειά μυστήρια της Άγιας Γραφής και της Θεολογίας και της Προνοίας του Θεού, τα όποια είναι σαν σκληρά κόκκαλα, δεν τρώγονται με βρεφικά δόντια· αυτά μόνο καίγονται στη φωτιά, γίνονται δηλ. κατανοητά μόνο με την ώριμότητα της πνευματικής ανάπτυξεως σε ψυχές πεπειραμένες

καί δοκιμασμένες στο πῦρ τῆς Θείας Χάριτος.

7. Ἐκ τῶν ἔσω πάλι πειράζεται ὁ ἄνθρωπος μέ ὄσα ἔχει στήν καρδιά του καί μέ ὄσα προερχόμενα ἀπό τήν ἴδια του τήν καρδιά τόν πειράζουν. Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός τό εἶπε καθαρά ὅτι «ἐκ τῆς καρδιάς τοῦ ἀνθρώπου ἐξέρχονται διαλογισμοί πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι...» (Μτθ. 15,19) διὰ τῶν ὁποίων πειράζει τόν ἄνθρωπο ὁ διάβολος. Ἐν τούτοις τόν ἄνθρωπο δέν τόν πειράζει μόνο ὁ διάβολος ἀλλά καί οἱ δικές του ἀνθρώπινες κακές προθέσεις καί ἀμαρτωλές συνήθειες, πλεονεξίες, κακές ἐπιθυμίες, ἡ ἐσωτερική ἀνθρώπινη φιλαμαρτησία πού προέρχεται ἀπό τήν μὴ καθαρθεῖσα καρδιά του.

8. Τέλος τό ὄγδοο εἶδος τοῦ πειρασμοῦ τοῦ διαβόλου πρὸς τόν ἄνθρωπο ἔρχεται ἐκ τῶν ἔξω μέσω ἐξωτερικῶν πραγμάτων καί ὑποθέσεων, δηλ. διὰ μέσου ὄλων ὄσα συλλαμβάνει ὁ ἄνθρωπος ἐκ τῶν ἔξω διὰ τῶν αἰσθήσεων του, οἱ ὁποῖες εἶναι σάν παράθυρα τῆς ψυχῆς. Αὐτά τὰ ἐξωτερικά πράγματα δέν εἶναι κακὰ καθεαυτά, ἀλλά μέσω αὐτῶν μέ τίς αἰσθήσεις μπορεῖ ἐπίσης ὁ ἄνθρωπος νά πειρασθῆ καί νά ὀδηγηθῆ στοῦ κακοῦ καί στήν ἀμαρτία. Ἰδοῦ, αὐτοί εἶναι οἱ ὀκτώ τρόποι μέ τοὺς ὁποίους πειράζεται ὁ ἄνθρωπος ἀνεξάρτητα ἀνβρίσκεται στόν κόσμο ἢ στήν ἀναχώρησι.

Τελειώνοντας ἔτσι τήν ἀπαρίθμησι ὄλων αὐτῶν τῶν ὀκτώ τρόπων τῶν ἀνθρώπινων πειρασμῶν ὁ στάρτης Κλεόπας ἐν συντομίᾳ τοὺς ἐπανέλαβε καί κατόπιν πρόσθεσε καί τοὺς τρόπους καί τὰ μέσα τοῦ πολέμου ἐναντίον αὐτῶν τῶν πειρασμῶν.

Ἐναντίον ὄλων αὐτῶν τῶν πειρασμῶν ἐκ τῶν ὀπισθεν, ἐκ τῶν ἔμπροσθεν, ἐκ δεξιῶν, ἐξ ἀριστερῶν, ἐκ τῶν κάτω, ἐκ τῶν ἄνω, ἐκ τῶν ἔσω καί ἐκ τῶν ἔξω πρέπει νά πολεμοῦμε διὰ τῆς νήψεως, δηλ. διὰ προσοχῆς, μέ ἐτοιμότητα καί ἐγρήγορσι τοῦ πνεύματος καί τοῦ σώματος, μέ ζωντάνια κι ἐπαγρύπνησι τοῦ πνεύματος, μέ νήψη καί ἀγωνιστικότητα, μέ προσοχή τῶν λογισμῶν καί τῶν πράξεων, ἢ μέ μιὰ λέξι μέ διάκρισι· καί ἀφ' ἑτέρου μέ συνεχῆ προσευχητικὴν ἐπίκλησι τοῦ Ὄνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δηλ. μέ ἀδιάλειπτο προσευχή. (Στό σημεῖο αὐτό ὁ π. Πιερώνιος προσέθεσε στά ἑλληνικά· «Προσοχή καί προσευχή», ὅπως λέγουν οἱ Ἅγιοι

Πατέρες). Μὲ ἄλλα λόγια, συνέχισε ὁ γέροντας, οἱ Ἅγιοι Πατέρες μᾶς λέγουν ὅτι ὁ πόλεμος ἐναντίον ὄλων τῶν πειρασμῶν καὶ τῶν παθῶν συνίσταται στὸ ἐξῆς: στὴ φυλακὴ τοῦ νοῦ καὶ ὀλόκληρης τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματός μας ἀπὸ τοὺς πειρασμούς, αὐτὸ εἶναι ἡ ἐργασία μας καὶ ὁ ἀγώνας μας ἀπὸ τὴ δική μας ἀνθρώπινη πλευρά, καὶ ἀπ' τὴν ἄλλη, τὴ θεία πλευρά, πρέπει ἀδιαλείπτως μὲ προσευχὴ νὰ ἐπικαλούμεθα τὸν Παντοδύναμο Κύριο Ἰησοῦ Χριστό. Εἶναι δὲ αὐτὴ ἡ συνεχὴς καὶ κυρία ἡσυχαστικὴ προσευχὴ ἢ καλουμένη προσευχὴ τοῦ Ἰησοῦ: Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν!

Ἡ νύχτα ἤδη εἶχε ἀρχίσει νὰ πέφτη στὰ Καρπάθια καὶ στὰ ὄρη καὶ στὶς κοιλάδες τῆς Μολδαβίας, ἀλλὰ ἀπὸ τὰ ἁγιασμένα λόγια τοῦ γέροντος στὴν ψυχὴ μου χάραζε ἀγούλα· νὰ ἐπισκεπτόταν ὁ Κύριος καὶ τὴν δική μου φιλαμαρτήμονα ψυχὴ καὶ τὸ πολυπαθὲς μου σῶμα διὰ τῆς νήψεως καὶ τῆς προσευχῆς τοῦ ἁγίου γέροντος!

Ἐνῶ ἀκόμη μόλις εἶχε ἀρχίσει νὰ ὀμιλῇ ὁ γέροντας, διάφοροι μοναχοὶ ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ κεῖ πλησίαζαν σιγὰ κοντὰ μας σὰν κλέφτες σὲ περιβόλι καὶ κάθονταν γονατιστοὶ σὲ τόση ἀπόσταση ἀπὸ τὸ γέροντα, ὅσο μόνον νὰ μποροῦν νὰ ἀκοῦν αὐτὰ ποῦ ἔλεγε. Καὶ ἡ ἔκφραση τοῦ προσώπου τους ἔδειχνε καθαρὰ ὅτι ξέρουν καλὰ τί σημαίνει αὐτὸ γιὰ κείνους.

Ὁ εὐλογημένος γέροντας μᾶς ὠδήγησε μετὰ στὸ κτίριο τῆς σκήτης καὶ μᾶς περιποιήθηκε μὲ ζεστὴ καὶ ἐγκάρδια φιλοξενία, συνεχίζοντας τὴν ὀμιλία του γεμᾶτος ἀγάπης, παρουσία φυσικὰ καὶ τοῦ ἡγουμένου π. Βικτωρίνου καὶ τοῦ σοφοῦ στὴν ταπεινώσή του π. Πετρωνίου. Τέλος εἶπε ὅτι σκοπεῖ μαζί μὲ τὸν π. Πετρώνιο νὰ πάη τὸν ἐπόμεγο χρόνο στὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ στὴν ἐπιστροφή νὰ περάσῃ μέσω Σερβίας, νὰ δῆ καὶ τὰ δικά μας μοναστήρια καὶ ἰδιαιτέρως τὸν π. Ἰουστίνου.

Θὰ τελειώσω τὴν περιγραφὴ αὐτοῦ τοῦ προσκυνήματος στοὺς Μολδαβοὺς ἡσυχαστὰς μὲ τὰ λόγια τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Κασσιανοῦ, ἑνὸς ἀπὸ τοὺς μακρυνοὺς συμπατριῶτες τοῦ ὀσίου γέροντος Κλεόπα καὶ προηγηθέντος στὴν προσευχη-

τική νήψη και τή νηπτική προσευχή (και αυτό είναι ο ὀρθόδοξος ἡσυχασμός):

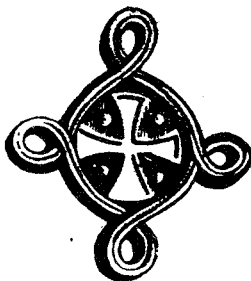
«Ἡ σωστή πνευματική καθοδήγηση τῶν ἄλλων και ἡ ὀρθή ὑποταγή (δηλ. ὑπακοή) εἶναι ἔργο μόνο ἀνδρὸς σοφοῦ και μεγάλο χάρισμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Γιατί σωτηριώδεις κανόνες ζωῆς μπορεί νὰ δώση μόνο ἔμπειρος και ἐνάρετος, και νὰ ὑποταχθῆ ἀληθινὰ σὲ γέροντα μπορεί μόνο ὁ θεοφοβούμενος και ταπεινός».

Και ἐπίσης μὲ τὰ λόγια τοῦ Ἁγίου και Μεγάλου Φωτίου, εἰπωμένα ἀκριβῶς για τὴ διδασκαλία και τοὺς κανόνες τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Κασσιανοῦ (και φυσικά και ὄλων τῶν ὀρθοδόξων Διδασκάλων και Πατέρων τῆς πνευματικῆς ζωῆς και ἀσκήσεως):

Στὴν πραγματικότητα τὰ πάντα συνοψίζονται εἰς τὸ ἐξῆς: στὴ φανέρωση και ἀνάπτυξη τῆς Κυριακῆς Ἐπιστήμης και τῆς Εὐαγγελικῆς ζωῆς.

Ἱερομόναχος Ἀθανάσιος (Γιέβιτς)

(Τὸ ὀδοιπορικὸ αὐτὸ δημοσιεύτηκε στὸ σερβικὸ ὀρθόδοξο περιοδικὸ «Pravoslavni Misionar», 1, 1977, Βελιγράδι, ἀπὸ ὅπου ἀναδημοσιεύεται ἐδῶ. Τὴ μετάφραση ἔκανε ὁ Σταμάτης Σκλήρης .).

Προσφώνησις Καθηγουμένου σὲ κου- ρὰ Μεγαλοσχήμου Μοναχοῦ.

Εὐχαριστῶ τὸν Θεὸ πού με ἀξίωσε σήμερα παρὰ τὴν ἀναξιοτήτά μου νὰ σὲ «προσαγάγω» στὸν Υἱὸν Του γιὰ ν' ἀφιερωθῆς στὴν ἀγάπη Του καὶ στὴν ὑπακοή Του. Ὑπάρχει ἄραγε μεγαλύτερη χαρὰ σ' αὐτὸ τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν σημερινὴ χαρὰ; Μιά ψυχὴ νὰ δίδεται μὲ πόθο στὸν Κύριο, νὰ ἀπαρνήται τὰ πάντα, γιὰτὶ ἐλπίζει τὰ πάντα ἀπὸ τὸν Θεόν;

Ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια πού ἀρχισες νὰ γνωρίζεις συνειδητὰ τὸν Κύριο, αὐτὴ τὴν ὥρα ποθοῦσες καὶ γι' αὐτὴ τὴν ὥρα προετοιμαζόσουν. Γι' αὐτὴ τὴν ὥρα ἦταν τὰ δνειρά σου καὶ ἡ νοσταλγία σου, τὰ σχέδια καὶ οἱ δραματισμοὶ σου. Καὶ ὁ Κύριος, ὁ καλὸς Πατέρας καὶ καλὸς Ποιμένας σ' ἔφερε σταδιακὰ στὴν εὐλογημένη καὶ ἀγία αὐτὴ ὥρα. Σὲ ἔφερε πρῶτα στὴν μετάνοια καὶ τὴν ἐξομολόγησι. Σὲ ἐγνώρισε μὲ πιστοὺς ἀδελφούς, σὲ ἔκαμε μικρόσχημο Μοναχὸ καὶ σήμερα σὲ περιβάλλει μὲ τὴν τελειωτικὴ χάρι τοῦ ἀγίου, μεγάλου καὶ ἀγγελικοῦ Σχήματος καὶ σὲ συναριθμεῖ στὸ οὐράνιο Ἁγιορειτικὸ Κοινοβιακὸ Τάγμα.

Τὴν μεγάλη αὐτὴ χάρι, τὸ βασιλικὸ αὐτὸ ἔνδυμα, τὴν φοβερὰ αὐτὴ πανοπλία, τὸν θεοφαντον αὐτὸ χιτῶνα, τὴν πνευματικὴ καὶ μουσικὴν αὐτὴ σφραγίδα σοῦ δίδει σήμερα ὁ Κύριος, γιὰτὶ καὶ σὺ τοῦ δίδεις χωρὶς δρους τὴν ἰδικὴ σου ζωὴ. Τοῦ δίδεις τὴν ἀπόφασί σου νὰ ζήσης μὲ παρθενία, ἀκτημοσύνη καὶ τελεία ὑπακοή. Παραιτεῖσαι ἀπὸ ὅλα τὰ ἀνθρώπινα σχέδια καὶ φιλοδοξίες γιὰ σταδιοδρομίες, τακτοποιήσεις καὶ ἄλλα ἀνθρώπινα στηρίγματα καὶ ἀποφασίζεις νὰ μείνης ἰσοβίως στὸ Ἅγιο αὐτὸ Μοναστήρι καὶ νὰ τελειώσης τὸν βίον σου ὡς ἓνας ταπεινὸς Μοναχός, κατὰ κόσμον ἄγνωστος, ἀμαθής, ἀσήμαντος καὶ περιφρονημένος. Μὲ ἐμπιστοσύνη εἰς τὸν Θεὸν δέχεσαι αὐτὸ τὸ ἀγιασμένο Μοναστήρι νὰ γίνῃ τὸ λίκνο τῆς πνευματικῆς σου ἀναγεννήσεως, ἀλλὰ καὶ ὁ τάφος κάθε ἀνθρωπίνης

βλέψεως και αὐταρκειάς. Ἐτσι ζητᾶς νὰ συμμετάσξης στὸν θάνατο, στὸν πόνο, στὸν σταυρό, στὴν ταπεινώσει, στὴν κένωσει, στὴν πτωχεία και στὴν ταφή τοῦ Λυτρωτοῦ σου. Καί ὁ Λυτρωτῆς σου, πού βλέπει τὴν ἀγία αὐτὴ πρόθεσί σου, τὸν πόθο σου νὰ συσταυρωθῆς μαζί Του διὰ τῆς μετανοίας τῆς καθημερινῆς, σοῦ χαρίζει ἤδη ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματα τῆς σταυρικῆς αὐτῆς πορείας τὰ σπέρματα τῆς Ἀναστάσεως. Σοῦ δίδει πλούσια τὴν χάρι Του.

Ἄφου ἐδέχθη τὸ δῶρον τῆς ἰδικῆς σου ζωῆς, «ἀντικαταπέμπει τὴν Θεϊαν Χάριν εἰς ὁσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς». Σοῦ δίδει τὴν δυνατότητα νὰ περιπατῆς διὰ τῆς συνεχοῦς μετανοίας «ἐν καινότητι ζωῆς». Νὰ προγεύεσαι τὴν δόξα τῆς Βασιλείας, νὰ γίνης «υἱὸς φωτός», «τερπνὸν ψαλτήριον» τοῦ ἀγίου Πνεύματος, ὅπως λέγει ἡ εὐχή. Νὰ μὴν εἶσαι δοῦλος ἢ μισθωτός, ἀλλὰ υἱὸς γνήσιος στὸ πατρικὸ σπίτι. Νὰ παρακάθεσαι και νὰ συνευφραίνεσαι στὸ Δεῖπνο Του. Νὰ ἐνδύεσαι πρὸ τῆς κοινῆς Ἀναστάσεως τὴν δόξα τοῦ Μεταμορφωθέντος και Ἀναστάντος Κυρίου. Νὰ τελῆς ὑπὸ τὴν σκέπη τῆς Παναχράντου Μητρὸς του, νὰ δέχεσαι τὸν ἴδιον τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς ἐπισκέπτη στὸ κελλί σου, σύντροφο και συνοδοιπόρο στὰ Μοναχικά σου ἔργα. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς πού στὴν ἰδική σου ταπεινὴ προσφορὰ ἀντιπροσφέρει τόσο πλούσια τὴν ἰδική Του προσφορὰ και ἀντίδωρο.

Και ἐμεῖς οἱ ἀδελφοί σου χαιρόμεθα ἐν Κυρίῳ σήμερα, δι' ὅσα τελεσιουργοῦνται και δοξάζομε μαζί σου τὸν Πανάγαθο Κύριο και Δεσπότη μας. Ἀκοῦμε τίς ὑποσχέσεις σου μὲ δλην τὴν ἐκκλησία τοῦ Οὐρανοῦ και τῆς γῆς. Καυχόμεθα ἐν Κυρίῳ, ἀλλὰ και φοβούμεθα διότι γνωρίζομε τὴν σημασία τῆς πράξεώς σου αὐτῆς.

Γι' αὐτὸ και ἱκετεύομε ἐκ βάθους ψυχῆς τὸν Κύριο κατὰ τὴν ἀγία αὐτὴ ἡμέρα και ὥρα νὰ «ἐπιβλέψη ἐξ οὐρανοῦ και νὰ ἴδῃ και νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν ἀμπελον ταύτην» και νὰ σταθῇ σ' αὐτὸ τὸ νέο κλῆμα, πού ἐφύτευσε σήμερα ἡ δεξιὰ του. Νὰ τὸ σκαλίση, νὰ τὸ κλαδέψῃ και νὰ τὸ ποτίσῃ γιὰ νὰ μὴ ξεραθῇ, ἀλλὰ νὰ ριζώσῃ και νὰ βλαστήσῃ και νὰ καρποφορήσῃ εδχυμους καρποῦς ἀγίας Μοναχικῆς ζωῆς, τριάκοντα και ἐξήκοντα και ἑκατόν.

Ἄγαπητό μου ἐν Κυρίῳ τέκνον, ἔχεις τὴν ταπεινὴ και ὀλοκάρδια πατρικὴ μου εὐχή και τίς εὐχὲς ὄλων τῶν ἀγίων πα-

τέρων τῆς Μονῆς μας, ἀπό τὴν πνευματικὴ ἀμπελο τῆς ἁγίας Μονῆς μας νὰ μεταφυτευθῆς, ὅταν ὁ Θεὸς σὲ καλέσῃ γεμάτος πνευματικούς καρπούς στὴν οὐράνιο καὶ ἀκήρατο ἀμπελο τῆς Βασιλείας τοῦ γλυκυτάτου καὶ ποθεινοτάτου Νυμφίου μας.

Ἡ Χάρις τοῦ Σταυρωθέντος καὶ Ἀναστάντος Σωτῆρος μας διὰ πρεσβειῶν τῆς Παναχράντου Μητρός Του καὶ τῶν ἁγίων προστατῶν τῆς Μονῆς μας ἄς εἶναι μαζί σου ὅλες τὶς ἡμέρες τῆς ζωῆς σου.

ΑΓΙΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ ΙΕΡ. ΜΟΝΗΣ
ΟΣΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

ΟΣΙΟΙ ΜΟΝΑΣΑΝΤΕΣ ΕΝ ΤΗ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ.

Τὸ Ἅγιον Ὄρος ἀνεδείχθη ἀνά τοὺς αἰῶνας φυτώριον Ἁγίων. Ἡ κληρονομία αὐτῆ τῆς Κυρίας Θεοτόκου ἀπέδωσε ἑκατονταπλασίονα καρπὸν καὶ τὸ περιβόλι τῆς τοῦτο ἐξήνθησεν ἄνθη εὖσσμα, πλήρη Χάριτος, ἀρετῶν καὶ Πνεύματος Ἁγίου.

Ἡμεῖς, ἀνάξιοι ὄντες, ἠλεήθημεν ἐκ τῆς Κυρίας τῶν Ἀγγέλων καὶ ἤλθομεν εἰς τὰ πανάγια αὐτὰ σκηνώματα. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου μᾶς δίδει καθημερινῶς μεγίστας εὐεργεσίας παρακαλοῦσα, καθοδηγοῦσα, ἐπιστηρίζουσα, ἀποκαλύπτουσα τὰ μυστήρια τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ χαροποιοῦσα ἡμᾶς διὰ τῆς χαρᾶς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Δι' ὅλα τὰ ἀνωτέρω ἀλλὰ καὶ διὰ πολλὰς ἄλλας εὐεργεσίας εἴμεθα πλήρεις εὐγνωμοσύνης εἰς τὸν Κύριον ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Κυρίαν Θεοτόκον καὶ εἰς ὅλους τοὺς Ἁγιορείτας Ἁγίους. Ἰδιαιτέρως εἴμεθα εὐγνώμονες πρὸς τοὺς Ἁγίους, οἱ ὅποιοι ἠσκήτευσαν ἐντὸς τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς ἢ καὶ εἰς τὰ ὄρια Αὐτῆς. Οὗτοι διὰ τῶν κόπων, τῶν μόχθων καὶ τῶν πνευματικῶν τῶν ἀγώνων μᾶς παρέδωσαν μεγίστην πνευματικὴν κληρονομίαν καὶ μᾶς στηρίζουν μέχρι σήμερον διὰ τῆς παρρησίας τῶν πρὸς τὸν Κύριον καὶ διὰ τῶν εὐπροσδέκτων προσευχῶν τῶν.

Τὰς ἀγίας τῶν πρεσβείας ἐπικαλούμενοι δημοσιεύομεν σύντομον βιογραφίαν τῶν.

Ὁ Ὅσιος Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης.

Ἐκτὸς τοῦ Κτήτορος τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου τοῦ Γρηγοριάτου ἠλόγησε καὶ ἡγίασε τὴν περιοχὴν τῆς καὶ ὁ μέγιστος ἐν Ὁσίοις Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης, ὁ πρῶτος καὶ μέγας συστηματικὸς διδάσκαλος τῆς ὑπερφυοῦς καὶ θεοποιοῦ νοερᾶς προσευχῆς τοῦ «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν». Αὐτὸς ὁ Ὅσιος ἤκμασε τὸν 14ον αἰῶνα καὶ ἔλαβε τὸ μοναχικὸν Σχῆμα εἰς τὸ Σίναιον Ὅρος δι' αὐτὸ καὶ ὠνομάσθη Σιναΐτης. Ἐκτοτε ἐπεδόθη εἰς μεγάλας νηστείας, ἀγρυπνίας καὶ προσευχάς· κυρίως δὲ εἰς τὴν ἄσκησιν τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς ταπεινοφροσύνης γενόμενος ὡς ἄσαρκος καὶ ἄυλος. Ἦτο δὲ πλήρης φωτός, χάριτος καὶ Πνεύματος Ἁγίου. Τὴν νοερὰν προσευχὴν ἐδιδάχθη εἰς τὴν Κρήτην ὑπὸ τοῦ ἐρημίτου Ἀρσενίου. Ἐν συνεχείᾳ ἦλθεν εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος καὶ κατ' ἀρχὰς ἠσκήτευσεν εἰς τὴν Σικήτην τοῦ Μαγουλά τὴν ἀπέναντι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Φιλοθέου. Κατόπιν, καθὼς ἀναφέρει ὁ βιογράφος καὶ μαθητῆς τοῦ Ἁγίου Κάλλιστος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως «...ὡς ἀγαπῶν πολὺ τὴν ἡσυχίαν τότε μὲν μετέβαινε πλησίον τῆς σεβασμίας Μονῆς τοῦ Ἁγίου Σίμωνος, ὅπου ἐκάθητο· διότι, ἐπειδὴ ὁ δρόμος ἐκεῖνος ἦτο δύσβατος, ἐδυσκολεύοντο νὰ πηγαίνουν πρὸς αὐτόν, τότε δὲ εἰς τὴν τοποθεσίαν τὴν καλουμένην Χρέντελη ἢ εἰς τὸ βαθύτατον λαγγάδι τὸ ὀνομαζόμενον τοῦ Τζεγρέα. Ἀλλὰ καὶ εἰς τούτους τοὺς ἐρημικοὺς τόπους ὅπου ἀπεσύρετο, ἔκτιζε κελλία παράμερα, εἰς τὰ ὁποῖα μετετόπιζε συχνὰ δι' ἐκείνους οἴτινες ἤρχοντο εἰς αὐτόν, διότι ἐπόθησε πολὺ τὴν ἀναχώρησιν καὶ ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν γνώμην τὴν ἰδικήν του, δὲν ἤθελε οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ ἀποχωρισθῆ ἀπὸ τὴν θεωρίαν» (Βίκτωρος Ματθαίου, Μέγας Συναξαριστῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐν Ἀθήναις 1950, σελ. 132).

Ἡ περιοχὴ Χρέντελη εὐρίσκεται ὑπερθεν τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς ὅπου σώζονται καὶ ἐρείπια κελίων, τιμώμενα ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων.

Ὁ Ἅγιος οὗτος ἀπέκτησε καὶ πολλοὺς μαθητάς. Τελικῶς λόγῳ τῆς συνεχοῦς ἐπιδρομῆς τῶν βαρβάρων μετέβη εἰς τὰ Παρόρια καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τὴν καλουμένην Παΐζουβαν ἵδρυσε τέσσα-

ρας Λαύρας, ὅπου συνηθροίσθη πλῆθος Μοναχῶν. Ἐκεῖ ἐξεδήμη-
σεν ἐν εἰρήνῃ πρὸς τὸν Κύριον.

(Ἐκτενέστερον ὁ βίος του ἀναφέρεται εἰς τὸ Νέον Ἐκλό-
γιον).

Ὁ Ὅσιος Ἀκάκιος ὁ Καυσοκαλυβίτης.

Ὁ θεοφόρος οὗτος Πατὴρ ἡμῶν ὁ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου καὶ Χάριτος Θεοῦ, ὁ εἰς τὰς ἐσχάτας ἡμέρας βιώσας ἀλλ' ὑπερβάς εἰς τὰς ἀρετὰς πολλοὺς Ὅσιους καὶ φθάσας εἰς τὰ μέτρα τῆς ἀγιότητος τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς ἐρήμου, ἐγεννήθη περὶ τὸ 1630 εἰς τὸ χωρίον Γόλιτσα τῶν Ἀγραφῶν καὶ ἐκοιμήθη τὸ 1730.

Ὁ Ὅσιος οὗτος, τὸ πανεύσομον ἄνθος τῆς ἐρήμου, ἠσκήτευ-
σε κυρίως εἰς σπήλαιον τοῦ θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Μαξίμου τοῦ
Καυσοκαλυβίτου.

Ἐκεῖ ἀγωνιζόμενος, διὰ τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἄνθρω-
πον, ὑπέταξε τὴν σάρκα, ἐνίκησε τὸν κόσμον καὶ κατετρόπωσε τὸν
πολυμήχανον ἐχθρόν, τὸν παγκράτιστον διάβολον. Ἡ τροφή του
ἦτο ὀλίγα ξηρὰ χόρτα, τὰ ὅποια ἀνεμίγνυε μὲ μάρμαρο τριμένον.
Ἦδωρ ἔπινε ἐλάχιστον, ἐκοιμάτο ἡμίσειαν ὥρα τὸ 24ωρον εἰς ξυ-
λίνην κλίνην καὶ εἶχε προσκέφαλον ξύλινον, σωζόμενα μέχρι σήμε-
ρον. Οἱ δαίμονες τοῦ ἔκαμον ἀπείρους πολέμους καὶ φοβερισμοὺς
διὰ νὰ τὸν ἀναγκάσουν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν ἀγῶνα. Ὁ Κύριος τὸν
ἐπροίκισε διὰ προορατικοῦ καὶ θαυματουργικοῦ χαρίσματος. Τὸ
σημερινὸν ὕδωρ τῶν Καυσοκαλυβίων, τὸ ὅποιον φημίζεται ὡς τὸ
καλύτερον τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἀνέβλυσε διὰ θαύματος αὐτοῦ. Πλη-
σίον του ἐγκατεστάθη πλῆθος Μοναχῶν, ἔχοντες αὐτὸν κοινὸν δι-
δάσκαλον, Πνευματικὸν Πατέρα καὶ ὁδηγόν. Τοιουτοτρόπως ιδρύ-
θησαν τὰ νῦν Καυσοκαλύβια. Διὰ τῆς οὐρανίου διδασκαλίας του,
τῆς πεπειραμένης καθοδηγήσεως καὶ τῆς Χάριτος τοῦ Παναγίου
Πνεύματος, ποὺ εἶχε πλουσίως, ἀνέδειξε τρεῖς νέους Ὁσιομάρτυ-
ρας, τοὺς Παχώμιον, Νικόδημον καὶ Ρωμανόν, οἱ ὅποιοι ἐβλάστη-
σαν ἐξ αὐτοῦ ὡς καρποὶ πλήρεις Χάριτος καὶ προσεφέρθησαν εἰς
τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ὡς ἀρνία ἄμωμα.

“Όλα τὰ ἀνωτέρω θαυμάσια τοῦ Ὁσίου εἶχον θεμέλιον τὴν ταπεινώσιν, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησε κυρίως εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς μοναχικῆς του ζωῆς διὰ τῆς ὑπακοῆς του εἰς ἐναρέτους καὶ θεοφόρους πατέρας εἰς Κελλίον τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς καθὼς ἀναφέρει ὁ μαθητῆς καὶ βιογράφος του Παπᾶ Ἰωνᾶς. «...Ἐλθὼν δὲ καὶ εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τοῦ Γρηγορίου, καὶ εὐρῶν εἰς τὸ ἐπάνωθεν τοῦ Μοναστηρίου Κελλίον, δύο σεβασμίους γέροντας, ἔμεινε σὺν αὐτοῖς χρόνον ἕνα, κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον, διὰ νὰ μάθῃ ἐργόχειρον, ἐργαζόμενος μετ’ αὐτῶν τὰ κουτάλια, τῇ δὲ ἀληθείᾳ, διὰ νὰ στολίσῃ τὴν ψυχὴν του μὲ θεοῦ καὶ πνευματικούς στολισμούς διὸ καὶ ὑπετάσσετο αὐτοῖς...» (Νέον Μαρτυρολόγιον, ἐν Ἀθήναις 1856, σελ. 287).

Προσφάτως ὁ Ἅγιος μᾶς ἠλόγησεν ἰδιαίτερος διότι κατ’ εὐδοκίαν του ἡ Ἱερὰ ἡμῶν Μονὴ ἀπέκτησεν ὡς μέγιστον θησαυρὸν τμήμα ἀγίου Λειψάνου του δωρηθέν φιλαδέλφως ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεγίστης Λαύρας, ἡ ὁποία φυλάσσει τὰ περισσότερα ἐξ αὐτῶν.

Ἡ μνήμη του ἐπιτελεῖται τὴν 12ην Ἀπριλίου.

Ὁ Ὁσιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης.

Ἀλλὰ καὶ ὁ μέγιστος Φωστὴρ καὶ Πατὴρ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὁ ταπεινὸς Μοναχὸς Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης ἠλόγησε τὴν Μονὴν μας μονάσας εἰς Κελλίον Αὐτῆς. Βεβαίως οὗτος εἶναι ὄχι μόνον Παναγιορείτης, ἀλλὰ καὶ παγκόσμιος διδάσκαλος καὶ κοινὸς Πατὴρ πάντων τῶν πιστῶν. Ὁ θαυμαστὸς καὶ χαριτωμένος βίος του εἶναι εἰς τοὺς περισσότερους γνωστός. Ὁ Παντεπόπτης Κύριος τὸν ἤξιωσεν εἰς ἡλικίαν 26 ἐτῶν, κατὰ τὸ ἔτος 1775, νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Ἀγιώνυμον τοῦτο Ὅρος γλυκανθεῖς εἰς τὴν μοναχικὴν Πολιτείαν καὶ εἰς τὴν νοερὰν προσευχὴν ὑπὸ τῶν εἰς Νάξον διατριβόντων ἀγιορειτῶν Ἱερομονάχων Γρηγορίου καὶ Νήφωνος καὶ τοῦ Μοναχοῦ Ἀρσενίου. Κατ’ ἀρχὰς ἔκλινε τὸν αὐχένα καὶ ὑπετάγη ἐπὶ τριετίαν περίπου εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Διονυσίου διότι ἄνευ τῆς ὑποταγῆς δὲν νοεῖται μοναχικὴ πολιτεία. Ἐκεῖ ἔλαβε τὸ μικρὸν μοναχικὸν Σχῆμα καὶ μετωνομάσθη ἀπὸ Νικόλαος

εις Νικόδημος. Ἐκτοτε διήλθε τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του κυρίως εἰς ἡσυχαστικά Κελλία ἐνούμενος διὰ τῆς θεοειδοῦς προσευχῆς μετὰ τὸν ποθούμενον Θεὸν καὶ συγγράφων τὰ θαυμαστά ἔργα του, διὰ τῶν ὁποίων ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία ἐλαμπρύνθη, ἐστηρίχθη καὶ ἐδοξάσθη.

Εἰς ἔν τοιοῦτον Κελλίον τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς ἐβίωσεν ὁ Ὅσιος καθὼς ἀναφέρει ὁ ὀσιολογιώτατος Μοναχὸς π. Θεόκλητος Διονουσιάτης:

«... Ἀργότερον, διὰ νὰ μείνῃ ἐντελῶς μόνος, μόνῳ τῷ Θεῷ προσευχόμενος καὶ ἐντυγχάνων, κατώκησεν εἰς μίαν ἐρημικὴν καλύβην, ἐν ἣ ἐπέδθη εἰς τὴν ἡσυχίαν, τὴν προσευχὴν καὶ τὴν καλλιγραφίαν πρὸς πορισμὸν τῶν ὑποτυπωδῶν ἀναγκῶν του, τιμωμένην εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας, οὗτινος συνεπλήρωσεν ἐκεῖ τὴν Ἀκολουθίαν. Ἐτέλει δὲ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ μετέπειτα παραδελφοῦ του Ἱερομονάχου Εὐθυμίου καὶ τοῦ Γέροντος αὐτοῦ Δαμασκηνοῦ Σταυρουδᾶ.

Ἡ καλύβη «Ἁγιος Ἀθανάσιος» κεῖται ἐντεῦθεν τοῦ λάκκου τῆς Καφάλας καὶ ἀνήκει, ὡς ὑποτελὲς ἐξάρτημα, εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου. Σήμερον εἶναι ἡμιηρησιωμένη καὶ κατοικεῖ ἐν αὐτῇ εἰς Μοναχὸς ἐκ Κρήτης...

Εἰς τὴν καλύβην αὐτὴν ζῶν ἐν ἀπολύτῳ ἡσυχίᾳ, ἐσχόλαζεν εἰς τὴν μελέτην τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν ὄντων, ἐπιτυγχάνων τῆς θεωρίας αὐτοῦ διὰ τῶν νοερῶν ἀναβάσεων ἀπὸ τῆς κτίσεως... Τὸ διάστημα τῆς παραμονῆς τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου ἐν τῇ καλύβῃ «Ἁγιος Ἀθανάσιος» δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ κυρίως ἀσκητικόν του καὶ προπαρασκευαστικὸν στάδιον, καθὸ εὕρισκων ἐν τῷ περιβάλλοντι τούτῳ τὴν ποθουμένην του ἡσυχίαν, ἐδόθη ὅλως διόλου ἡμέραν καὶ νύκτα εἰς τὴν μελέτην τῶν θείων Γραφῶν καὶ εἰς τοὺς λόγους τῶν Πατέρων. Μετὰ οὐχὶ μακρὸν διάστημα ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ Ἁγίου ἐν τῇ ρηθείᾳ Καλύβῃ ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς Νάξου καὶ ὁ Μοναχὸς Ἀρσένιος ὁ Πελοποννήσιος μετ' οὗ ἐγνωρίσθησαν ἐκεῖ. Δὲν εἶναι ἐξηκριβωμένον ἂν ὁ διωγμὸς κατὰ τῶν Κολλυβάδων εἶχεν ἐμφανίσει ὕφεισιν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, ἢ ἂν ὁ Ἀρσένιος ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου εἰς Ἁγιον Ὅρος. Βέβαιον εἶναι ὅμως ὅτι ὁ θεῖος Νικόδημος ἐγένετο εἰς τοῦτον ὑποτακτικὸς, παραμείνας μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἰδίαν καλύβην περίπου τρία ἔτη.

Ἐπειδὴ ἡ Καλύβη αὐτὴ δὲν ἤρρεσεν εἰς τὸν Γέροντα Ἀρσένιον ἢ ἦτο ἀκατάλληλος, ὠκοδόμησεν ἐτέραν ἄνωθεν τοῦ Κυριακοῦ τῆς Σκήτης Αὐτῆς». (Μοναχοῦ Θεοκλήτου Διονυσιάτου, Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης, Ἀθῆναι 1959, σελ. 127, 143).

Ἡ μνήμη του ἐορτάζεται τὴν 14ην Ἰουλίου, ὅτε καὶ ὀσιῶς ἐκοιμήθη τὸ ἔτος 1809.

Τὸ χαριτώνυμον τοῦτο Ἅγιον Ὅρος ἐκτὸς τῶν λαμπρῶν Ὄσιων ἀνέδειξε καὶ πλήθος πολὺ νέων Ὄσιομαρτύρων, οἱ ὅποιοι ἐλάμπρυναν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐνέδυσαν Αὐτὴν μὲ νέαν «πορφύραν» καὶ «βῦσσον» ἐκ τῶν ἀγῶν καὶ παρθενικῶν αὐτῶν αἱμάτων. Ἡ Ἱερὰ ἡμῶν Μονὴ σεμνύεται καὶ πνευματικῶς εὐφραίνεται διότι ἐκ τῶν Ἁγίων Νεομαρτύρων τρεῖς τουλάχιστον ἐμόνασαν καὶ ἐν Αὐτῇ.

Ὁ ἔνδοξος Ὄσιομάρτυς τοῦ Χριστοῦ Λουκάς.

Ὁ συμπαθέστατος αὐτὸς Ἅγιος συγχρόνως δὲ καὶ θαυμασιώτατος ἀθλητὴς ἕνεκα τῶν λαμπρῶν ἀγῶνων του, κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν. Εἰς μικρὰν ἡλικίαν ἠναγκάσθη ὑπὸ τῶν αἰμοβόρων Τούρκων ν' ἀρνηθῆ τὸν Κύριον· ἔλαβε δὲ καὶ διὰ τῆς βίας περιτομήν. Ὁ Πανάγαθος ὅμως Κύριος τὸν ἐνεδυνάμωσε καὶ τὸν ἐφώτισε νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν γαλήνιον τοῦτον λιμένα τῆς σωτηρίας, τὸ Ἅγιον Ὅρος. Ἀλλὰ καὶ ἐδῶ ὁ διάβολος τοῦ ἔφερε πολλοὺς πειρασμοὺς φοβούμενος τὸ ἔνδοξον τέλος του. Διὸ καὶ ἐπῆγε εἰς πολλὰς Μονὰς ἄλλ' εἰς οὐδεμίαν παρέμεινε. Ἦλθε τελικῶς καὶ εἰς τὴν Ἱερὰν ἡμῶν Μονὴν ὡς ὑποτακτικὸς εἰς ἓνα Προηγούμενον Αὐτῆς ὅπου ἀνεπαύθη. Διωρίσθη μάλιστα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας (Ἐκκλησιαστικὸς) καὶ δι' αὐτὸ ἦτο πολὺ εὐχαριστημένος.

Ὁ διάβολος ὅμως τοῦ ἔβαλε καὶ ἐδῶ πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νὰ φύγῃ. Ἐν τῷ μεταξὺ μίαν ἡμέραν εὕρισκόμενος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐφωτίσθη καὶ ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν ἵνα μαρτυρήσῃ συμπεραίνων ὅτι μόνον τοιοιτοτρόπως θ' ἀναπαυθῆ.

Ὁ Γέροντάς του φοβούμενος τὸν κίνδυνον προσεπάθησε νὰ τὸν ἐμποδίσῃ ὑποσχόμενος εἰς αὐτὸν πᾶσαν συμπαράστασιν, ἀλλ' ὁ

Ὅσιος εἶχε λάβει τὴν ἀπόφασιν διὸ καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Ἀγίαν Ἄνναν. Ἐκεῖ ἐξομολογήθη εἰς τὸν Πνευματικὸν Ἀνανίαν, ὅστις τὸν ἐκατήχησε καὶ τὸν προετοίμασε διὰ τὸ μαρτύριον μὲ αὐστηρὰν ἄσκησιν. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ εἶχε τόσον μεγάλους πειρασμούς ὥστε ὁ Πνευματικὸς ἠναγκάσθη νὰ τὸν ἀποστείλῃ ἐспеυσμένως εἰς τὸ μαρτύριον δίδων εἰς αὐτὸν συνοδείαν καὶ τὸν Ἱερομόναχον Βησσαρίωνα μὲ τὸν ὁποῖον ἔφθασαν εἰς τὴν Μυτιλήνην.

Ἐκ τῆς ὑπομονῆς εἰς τοὺς πειρασμούς ὁ Ὅσιομάρτυς ἔλαβε μεγάλα χαρίσματα καὶ ἦναφε ἡ ἀγάπη του πρὸς τὸν Κύριον διὸ καὶ ἐζήτηε μετὰ πολλοῦ πόθου τὸ μαρτύριον. Ἦλθε εἰς βάθος ταπεινοφροσύνης διὸ καὶ ἐζήτηε ὑπὸ πάντων συγχώρησιν· εἰς δὲ τὸν συνοδὸν του Βησσαρίωνα ἐπιπτε πρηνῆς καὶ τοῦ κατεφίλει τοὺς πόδας. Πρὸ τοῦ μαρτυρίου ἐκοινωνήσε τῶν ἀχράντων Μυστηρίων καὶ ἐξέχεε τόσα δάκρυα, ὥστε ἐβράχῃ τὸ δάπεδον.

Τελικῶς ἐνώπιον τοῦ Τούρκου Κριτοῦ ἀπεκήρυξε τὴν ἀγαρηνὴν πίστιν καὶ ἀνεκήρυξε τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν. Δὲν ἐδελεάσθη ὑπὸ τῶν πολλῶν ὑποσχέσεων διὸ καὶ ἐβασανίσθη σκληρῶς. Ἐν τέλει ἀπηγχονίσθη τὴν 23ην Μαρτίου τοῦ ἔτους 1802, ὁ δὲ Κύριος ἐδόξασε διὰ πολλῶν θαυμάτων τὸ ἄγιόν του Λεῖφανον.

Ὁ Ἅγιος Ὅσιομάρτυς Ἰγνάτιος τοῦ «Ὅρους τοῦ Ἄθω ὁ βλαστὸς ὁ θεόφυτος» καθὼς ἀναφέρει τροπᾶριον τῆς ἀκολουθίας του, κατήγετο ἐκ τῆς Ἐπαρχίας Τυρνόβου. Εὐρισκόμενος εἰς Βουκουρέστιον ἠναγκάσθη ὑπὸ Τούρκων στρατιωτῶν νὰ δώσῃ ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ γίνῃ Τούρκος. Διέφυγεν ὁμως τὴν προσοχὴν αὐτῶν καὶ ἦλθε τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος βοηθηθεὶς πρὸς τοῦτο ἐξ ἐνὸς Προηγουμένου τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς ὡς ἀναφέρει ὁ βιογράφος του «...Ὁ δὲ λαβὼν εὐκαιρίαν, ἔφυγε πάραυτα ἐκεῖθεν, καὶ περιπατῶν ἡμέραν καὶ νύκτα ἔφθασεν εἰς Ἑσκή Ζαγοράν, κάκειθεν μετὰ τινος Προηγουμένου ἀγιορείτου ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Γρηγορίου ἦλθεν εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος, καὶ διατρίψας μερικὸν καιρὸν εἰς τὴν αὐτὴν μονὴν τοῦ Γρηγορίου καὶ μεταβάς ἀλλεπαλλήλως εἰς διαφόρους μονὰς τέλος ὑπῆγεν εἰς τὴν σκήτην τῆς ἁγίας Ἄννης,» (Ὁνουφρίου Ἰβηρίτου, Ἀκολουθίαι καὶ μαρτύρια, ἐν Ἀθήναις 1862, σελ. 89).

Ἐνταῦθα ὁ Ὁσιομάρτυς ἐλευθερωθεὶς ὡς ἔλαφος ἐκ τῆς παγίδος τῶν θηρευόντων ἀνέπνεε μὲ πολὺν πόθον τὴν δροσιζούσαν αὔραν τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἐπιδοθεὶς μὲ ἀφαστον ὄρμην καὶ γενναιότητα εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς ἀσκήσεως τῆς Ἀγγελοειδοῦς ζωῆς. Ἐκ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς κατέληξεν εἰς τὴν Σκήτην τοῦ τιμίου Προδρόμου εἰς τὸν περιφημον πνευματικὸν Νικηφόρον, ὅστις ἀνέδειξε καὶ ἄλλους δύο Ὁσιομάρτυρας. Ἐκεῖ ἔλαβε καὶ τὸ Ἀγγελικὸ Σχῆμα καὶ μετωνομάσθη ἀπὸ Ἰωάννης Ἰγνάτιος.

Ἔως ὅτου λάβῃ τὸ Ἀγγελικὸν Σχῆμα ἠγωνίσθη ὑπὲρ ἀνθρώπων ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ πνευματικοῦ του πατρὸς ἐτοιμαζόμενος διὰ τὸ μαρτύριον μὲ ἀπείρους γονυκλισίας, ἐσθίων ὀλίγον ἄρτον ξηρὸν καὶ μελετῶν τὸ Πανάγιον ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲ τὸ κομβοσχοίνιον ἀδιαλείπτως. Ὁ ἐχθρὸς τῆς ἀρετῆς διάβολος τὸν ἐπολέμησε μὲ δυνατοὺς λογισμοὺς φιλαυτίας, φιλοδοξίας, ἀνυποταξίας καὶ φιληδονίας, πλὴν ἀσπαζόμενος μετὰ πόθου καὶ δοκρῶν τὴν εἰκόνα τῆς Κυρίας Θεοτόκου καὶ παρακαλῶν Αὐτὴν, ἠλευθέρωσεν αὐτὸν τελείως τοῦ πολέμου καὶ τὸν ἐνέπλησε μὲ ἄρρητον εὐωδίαν.

Βλέπων ὁ Γέροντάς του τὴν ἄσκησιν καὶ τὸν θερμὸν του πόθον διὰ τὸ Μαρτύριον τὸν ἀπέστειλε μὲ τὸν ὑποτακτικὸν του Γρηγόριον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ἐκεῖ ἐνώπιον τοῦ Τούρκου Κριτοῦ ἀπεκήρυξε καὶ ἐνέπειξε τὴν πίστιν των καὶ ὠμολόγησε λαμπρᾶ τῇ φωνῇ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Δὲν ἐδειλίασε πρὸ τῶν ἀπειλῶν οὔτε καὶ ἐδελεάσθη ὑπὸ ὑποσχέσεων διὸ καὶ ἐβασανίσθη σκληρῶς εἰς τὰς φυλακὰς καὶ τελικῶς ἀπηγγονίσθη εἰς τὰς 8 Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1814 «... καὶ τοιοῦτοτρόπως παρασταθεὶς εἰς τὴν ἀγάπην καὶ τὸν ἔρωτά του, Χριστὸν τὸν Θεόν, ὡσπερ τις ὠραία καὶ πολὺπροικος νύμφη, μὲ πληθὺν πόνων ἀσκητικῶν καὶ ἰδρώτων καὶ ἀγώνων τοῦ μαρτυρίου, καὶ μὲ καλλονὴν μιᾶς ἀληθοῦς ἀφθορίας καὶ παρθενίας, ἐστεφανώθη παρ' αὐτοῦ μὲ τοιοῦτον τριπλοῦν στέφος καὶ διάδημα...».

Μετὰ τὸ ἔνδοξον τέλος τοῦ ἐτέλεσε καὶ πολλὰ θαύματα. Τεμάχιον τοῦ ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ Ὁσιομάρτυρος τούτου κατέχει ἡ Ἱερὰ ἡμῶν Μονὴ ὡς πολῦτιμον θησαυρόν.

Ὁ Ἅγιος Ὁσιομάρτυς Παῦλος.

Ὁ οὐράνιος ἄνθρωπος τὸ νέον ἐσφαγμένον ἀρνίον τῆς ποιμνης τοῦ Ἰησοῦ, ὁ γενναῖος στρατιώτης τῆς παρατάξεως τοῦ Κυρίου, κατήγετο ἐκ τοῦ χωρίου Σοπωτοῦ τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων. Καθὼς ὁ Ὁσιομάρτυς Ἰγνάτιος οὕτω καὶ αὐτὸς συνεργεῖα τοῦ ποιηροῦ ἐνεδύθη Τουρκικὰ ἐνδύματα καὶ εἶπεν ὅτι ἦτο ἀγαρηνός. Οὗτος ὅμως ἦτο σκευὸς ἐκλογῆς τοῦ Παναγίου Πνεύματος δι' αὐτὸ καὶ τὸν ἐπεσκέφθη ἡ Θεία Χάρις πλουσίως. Ὅταν ἤκουσε εἰς μίαν κηδεῖαν τὸν Ἱερέα νὰ λέγη «Γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσει» τότε ἀνεφώνησε «Τί ἔπραξα ὁ ἄθλιος ἀρνηθεὶς τὴν πίστιν μου!». Καὶ ἀμέσως ἔφυγε καὶ ἦλθεν εἰς τὸν κοινὸν τοῦτον Λιμένα τῆς σωτηρίας, τὸ Γυμναστήριον τῆς εὐσεβείας. Ἐδῶ ἐπεδόθη εἰς ἄμετρον ἀγῶνα καὶ θεοφιλῆ ἄσκησιν κατατήκων τὴν σάρκα μὲ νηστείας, ἀγρυπνίας καὶ προσευχῶν καὶ ἐργαζόμενος μὲ πολλὴν ὑπομονὴν ὅλας τὰς ἀρετὰς διὰ νὰ ἐξιλεώσῃ τὸν Πανάγαθον Θεὸν καὶ νὰ τοῦ συγχωρήσῃ τὴν ἄρνησιν. Ὁ δὲ εὐσπλαγχνὸς Κύριος ἐδέχθη τὴν μετάνοιάν του καὶ ἐξέχεε πλουσίως τὴν Χάριν Του ἐπ' αὐτὸν μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καταστῇ ἄξιος τοῦ διπλοῦ στεφάνου τῆς ἀσκήσεως καὶ τοῦ Μαρτυρίου. Πρῶτον ἐπήγεν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Μεγίστης Λαύρας, ὅπου ἔλαβε καὶ τὸ μέγα καὶ ἀγγελικὸν Σχῆμα μετονομασθεὶς ἀπὸ Παναγιώτης εἰς Παῦλον καὶ κατόπιν ἦλθεν εἰς τὴν Ἱερὰν ἡμῶν Μονὴν καθὼς ἀναφέρει ὁ βιογράφος του: «... ἀναχωρήσας δὲ ἐκεῖθεν (ἐκ τῆς Λαύρας), ἐπροσηλώθη εἰς τὴν Βασιλικὴν καὶ Σταυροπηγιακὴν Μονὴν τοῦ Διονυσίου, καὶ ἔπειτα εἰς τὴν Βασιλικὴν Μονὴν τοῦ Γρηγορίου. Κατώκησε δὲ ἐκεῖ εἰς τὸ περίφημον Ὄρος τοῦ Ἁθωνος, χρόνους ὀκτώ, ζῶν μὲ μεγάλας ἀρετὰς» (Νικ. Παπαδοπούλου Πρωθιερέως, Ἀκολουθία τοῦ Ὁσιομάρτυρος Παύλου τοῦ Νέου, Ἀθήναι, 1937).

Οὕτω προκόπτων εἰς τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν ἐφλέγετο ὑπὸ τοῦ ἔρωτος τοῦ Μαρτυρίου διὸ καὶ ἐξῆλθε μὲ τὸν σκοπὸν αὐτόν. Εὐρίσκόμενος εἰς τὸ Ἄργος εἶδεν ἐν ὁράματι τὸν Ἅγιον Δημήτριον τὸν Νέον ὅστις τοῦ εἶπε: Χαίροις συναθλητὰ Παῦλε, σπούδασον νὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν Τρίπολιν, νὰ τελειώσῃς τὸν ὑπὲρ πίστεως ἀγῶνα σου διὰ νὰ στεφανωθῇς εἰς τὴν ἐπουράνιον Βασιλείαν, καὶ νὰ συνε-

φρανθῶμεν τῷ πνεύματι». Πλήρης χαρᾶς μετὰ τὴν ὄπτασίαν ταύτην ἐπῆγεν εἰς τὴν Τρίπολιν ὅπου ἐνώπιον τοῦ Τούρκου Κριτοῦ ἀπεκήρυξε καὶ περιεέλασε τὸν Μωάμεθ, ἀνεκήρυξε δὲ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν με ἀποτέλεσμα νὰ φυλακισθῆ, νὰ βασανισθῆ καὶ τελικῶς νὰ ἀποκεφαλισθῆ εἰς τὰς 22 Μαΐου τοῦ ἔτους 1818. Τὸ μαρτυρικόν του σώμα ἔμεινεν ἀνέπαφον χωρὶς καμίαν ἀλλοίωσιν ἐτέλεσε δὲ καὶ πολλὰ θαύματα.

Ἄλλ' ὦ Ὅσιοι καὶ Θεοφόροι Πατέρες καὶ ἔνδοξοι Ὅσιο-μάρτυρες, πρεσβεύσατε ὑπὲρ πάντων ἡμῶν ἵνα τύχωμεν τῆς ποθουμένης σωτηρίας καὶ ἵνα πολιτευώμεθα ἐν ταπεινώσει καὶ μετανοίᾳ, ἐν τῷ φωτὶ τῆς χάριτος τῆς Βασιλείας τοῦ φιλευσπλάγχχνου καὶ γλυκυτάτου Θεοῦ ἡμῶν, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ι. Π.Γ.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΤΗΣ, Ο ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΜΟΥ

Εὐχαριστῶ και δοξάζω τὸν Θεὸν διότι ὅταν ἦλθα σὲ ἡλικία 23 ἐτῶν νὰ μονάσω εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν μας εὐτύχησα νὰ εὕρω ἅγιον Γέροντα, τὸν τότε καθηγούμενον π. Ἀθανάσιον, γνωστὸν και ἀπὸ τὸ βιβλίον «Ἀθανάσιος Γρηγοριάτης» τῆς σειρᾶς «Ἁγιορειτικαὶ Μορφαὶ» τοῦ Παρακλήτου.

Μόλις εἶδα τὸν μακαριστὸν Γέροντα μὲ συνεκλόνησε ἡ ἀγιότης τῆς μορφῆς του και ἡ ἀκτινοβολοῦσα εἰς τὸ πρόσωπόν του θεία Χάρις.

Καθὼς τὰ χρόνια περνοῦσαν τόσο και περισσότερον μοῦ ἐδίδετο ἡ εὐκαιρία νὰ θαυμάζω τὴν ἀρετὴν του και τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, μὲ τὰ ὁποῖα ἦταν στολισμένος.

Ἦταν ὑποδειγματικὸς κοινοβιάτης και κοινοβιάρχης και συγχρόνως ὑποδειγματικὸς νηπτικὸς και θεωρητικὸς.

Ζοῦσε μυστικὰ τὸν Χριστὸ στὴν σιωπῇ και τὴν ἀδιάλειπτο νοερά προσευχῇ και συγχρόνως μεριμνοῦσε πατρικὰ και ἐνουθετοῦσε τοὺς ὑποτακτικoὺς του, ὅπως και τοὺς πολλοὺς μοναχοὺς και κοσμικοὺς ποὺ ἤρχοντο νὰ ἐξομολογηθοῦν.

Δὲν χρειάζεσταν ἄλλως τε νὰ σοῦ εἶπῃ πολλὰ διότι και μόνον θεώμενος μὲ τὴν ἰλαρὰ και ἁγία μορφὴν του σὲ ἐδίδασκε και σὲ ἐπροσανατόλιζε στὸν οὐρανό.

Κοντὰ του νοιώθαμε χαρὰ, ἀνάπαυσι, εἰρήνην και ἀσφάλεια πνευματικῇ.

Ἀξιώθηκε ὑψηλῶν πνευματικῶν ἀναβάσεων καὶ θείων θεωριῶν, χωρὶς ἐμεῖς νὰ ἠμποροῦμε νὰ τὰ γνωρίσουμε, διότι δὲν τὰ ἀπεκάλυπτε.

Ἀξιώθηκε δύο φορές ἐν ἐγρηγόρσει νὰ ἴδῃ τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον ὅπως καὶ ἄλλοι ἅγιοι Ἀγιορεῖται.

Ἐκεῖνο ποῦ βλέπαμε ἐμεῖς ἦταν τὸ ἐξωτερικὸ ἀποτέλεσμα τῶν μυστικῶν αὐτῶν ἐμπειριῶν, ἡ ἄκρα ταπεινώσις, ἡ ἀγαθότης καὶ πραότης του. Ἀγαποῦσε πολὺ τὴν πραότητα. Κάποτε μάλιστα μοῦ ἔδωσε σ' ἓνα χαρτί γραμμένο τὸ ἐξῆς ποιηματάκι πρὸς διδασκαλίαν μου:

Εἶναι γλυκὺ γκυκύτατον
πρᾶς κανεῖς νὰ εἶναι
ὅταν κανεῖς μὲ τυραννῆ
πρὸς τὶ νὰ τὸν ὑβρίσω
μήπως θὰ παύσῃ ἡ ὀργὴ
τὰς ὑβρεῖς ἂν ἀρχίσω.

Ἐκεῖνος παραφέρεται
ἐγὼ τοῦ ἀπαντῶ
καὶ ὡς ἐκεῖνος βάρβαρος
ἀμέσως καταπτῶ.

Τὴν ὄραν τῆς παραφορᾶς
ἐγὼ θὰ σιωπήσω
καὶ τὴν μανίαν φύχραιμα
νὰ λήξῃ θὰ ἀφήσω.

Κατόπιν ἤρεμα γλυκὰ
τὸ ἄδικον κτυπῶ
καὶ ἀκούομαι καλύτερα
παρὰ ἂν κτυπηθῶ.

Ἡ ἀγιότης του ἀποδείχθηκε καὶ μὲ τὴν ὁσία κοιμήσί του ποῦ παρηκολούθησα ἐκ τοῦ πλησίον. Ἀπὸ τὴν προηγουμένη μᾶς εἰδοποίησε γιὰ τὴν ἀναχώρησί του. Ζήτησε νὰ συγχωρηθῇ μὲ τοὺς Πατέρας. Τὸ πρῶτ' ἐξωμολόγησε καὶ παρέμεινα μαζύ του ἐπὶ δίωρον ὁπότε μοῦ ἔδωσε τὶς τελευταῖες του πατρικῆς συμβουλές. Πρὸ τοῦ ἐσπερινοῦ ἐκοινώνησε τὰ ἅγια Μυστήρια, λέγων μόνος του τὸ «Τοῦ Δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ κ.λ.π.» κατεκλίθη, καὶ προσηύχето ἕως τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ὁπότε ἐσταύρωσε τὰ χέρια του καὶ παρέδωσε τὸ πνεῦμα του.

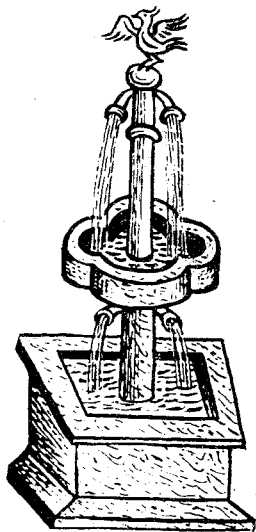
Ἀπὸ τότε ζῶ μὲ τὴν εὐχὴν του. Αἰσθάνομαι ὅτι μὲ σκεπάζει ἡ εὐλογία του καὶ ἐλπίζω στὴν πρεσβεία του γιὰ τὴν σωτηρία μου καὶ τὴν σωτηρία ὅλων τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν μου. Μοῦ ἐδόθη

ἄλλως τε ἡ εὐκαιρία ἐνῶ ζοῦσε ἀκόμη νὰ διαπιστώσω τὴν δύναμι τῆς εὐχῆς του.

Ὅταν τὸ 1951 παραμονὴ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου ἐρχόμενον πεζῇ ἀπὸ τὴς Καρυῆς πρὸς τὴν Δάφνην, μὲ ἔπιασε φοβερὴ χιονοθύελλα, ἔνεκα τῆς ὁποίας μοῦ ἦταν ἀδύνατον νὰ προχωρήσω διότι γρήγορα ἔστρωσε πλέον τῶν 70 πόντων χιόνι. Σημειώτεον ὅτι τότε ὁ παλαιὸς δρόμος ἀπὸ τὸν Σταυρὸν ἕως τὸ Λιβιάδι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ξηροποτάμου διήρχετο ἐκ Λάκων. Ἐμπρὸς εἰς τὸν μεγάλον κίνδυνον ἐπικαλέσθηκα τὴν εὐχὴν τοῦ Γέροντά μου. Αἰσθάνθηκα σὰν νὰ μοῦ ἐπτέρωσαν τὰ πόδια. Δὲν βούλιαζε τὸ χιόνι, ἀλλ' ἦτο στέρεον καὶ μπορούσα νὰ τρέχω· σὲ λίγη ὥρα διήνυσσα μεγάλη ἀπόστασι, ἔφθασα στὴν Ἱερὰ Μονὴ Ξηροποτάμου καὶ ἐσώθηκα.

Σημεῖον τῆς ἀγιότητός του θεωρῶ καὶ τὴν μυστικὴ ἔλξι πού ἀσκεῖ ἡ μορφὴ του ἀκόμη καὶ στοὺς νέους Πατέρας πού δὲν τὸν ἐγνώρισαν προσωπικὰ καὶ ὁμως τὸν ἀγαποῦν καὶ τὸν εὐλαβοῦνται ὡς ἅγιον.

Δοξασμένος ὁ Θεὸς πού καὶ στοὺς ἐσχάτους αὐτοὺς χρόνους ἀναδεικνύει ἀγίους καὶ θεωμένους ἄνδρες καὶ χριστομιμήτους πνευματικὸς πατέρας, πού μᾶς παρηγοροῦν καὶ μᾶς ἀποκαλύπτουν τὴν δύναμι καὶ τὴν δόξα τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ.

A.M.F.

Ο ΠΑΤΗΡ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΡΗΓΟ- ΡΙΑΤΗΣ

Ήταν πέντε ἐτῶν τότε ὁ Κωστάκης, ὁ κατόπι π. Δημήτριος, μόνος κοντὰ στὸ τζάκι καὶ ζεσταινόταν· ἀκούσε μέσα του», μιὰ «φωνή». «Γύρνα» γύρισε. Εἶδε ἓνα τράγο σηκωμένο στὰ δύο πόδια καὶ μὲ τ' ἄλλα δύο ἀπλωμένα πρὸς τὸ μέρος του. Ἐτρεξε ἀμέσως νὰ τὸν πιάσῃ καὶ ὁ τράγος... ἐξαφανίστηκε! Ὁ πρῶτος του πειρασμός, ἡ πρώτη του δαιμονικὴ ἐμπειρία. Ὅπως ὁ ἴδιος, ὁ π. Δημήτριος ἔλεγε: «ὁ Κύριος ἐπέτρεψε στὸν πονηρὸν νὰ μὲ πειράξῃ, γιὰ νὰ τοῦ δείξῃ, ὅτι αὐτὸ τὸ παιδάκι εἶναι νὰ γίνῃ καλόγερος».

Ήταν 46 ἐτῶν στὴν σωματικὴ ἡλικία, ἀλλὰ στὴν καρδιά ἤταν παιδὶ μικρό. Ήταν τόσο χαριτωμένος καὶ εὐχάριστος! Δὲν σὲ κούραζε ποτὲ νὰ μένης κοντά του· ἡ εἰρήνη καὶ ἡ ἰλαρότης του ἤταν πάντα ἀπλωμένες στὸ προσωπάκι του τὸ σεβαστὸ καὶ οἱ πατέρες ὅλοι ἔρχονταν μὲ ἀγάπη καὶ χαρὰ κοντά του, γιατί, ἴσως καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβαιναν εὔρισκαν ἀνάπαυσι στὴν ψυχὴ τους ἀπὸ τὴν θέα του. Μιλοῦσε λίγο· εἶχε συνήθως τὸ κεφάλι κάτω σκυμμένο καὶ τὰ μάτια κοιτοῦσαν κάτω σταθερά. Φαινόταν νὰ προσευχόταν. Ὅταν σοῦ μιλοῦσε σὲ κοιτάζε στὰ μάτια κατευθεῖαν καὶ πάντα εἶχε τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη.

Μιὰ φορὰ τὸν ρώτησα, σ' ὅλα τὰ χρόνια πού ἔζησε σὰν μοναχὸς τί τοῦ ἄρεσε περισσότερο; Μοῦ ἀπαντάει: «τὸ μοναχικὸ σῆμα καὶ τὸ κομποσχοῖνι». Τὸ «παιδάκι» (μιὰ εἰκόνα τοῦ «παιδὸς Ἰησοῦ») καὶ τὸ ῥολόγι ἦταν οἱ ἀδυναμίες του. Ἡ ἀγάπη του στὸ «παιδάκι» (ἔτσι τὸ ἀποκαλοῦσε) ἔδειχνε ὅτι μέσα του εἶχε «γεννη-

θη» ὁ Χριστός, ὅπως παρατήρησε κάποιος ἀδελφός, καὶ τὸ ῥολόγι τὴν ἀκρίβεια τοῦ μοναχικοῦ κανόνα. Μιὰ ἡμέρα εἶχε κοινωνήσει τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων· τὸν βρῆκα νὰ ἔχη τὸ «παιδάκι» στὴν ἀγκαλιά του στὸ κρεβάτι, ὅπως μιὰ μητέρα ἔχει τὸ παιδί της στὴν ἀγκαλιά μὲ ἀγάπη καὶ στοργή· τὸ κοιτοῦσε μὲ πόθο, μὲ ἀγαλλίαση, μὲ λατρεία· μοῦ λέγει: Ἦλθε σήμερα «μέσα» μου τὸ «παιδάκι» πρώτη φορά ἦλθε τόσο δυνατὰ καὶ τόσο γρήγορα. Μόλις τὸ φίλησα μετὰ τὴν Κοινωνία μπῆκε στὴν καρδιά μου.

Μιὰ ἄλλη φορά μοῦ εἶπε· ὁ νοῦς μου ἀπὸ τότε πού ἀρρώστησα δὲν φεύγει ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ἀλλὰ μένει πάντοτε κοντὰ στὸ παιδάκι.

Πονοῦσε μερικές φορές καὶ σωματικῶς καὶ ψυχικῶς· εἶναι σκληρὸ μέσα σ' ἓνα χρόνο, σὲ ἡλικία 45 ἐτῶν, ἐνῶ τρέχεις, τώρα νὰ μὴν μπορῆς οὔτε νὰ περπατήσης, οὔτε νὰ μιλήσης καθαρά, οὔτε νὰ φᾶς καλὰ—καλά. Γι' αὐτὸ δὲν τὸ ἔβαζε εὐκολα κάτω· ὅλη τὴν ὥρα ἔκανε μικροδουλειές καὶ προσπαθοῦσε νὰ πηγαίῃ βόλτες πάνω—κάτω μὲ τὸ μαστοῦνι (ἦταν μισοπαράλυτος), ὥσπου ἔπεσε ἀρκετὲς φορές (40 περίπου) καὶ ἔτσι δὲν ξεθάρρυνε εὐκολα, ἀλλὰ καὶ πάλι μὲ τὸ ζόρι τὸν κρατοῦσα ἤσυχο. Ὅταν καμμιά φορά δοκιμαζόταν, ἔκλαιγε καὶ τὰ ἔβαζε μὲ τὰ πόδια του· ὅταν ὅμως τοῦ μιλοῦσες γιὰ τὸ «παιδάκι», τὴν ἀδελφοῦλα (ἔτσι ἔλεγε τὴν Ἀγία Ἀναστασία) καὶ τὸν Παράδεισο, ἀμέσως φεγγοβολοῦσε ἀπὸ χαρὰ τὸ προσωπάκι του. Ἦταν ἀξιολάτρευτος! Πιστὸς βαθεία, εὐλαβής, σιωπηλός, ὑπάκουος, βολικός σ' ὅλα, ἀκριβής σ' ὅλα, μὲ φοβερὴ μνήμη. Δὲν μιλοῦσε εὐκολα στὴν ἀρχὴ γιὰ τὴν ζωὴ του, μετὰ ὅμως ἀπὸ τίσιν ἀπεκάλυψε μερικὰ πρὸς ὠφέλειαν.

Ὅταν διακονοῦσε στὴν ἐκκλησία εἶδε δύο φορές «φῶς» πάνω ἀπ' τὴν Ἀγίαν Τράπεζα εἰς «τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν». Ἦταν σὲ μεγάλες ἐορτές· τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τῶν Βαΐων. Μία ἄλλη φορά πάλι εἶδε ἓνα λευκὸ περιστέρι πάνω ἀπ' τὴν Ἀγίαν Τράπεζα.

Ὅταν μοῦ μίλησε γιὰ τὸν «τράγο», πού εἶδε 5 ἐτῶν, μοῦ εἶπε ὅτι ἡ φωνὴ πού ἄκουσε μέσα του νὰ τοῦ λέη «Γύρισε», ἦταν τοῦ Ἀγγέλου φύλακός του. Τὸν ρωτῶ «πῶς τὸ κατάλαβες ὅτι ἦταν ὁ Ἀγγελός σου;» Καὶ ἀκοῦστε ἀπάντηση πού δείχνει τίς δυνατὲς ἐμπειρίες του, τὴν πνευματικὴ του αἴσθηση, τὴν πνευματικὴ του διακριτικὴ ἀκοή· «ὅταν ὁ Ἀγγελος ἔρχεται στὴν ψυχὴ, τότε ἔχω

χαρά». Τὸν ρωτῶ γρήγορα γιὰ νὰ τὸν κάνω νὰ πῆ περισσό-τερα· «καὶ ὅταν ἔρχεται ἡ Παναγία;» Τότε, μοῦ λέγει, μαζί μὲ τὴν χαρὰ ἔρχεται καὶ γλυκύτητα.

Μία ἄλλη φορὰ τοῦ θὰ πῆγαινε στὴν Θεσσαλονίκη ἤθελε ν' ἀνάψῃ ἓνα μεγάλο κερί στὸν τάφο τοῦ Ἁγίου Δημητρίου καὶ δὲν εἶχε. Δὲν ζήτησε κερί· ἔκοψε τὸ θέλημά του καὶ ἔκαμε προσευχὴ νὰ φωτίσῃ ὁ Κύριος τὸν ἐκκλησιαστικὸ — τότε ἦταν ὁ π. Χρυσόστομος— νὰ τοῦ φέρῃ. Πράγματι! μόλις γύρισε λίγους κόμπους στὸ κομποσχοῖνι του μπῆκε μέσα ὁ π. Χρυσόστομος μὲ τὸ κερί στὸ χέρι χωρὶς νὰ τοῦ ἔχε πῆ τίποτα. Εἶχε μεγάλη εὐλάβεια στὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο, στὴν Ἁγίαν Ἀναστασία, στὸν Ἅγιον Δημήτριο, στὸν Ἅγιο Νικόλαο καὶ στὸν Ἅγιο Χαράλαμπο.

Πολλές φορές στεκόταν μπροστὰ στὶς εἰκόνες τους καὶ προσευχότανε δυνατά, πολὺ ἀπλᾶ, ὁμορφα, χαριτωμένα, μὰ καὶ μὲ μεγάλη παρρησία· ἀκουγες νὰ λέγῃ στὴν Ἁγία Ἀναστασία: «ἀδελφοῦλα μου, νυφοῦλα μου (ἐννοοῦσε νύμφη Χριστοῦ, ἐπειδὴ ἦτο Παρθενομάρτυς ἡ Ἁγία), κάνε με καλά» καὶ κοιτάζε τόσο ἐπίμονα τὴν εἰκόνα της ποῦ ἄλεγε πῶς ἔβλεπε τὴν Ἁγία μπροστὰ του. Ἄλλες φορές στὴν ἐκκλησία γυρνοῦσε καὶ ἔλεγε: «μὲ κοιτάζει ὁ παππούλης (ἐννοοῦσε τὴν μεγάλη εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Νικολάου στὸ Καθολικό)· κάτι θέλει νὰ μοῦ πῆ, κάτι ἐτοιμάζει αὐτός».

Μερικὲς φορές πάλι θεολογοῦσε· εἶχε ὅμως ἓνα πολὺ χαριτωμένο λεξιλόγιο. «Ἐλεγε: Τὸ παιδάκι ἦταν πιὸ μπροστὰ ἀπ' τὴν γαγιά καὶ τὴν μανούλα». Μετάφρασις: «Ὁ Κύριος προὔπηρχε τῆς Ἁγίας Ἄννης καὶ τῆς Παναγίας».

Εἶχε καὶ ξενιτεία. Ὅταν ἦλθε ὁ ἀδελφός του νὰ τὸν ἰδῇ, ἐνῶ ἦταν πιὰ ἄρρωστος, ἐκεῖνος ἔκλαιγε καὶ αὐτὸς ἀπαθέστατος τὸν ρωτοῦσε διάφορα νέα χαρούμενος, σὰ νὰ τὸν ἔβλεπε κάθε μέρα (— εἶχε 12 χρόνια νὰ τὸν δῆ—). Ὁ ἀδελφός του εἶπε πῶς εἶχε πόθο Θεοῦ ἀπὸ μικρὸ παιδάκι. Πολλές φορές στὸ σπίτι τους στὸ χωριό, ὅταν καμμιά φορὰ ὁ πατέρας τους σηκωνόταν τὸ βράδυ τὸν «ἔπιανε» νὰ κάνῃ μετάνοιες καὶ τὸν μάλωνε. Ρώτησα τὸν π. Δημήτριο καὶ εἶπε πῶς ἔκανε «500» ἂν θυμᾶμαι καλά.

Ἐλεγε μερικὲς φορές μὲ παράπονο: «Γιατί δὲν μ' ἔπαιρνε ὁ Κύριος ὅταν ἤμουν μικρὸς σὰν ἀγγελουδάκι;»

Τοῦ ἄρεσε ἀπὸ μικρὸν ἡ ἐκκλησία καὶ τὴν διακονοῦσε. Τοῦ

ἄρεσαν οἱ λιτανεῖες, οἱ παρελάσεις, τὰ φῶτα στὶς πόλεις πού ἀναβροσβήνουν, τὰ μεγάλα βαπόρια κ.ἄ. Ἦταν τόσο ἀπλός! Στὴν τελευταία του ἐπίσκεψι στὴν Θεσσαλονίκη ἐνῶ ἦταν παράλυτος σχεδὸν ἀπὸ τὸ ἓνα πόδι, πῆγε στὴν πανήγυρι τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ καὶ ἦταν ἔτοιμος νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ πλῆθος τοῦ κόσμου στὴν λιτανεῖα τοῦ Ἁγίου, ἂν δὲν τὸν συγκρατοῦσε ὁ ἀδελφός π. Ἀθανάσιος πού τὸν συνόδευε.

Ἐνας ἀδελφός τὸν ρώτησε· «τί νὰ κάνω γιὰ νὰ σωθῶ;» Ἀπαντᾷ «ὕπακοή»· «καὶ τί ἄλλο;» «προσευχή». Ἐχῶ λέγει ὁ ἀδελφός καὶ κενοδοξία, «τί νὰ κάνω;» Καὶ τοῦ ἀπαντᾷ μὲ ἀπλότητα· «δὲν ξέρω τί εἶναι αὐτό, ρῶτα τὸν Γέροντα».

Σὰν μοναχὸς εἶχε πολὺ μεγάλη δαιμονολογικὴ ἐμπειρία. Δὲν μοῦ ἔλεγε ὅμως πολλά. Ὅταν θὰ τὸν κούρευαν μεγαλόσχημο, τὴν ὥρα ἀκριβῶς πρὶν ἀπὸ τὴν κουρά του, ὁ «πειρασμός» τοῦ ἔβαλε φωτιὰ στὴν πλάτη ἀοράτως καὶ τὸν τάραξε μὲ πάρα πολλοὺς λογισμοὺς. Καὶ μιὰ ὁ λόγος γιὰ τὴν κουρά του κάνω μιὰ παρένθεσι. Τὸ «ὕβρισθῆναι καὶ χλευασθῆναι» τὸ ἔζησε ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή ὁ π. Δημήτριος. Ἐνῶ ὁ σεβαστὸς Γέροντάς του, Καθηγούμενος Βησσαρίων, τὸν πῆγαινε στὸ Καθολικὸ νὰ τὸν κουρεύσῃ μοναχό, κάποιος φώναζαν καθὼς ἔμπαιναν μέσα· «ποῦ τὸν πᾶς Γέροντα;» «ἄφησέ τον, δὲν κάνει αὐτὸς γιὰ ἴδω». Ὅταν ἔκανε κομποσχοῖνι στὴν Ἁγία Ἀναστασία, νέος μοναχὸς ὢν, τοῦ φανερωνόταν κάθε φορὰ ἓνα κοριτσάκι· αὐτὸς τὸ ρωτοῦσε· «μήπως εἶσαι πειρασμός;» Ἡ «ἀδελφοῦλα» μαρτύρησε 20 ἐτῶν, μοῦ ἔλεγε· «τί θέλει αὐτὸ τὸ μικρό;». Ἐλεγε δὲ γιὰ τοὺς δαίμονες, ὅτι ἄλλοι εἶναι γίγαντες καὶ ἄλλοι μικροὶ σὰν μυῖγες.

Πρῶτο διακόνημα δὲν πῆρε ὁ π. Δημήτριος· πάντα ἦταν ὑποτακτικὸς. Ἀλλὰ ὑποτακτικὸς ἀκριβῆς, ὑπάκουος, σιωπηλός, τακτικὸς, γρήγορος, ὑπομονετικὸς. ἔκανε στὸ βουνό, στὸ ἀμπέλι, στὸ δοχεῖο, στὴν ἐκκλησία, στὸ μαγειρεῖο κ.ἄ. Εἶχε μυστικὴ ζωὴ, δὲν τὸ καταλάβαινε εὐκόλα οὔτε ὁ διπλανός του. Ἐλυωσε στὴν ὑπακοή. Ἦταν κατ' ἐξοχὴν τύπος καὶ κανὼν τῆς ὑπακοῆς. Ὅταν κάποιος τὸν φώναζε ἔτρεχε ἀμέσως κοντὰ του, ἔλεγε «εὐλόγησον» καὶ ἔσκυβε τὸ κεφάλι κάτω προσέχοντας ν' ἀκούσῃ καλά αὐτὰ πού θὰ τοῦ πῆ ὁ ἀδελφός γιὰ νὰ τὰ ἐκτελέσῃ μὲ ἀκριβεία. Ἐβαζε κατόπιν μετάνοια λέγοντας «νά ἴναι εὐλογημένο» καὶ ἔτρεχε στὴν ὑ-

πακοή. "Όπου τὸν φώναζαν πήγαινε, κι' ἄς μὴν ἦταν τοῦ διακονήματός του. Πρῶτος στίς παγκοινιές, σὰ φάρια, σὰ πάντα βοηθοῦσε. "Όλες οἱ μικροδουλιές ἀπ' αὐτὸν περνοῦσαν. Τὸν ἔβλεπες πάντα νὰ τρέχει στὴν ὑπακοή μὲ τὸ πρόσωπο εἰρηνικὸ καὶ χαρούμενο.

Πέρασε ἀπὸ πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ πολὺ ταπεινώθηκε. Ἀγίασε ὅμως. Στὴν ἐκκλησία εἶχε αἴσθησι καὶ κοινωνία τοῦ Ἀγίου Πνεύματος καὶ μὲ πολλή δυσκολία τὸν καταφέραμε νὰ μένη στὸ ἀναρρωτήριο ὅταν ἦταν ἄρρωστος καὶ νὰ κάνη στὸ κομποσχοῖνι τὶς ἀκολουθίες. Ἦταν ἀγράμματος κι' ὅμως, ὅπως εἶπε, ὅλα τὰ καταλάβαινε καὶ τὰ πρόσεχε. Τὰ φαλτήρια, τοὺς Κανόνες, τὶς Παρακλήσεις. Ἐπέμενε νὰ τοῦ διαβάζω τὴν ἀκολουθία τῆς Θείας Μεταλήψεως. Τοῦ λέγω: «μὰ τὴν καταλαβαίνεις;» «Ναὶ» μοῦ ἔγνεφε. Τὸν ρωτοῦσα νὰ μοῦ ἐξηγήσῃ μερικὲς λέξεις. Ἐκανε ἕνα χαριτωμένο, συνηθισμένο του μορφασμὸ: σήκωνε λίγο τοὺς ὠμους τοῦ σὰ νὰ μοῦ ἔλεγε «δὲν ξέρω». "Όταν διαβάξαμε ὅμως τὴν Θεία Μετάληψι ἔκλαιγε.

Τὰ κομποσχοῖνια τοῦ ἀμέτρητα, ἔκαμε γιὰ ὅλο τὸν κόσμο. Ἐνῶ ἦταν ἄρρωστος πιά ἔκαμε καὶ ἐπιπλέον κανόνα, γιὰ ἀργότερα ὅπως ἔλεγε. Λόγω τῆς παραλυσίας τοῦ δὲν μποροῦσε νὰ γυρίσῃ τὸ κομποσχοῖνι, γι' αὐτὸ μετροῦσε τὴν εὐχή μὲ τὴν ὥρα. Ἄλλοτε νέος μοναχὸς σηκωνόταν τὶς 4 μὲ 5 τὴν νύκτα μὲ τὴν βυζαντινὴν ὥρα (δηλαδὴ 4 ἕως 5 ὥρες μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου) καὶ ἔκαμε τὸν κανόνα τοῦ πρῶτα καὶ ἔπειτα ἔκαμε προσευχὴ γιὰ ὅσους γνώριζε. Τὴν συνήθειά του αὐτὴ τὴν ἐτήρησε καὶ ἐνῶ ἦτο ἄρρωστος.

Μιά φορὰ τὸν ρώτησαν κάποιοι ἀδελφοί: «πόσα κομποσχοῖνια κάνεις π. Δημήτριο;» κι' αὐτὸς ἀπαντᾷ: «καμμιά δωδεκαριά», κρύβοντας ἔτσι τὴν ἀλήθεια· γιατί καὶ ὁ τελευταῖος μοναχὸς κάνει τὰ 12 κομποσχοῖνια τοῦ κανόνος, ἐνῶ λέγοντας «καμμιά δωδεκαριά» δὲν ἀπέκλειε καὶ περισσότερα. Στὸν Γέροντα ὅμως εἶπε τὴν ἀκριβῆ ἀλήθεια. Ἐκαμε «καμμιά πενηνταριά». Τοῦ ἄρσαν τὰ μεγάλα κομποσχοῖνια μὲ τοὺς χονδρὸς κόμπους ἕνα τέτοιο εἶχε πάνω ἀπὸ τὸ κρεβάτι του, περασμένο σ' ἕνα καρούλι γιὰ νὰ γυρίζῃ καὶ μέχρις ὅτου ἦταν καλὰ καὶ μποροῦσε νὰ τὸ γυρίξῃ, ὅποια ὥρα κι' ἂν πήγαινε τὸν ἔβλεπες νὰ ἔχῃ τὸ κομποσχοῖνι στὸ χέρι καὶ νὰ κοιτάξῃ τὸ «παιδάκι» ἢ τὸ ῥολόγι.

Παρ' ὅλη τὴν φοβερὴ δοκιμασία τοῦ δὲν ἀγανάκτησε οὔτε

μιά φορά, μόνο μερικές φορές έκλαιγε. Διηγόταν και πολύ όμορφες «Γεροντικές» ιστορίες με πολλή χάρη.

Τὸ βράδυ στις 4 Νοεμβρίου 1976 (παλ. ἡμερ.), μετὰ 23 ἔτη μοναχικῆς ζωῆς παρέδωκε, ὁ π. Δημήτριος, τὴν ἄδολη καὶ καθαρή ψυχὴ του στὰ χέρια τοῦ Παναγᾶθου Θεοῦ, τόσο ἤσυχα καὶ εἰρηνικὰ πὺ οὔτε ὁ συγκατοικὸς του στὸ ἀναρρωτήριο, ὁ γέροντ-Αὐξέντιος, δὲν τὸν κατάλαβε. Νοσηλευόταν ἐκεῖ 8 μῆνες περίπου.

Τὸν θάνατόν του τὸν προεγνώρισε. Εἶχε ἀρχίσει ἀπὸ μέρες νὰ μοιράζη τὰ πράγματά του στοὺς ἀδελφούς. Τὶς τελευταῖες του ἡμέρες ἔδωσε καὶ τὰ τελευταῖα του κομποσχοῖνια λέγοντας χαριτωμένα: «Θὰ φύγω». Τὸν ρωτοῦσαν: «γιατὶ πού;» Γελοῦσε κι' ἔδειχνε μὲ τὸ χέρι τὸν οὐρανό. «Θὰ πᾶμε στὸν Παράδεισο π. Δημήτριοι;» Ἐγνεφε μὲ χαρὰ ναι καὶ συμπλήρωνε: «μόνον αὐτὰ φοβάμαι», δειχνοντας στὸν τοῖχο μιὰ εἰκόνα πὺ παρίστανε τὰ ἐνάερια τελώνεια πὺ συναντᾶ ἡ ψυχὴ στὸν δρόμο της γιὰ τὸν οὐρανό.

Δύο ἡμέρες πρὶν τὴν κοίμησίν του ἡ υἰεία του βελτιώθηκε ἐλαφρὰ. Παρ' ὅλα αὐτὰ ἐπίμενε ὅτι θὰ φύγη. Μοῦ ἔλεγε: «κανένα πρῶτὶ θὰ μὲ βρῆς...» καὶ ἔκαμε μιὰ χαριτωμένη χειρονομία δειχνοντας τὸ τέλος. Ἐτσι κι' ἔγινε. Τὸ τελευταῖο του πρῶτὶνὸ κοινῶνισε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, ἔφαγε κανονικὰ καὶ σὰν ἔφθασε τὸ ἡλιοβασιλεμα ξάπλωσε στὸ κρεβάτι ἔχοντας τὸ μαξιλάρι στὴν πλάτη. Τὸ πρῶτὶ τὸν βρῆκα λίγο πιὸ κάτω ἀπὸ τὴν θέσιν του, ἤρεμο, γαλήνιο, ἰλαρό. Ὁ ἀντίχειρας τοῦ δεξιοῦ του χεριοῦ ἦταν κυρτωμένος σὰ νὰ κρατοῦσε ἀκόμη τὸ κομποσχοῖνι του. Κατάλαβα τὸ τέλος, χρειάστηκε ὅμως νὰ τὸν ψηλαφίσω γιὰ νὰ βεβαιωθῶ.

Ἦταν τόσο φυσικὸς καὶ γαλήνιος! Τὰ μέλη του ἦσαν μαλακὰ καὶ εὐκαμπτα, ὅπως ὄλων τῶν κοιμηθέντων εἰς τὸ Ἄγιον Ὅρος, πιστοποιῶντας τὴν ὑπόσχεσιν τῆς Κυρίας Θεοτόκου στοὺς Ἄγιορείτας Πατέρας περὶ τῆς ἰδιαιτέρας προστασίας της. Κάθισα καὶ τὸν κοίταγα ἀχόρταγα. Εἶχα μπροστά μου τὸ μεγάλο καὶ φοβερὸ Μυστήριον τοῦ Θανάτου. Κι' ὅμως μέσα μου δὲν ὑπῆρχε ἕχνος φόβου καὶ δέους. Ὑπῆρχε θαυμασμὸς καὶ ἀγάπη. Ἐβλεπα ἔναντι νικητῆ τοῦ Θανάτου.

Τί ὄσιον τέλος! Ἡ καμπάνα χτύπησε πένθιμα. Οἱ πατέρες ἀσπάζονταν τὸν π. Δημήτριο χαρούμενα! «Μακάριος ἀνήρ...». Τὸ φαλτήριον, ἡ Νεκρώσιμος ἀκολουθία, ὁ ἐπικηδεῖος λόγος τοῦ Γέ-

ροντα. Ἐβλεπες τοὺς πατέρας χαρούμενους· πουθενά λύπη καὶ κα-
τήφεια, ὄδυρμός καὶ δάκρυ, ὅλοι λαμποκοποῦσαν ἀπὸ χαρά. Δὲν ἦ-
ταν θάνατος, ἦταν Ἀνάστασις.

Ὅα μποροῦσε κανεὶς νὰ γράψῃ πολλὰ γιὰ τὸν π. Δημήτριο.

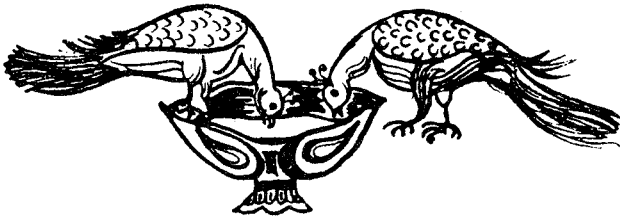
Αὐτὰ τὰ λίγα ὅμως εἶναι ἀρκετὰ γιὰ μιὰ σκιαγραφία του, εἶ-
ναι ἀρκετὰ νὰ μᾶς κάνουν νὰ ὑποθέσωμε καὶ τὰ ἄλλα. Ἦταν πρα-
γματικὸς μοναχὸς ὁ π. Δημήτριος· ἦταν μοναχὸς «ἐν τῇ καρδίᾳ
του», ἦταν μάρτυρας, ἦταν μυστικὸς, ἦταν ἕνα φωτεινὸ παράδειγμα
γιὰ τὴν γενεά μας.

Εὐχαριστῶ τὸν Θεὸ πού με ἀξίωσε νὰ εἶμαι κοντά του καὶ
νὰ τὸν βοηθῶ ἢ μᾶλλον νὰ με βοηθῆ αὐτὸς με τὴν παρουσία του
καὶ τὴν προσευχὴ του τὴν καθαρὰ.

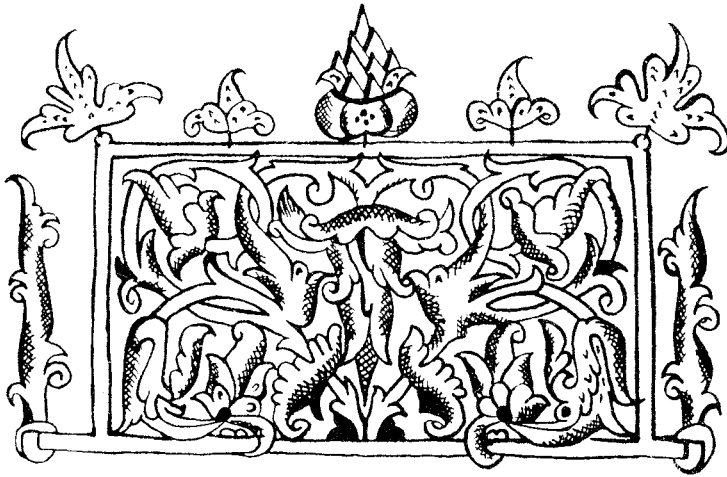
Ἦταν ξένος ἀπ' ὅλους, ὅμως ζοῦσε μόνο γιὰ τὸν Χριστό.
Ἦταν ἀγαπητός, ἡ θεὰ τοῦ προσώπου του σὲ ἀνέπαυε. Ἦταν ἀ-
γιασμένος.

Νὰ ἔχομε τὴν πρεσβείαν του καὶ τὴν εὐχὴν του ὅλοι μας.

(ἀδελφὸς τῆς Μονῆς)

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Εὐχὴ κοινὴ εἰς τὸν Κύριον, καὶ εἰς πάν- τας τοὺς Ἁγίους ἐξομολογητικὴ.*

Κυρίε μου Κύριε, γλυκύτατέ μου Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς τῶν οἰκτιρμῶν, ἢ τοῦ ἐλέους ἄβυσσος, ὁ μετανοῶν ἐ-
πὶ κακίαις ἀνθρώπων· ἐμὲ μετανοοῦντα ἀρτίως, καὶ πίστει
προσερχόμενον ὑπόδεξαι, καὶ ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν,
τὸν ἄσωτον, τὸν παμβέβηλον, τὸν πανάθλιον, τὸν βλάσφη-
μον, τὸν ἐπίορκον, τὸν ψεύστην, τὸν λοῖδορον, τὸν ὕβριστήν,
τὸν κατάλαλον, τὸν ὀργίλον, τὸν μνησίκακον, τὸν φθονερόν,
τὸν σκανδαλοποιόν, τὸν ἄσπλαγχον, τὸν ἀνελεήμονα, τὸν
φιλοκτήμενα, τὸν φιλόδοξον, τὸν φιλήδονον, τὸν γαστρίμαρ-
γον, τὸν μέθυσον, τὸν ῥάθυμον, τὸν γελωτοποιόν, τὸν με-
τεωριστήν, τὸν κενόδοξον, τὸν υπερήφανον, τὸν καταφρονη-
τὴν τῶν θείων σου ἐντολῶν· καὶ μὴ διὰ τὸ πλῆθος τῶν το-
σοῦτων μου ἐγκλημάτων, τῷ πλήθει ὑποβάλης με τῶν κο-
λάσεων.

Ἄλλά, σὺ Κύριε Ἰησοῦ ὁ Θεὸς μου, ὁ μακρόθυμος καὶ
οἰκτίρμων, οἰκτείρησον τὴν ἐμὴν καρδίαν, τὴν συντετριμμέ-
νην ταῖς ἁμαρτίαις, καὶ κατακεκριμένην ὑπὸ τοῦ συνειδό-
τος διὰ τὸ μὴ φυλάζει τὰς ἱερὰς συνθήκας τοῦ ἁγίου Βα-

*Τοῦ Ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου ἐκ τοῦ Β' τόμου τοῦ Συναξαρι-
στοῦ του· Ἀφορᾷ τοὺς μοναχοὺς, ἀλλ' εἶναι ὠφέλιμος δι' ὅλους τοὺς Χριστι-
ανούς.

πνίσματος, καὶ τοῦ θεοῦ καὶ Ἀγγελικοῦ σχήματος τῶν μοναχῶν. Καὶ νῦν διὰ τὰς διττὰς ταύτας ὑποσχέσεις στενάζω, καὶ ὀδύρομαι, ἐλεηθῆναι δωρεάν, καὶ μόνη τῇ σῆ χρηστότητι συγχωρηθῆναι δεόμενος, καὶ τῶν κολάσεων ἐλευθερωθῆναι ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. Ναὶ Κύριέ μου Κύριε, γλυκύτατέ μου Ἰησοῦ, σῶσόν με ἀπεγνωσμένον, καὶ μὴ κατασχύνῃς με ἀπὸ τῆς ἐλπίδος, καὶ προσδοκίας μου. Οἰκτερῆσόν με τὸν τοὺς οἰκτιρμούς σου ἐπικαλούμενον, καθάρισόν με τὸν ἐσπιλωμένον, λεύκανον τὸν ῥυπωθέντα μου χιτῶνα, καὶ διάσωσόν με τὸν ἄσωτον, μὴ κατακρίνης με τὸν κατακεκριμένον, μὴ παραδῶς τοῖς νοητοῖς θηρίοις ψυχὴν ἐπικαλουμένην σε· μὴ τῇ φλογὶ τῆς γεέννης καταδικάσῃς με, διὰ τὴν παράβασιν τῶν ὑποσχέσεων καὶ ἱερῶν συνθηκῶν τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος, καὶ τοῦ Ἀγγελικοῦ σχήματος.

Κύριέ μου Κύριε, γλυκύτατέ μου Ἰησοῦ, ὁ μακρόθυμος, καὶ ἀνεξίκακος, καὶ ἀμεταμέλητος ἐν τοῖς χαρίσμασιν, ὁ ὁδηγῆσας με πρὸς τὴν Ἀγγελικὴν διαγωγὴν· καταξίωσόν με ἀπὸ τῆς σήμερον εἰλικρινῶς σοι λατρεῦσαι ἐν ἀγαθοῖς ἔργοις, πρὸς τὸ ποιῆσαι τινα καρπὸν τῆς μετανοίας ἐπάξιον, καὶ διατηρῆσαι ὁσίως τὸ τῆς μοναδικῆς πολιτείας ἐπάγγελμα, καὶ ἐκπληρῶσαι τὰς ἱερὰς συνθήκας, ἀμώμους καὶ ὀλοκλήρους. Κύριέ μου Κύριε, γλυκύτατέ μου Ἰησοῦ, Παντοκράτορ, μεγαλοδύναμε, κραταιέ· ἐμφύτευσον τῇ καρδίᾳ μου τὸν φόβον σου, καὶ τὴν ἀγάπην τῶν νόμων σου. Τὸν νοῦν μου καταύγασον ταῖς ἀκτίσι τῶν χαρισμάτων σου, τὰς αἰσθήσεις μου τῷ λόγῳ σου ὑπόταξον, τὴν θέλησίν μου πρὸς σὲ τὸ μόνον ἀληθινὸν ἐφετὸν ἐπίστρεψον, τὴν γλῶσσάν μου παιδαγωγῆσον, ἵνα λέγῃ καθ' ἐκάστην, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς μακαρίας, ἀειπαρθένου Θεοτόκου, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ καὶ σῶσόν με. Κύριε, διὰ τοῦ τιμίου σου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ φύλαξόν με. Κύριε, διὰ τῶν Ἀγίων σου Ἀγγέλων τείχισόν με. Κύριε, διὰ τῶν Ἀγίων σου Ἀποστόλων καὶ Μαρτύρων δπλασίον με. Κύριε, διὰ τῶν Ἀγίων σου πάντων κατάπεμψον ἐπ' ἐμὲ τὸ μέγα σου ἔλεος, καὶ δωρεὰν σῶσόν με τὸν ὠνητὸν τῷ ὑπερτίμῳ σου αἵματι.

Τὰς πολυχρονίους τῶν ἁμαρτιῶν μου κηλῖδας ἐξάλειψον, τὰ τῆς λαγνείας καὶ πονηρίας πνεύματα ἀπ' ἐμοῦ ἀποδίωξον, τῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος προσπαθειῶν με ἀπάλλαξον, ὄλον με πρὸς τὴν ἀγάπην τῆς ἀιδιότητος ἔλκυσσον, καὶ τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν ὀδεύειν ἐνίσχυσσον, μέχρι τῆς ἐσχάτης μου ἡμέρας καὶ ὥρας καὶ ἀναπνοῆς, ὅπως Ἄγγελοι ἀγαθοὶς τὴν ψυχὴν μου ἀναθῶ, καὶ τῶν τελωνίων τοῦ ἀέρος ἐλευθερωθῶ, καὶ τοῖς ἀπ' αἰῶνος Ἄγιοις συναριθμηθῶ, καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν καταξιωθῶ.

Εὐσπλαγχνικωτάτη τοῦ γλυκυτάτου μου Ἰησοῦ Μητρὶ, πρέσβευε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἀθλίου καὶ ἁμαρτωλοῦ, ἵνα εἰσακούσῃ μου τῆς πενιχρᾶς δεήσεως ὁ Υἱὸς καὶ Θεὸς σου. Σταυρὲ πανσεβάσμιε, τὸ ὄπλον τῆς σωτηρίας ἡμῶν, τῆς ἡμετέρας σωτηρίας τὸ σύμβολον· ἀποδίωξον ἀπ' ἐμοῦ πάντα πονηρὸν λογισμόν, καὶ πᾶσαν ἐπιβουλὴν τῆς τοῦ ἀντικειμένου δυνάμεως, διὰ δαιμόνων καὶ ἀνθρώπων ἐνεργουμένην. Παμμέγιστοι Ταξίαρχαι, Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ, ἐγγυηταὶ μου καὶ ῥύσται. Ἅγιε Ἄγγελε, φρουρὲ μου καὶ φύλαξ, καὶ πάντες Ἅγιοι Ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ, ὀδηγεῖτέ με εἰς τὸ πανάγιον τοῦ Θεοῦ θέλημα, ἀντιλαμβάνεσθέ μου τῆς ἀσθενείας, ἣν καὶ σῶματι καὶ γνώμῃ περικείμεαι· φυλάττετέ με ἐκ τῶν ἐπιβουλῶν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ πρεσβεύσατε τῷ ἐλεήμονι Δημιουργῷ, ἵνα ἐλεήσῃ με τὸν παραβάτην τῶν ἀγίων αὐτοῦ ἐντολῶν, καὶ ἐν εἰρήνῃ ψυχῆς, καὶ μετανοίᾳ ἀληθινῇ δῶῃ μοι πολιτεύεσθαι μέχρι τοῦ τῆς ζωῆς μου τέλους. Καὶ ἐν τῇ ἐξόδῳ τῆς ψυχῆς μου ἀπὸ τοῦ σώματος παράστητέ μοι ἐγγύθεν παρήγοροι, περιθάλλοντες, περιφρουροῦντες καὶ πληροφοροῦντές μοι τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ὑπὸ γῆν κολαστηρίων, διὰ μόνην τὴν τοῦ Θεοῦ ἐλεημοσύνην.

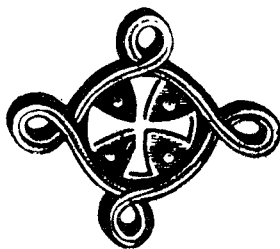
Ἅγιε ἐνδοξε Ἰωάννη, Προφῆτα καὶ Πρόδρομε καὶ Βαπτιστὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ἅγιοι ἐνδοξοὶ Θεοκλήρυκες καὶ πρωτοκορυφαῖοι Ἀπόστολοι, Πέτρε, Παῦλε, Ἰωάννη Θεολόγε, σὺν τοῖς λοιποῖς Εὐαγγελισταῖς καὶ Ἀποστόλοις, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ἅγιοι καὶ δίκαιοι Θεοπάτορες Ἰωακείμ καὶ Ἄννα, Ἰωσήφ μνήστωρ καὶ Συμεῶν

Θεοδόχε, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ἅγιοι Προφῆται καὶ κήρυκες τῆς παρουσίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ἅγιοι Πατέρες, Ποιμένες καὶ Διδάσκαλοι τῆς οἰκουμένης, Βασίλειε, Γρηγόριε, Ἰωάννη Χρυσόστομε, Ἀθανάσιε, Κύριλλε, Νικόλαε, Σπυρίδων καὶ πάντες Ἅγιοι Ἱεράρχαι, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ἅγιοι ἱερομάρτυρες, ὁσιομάρτυρες καὶ ὁμολογηταί, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ἅγιοι μεγαλομάρτυρες, Δημήτριε, Γεώργιε, Θεόδωρε, Ἀρτέμιε, Προκόπιε, οἱ τεσσαράκοντα καὶ πάντες ἅγιοι μάρτυρες, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ.

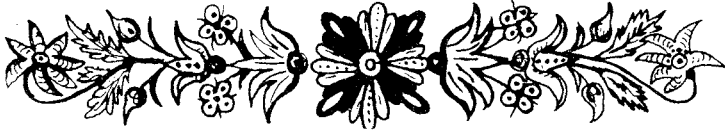
Ἅγιοι Ἀνάργυροι καὶ θαυματουργοί, Κοσμᾶ καὶ Δαμιανέ, Κύρε καὶ Ἰωάννη, Παντελεῆμον καὶ Ἐρμόλαε καὶ οἱ λοιποί, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ὅσοι θεοφόροι πατέρες Ἀντώνιε, Παῦλε, Εὐθύμιε, Σάββα, Ἀρσένιε, Ὀνούφριε, Παχώμιε, Θεοδόσιε, Ἐφραίμ, Ἰωάννη Δαμασκηνέ, Ἰωάννη τῆς κλίμακος, Πέτρε, Ἀθανάσιε καὶ πάντες ὄσιοι πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ὅσια Μαρία Αἰγυπτία καὶ ὄσαι τῶν τιμίων καὶ ὁσίων γυναικῶν, αἱ καλῶς ἀσκήσασαι καὶ ἀθλήσασαι, καὶ τὸν Χριστὸν ὁμολογήσασαι, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ἄ πάντες, οἱ ἀπ' αἰῶνος εὐαρεστήσαντες τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐκ τῆς Βίβλου ταύτης περιεχόμενοι, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἀναπολογήτου καὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀπ' αἰῶνος ἁμαρτωλοὺς ἁμαρτωλοῦ. Ὡν τὰς ἱκεσίας καὶ παρακλήσεις προσδεξάμενος καὶ εἰσακούσας, Κύριέ μου Κύριε γλυκύτατέ μου Ἰησοῦ, συγχώρησόν μοι εἴ τί σοι ἤμαρτον ἀπὸ γεννήσεώς μου καὶ μέχρι τῆς νῦν ἡμέρας καὶ ὥρας, ἐν λόγῳ, ἔργῳ, γνώσει καὶ ἀγνοίᾳ, κατὰ νοῦν καὶ διάνοιαν, καὶ ἐν πάσαις μου ταῖς αἰσθήσεσιν. Ὡσαύτως συγχώρησον καὶ ἐλέησον καὶ τοὺς πατέρας καὶ ἀδελφούς μου, καὶ πάντας τοὺς ἀπανταχοῦ ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς, μοναχοὺς καὶ ὀρθοδόξους χριστιανούς καὶ τοὺς μισοῦντας καὶ ἀγαπῶντάς με, καὶ τοὺς ἐλεοῦντας καὶ διακονοῦντάς μοι, καὶ τοὺς ἐντειλαμένους μοι τῷ ἀναξίῳ εὐχεσθαι ὑπὲρ αὐτῶν. Καὶ οὗς ἐβλαψα, ἢ ἐλύπησα, ἢ κατηρασάμην, καὶ τοὺς τὰ αὐτά μοι ποιοῦντας, ἢ ποιήσαντας.

Καὶ χάρισαι τὰ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, ὡς εὐδοκεῖ ἡ φιλανθρωπία σου. Ἀνάπαυσον καὶ τοὺς προαπελθόντας πατέρας καὶ ἀδελφοὺς ἡμῶν. Καὶ δι' εὐχῶν πάντων οἰκτείρησόν μου τὴν ἀθλιότητα καὶ ποιήσόν με οἷον θέλεις, καὶ ὡς θέλεις, κἂν θέλω, κἂν μὴ θέλω.

Καὶ καταζήωσόν με ἀνενόχως καὶ ἀκατακρίτως μεταλαβεῖν τῶν ἀχράντων καὶ ζωοποιῶν σου μυστηρίων, καὶ μὴ εἰς κρῖμα, ἢ εἰς κατάκριμα γένοιτό μοι, ἀναξίως τούτοις προσερχομένῳ, ἀλλ' εἰς ἴασιν ψυχῆς καὶ σώματος, εἰς ἀπαλλαγὴν τῶν αἰωνίων κολάσεων, καὶ εἰς ἀρραβῶνα τῆς ἀτελευτήτου καὶ μακαρίας ζωῆς, ἐν ἣ συνταξόν με μετὰ πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων. Κύριέ μου Κύριε γλυκύτατέ μου Ἰησοῦ. Ὅτι σοί πρέπει ἡ δόξα, ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἐκ πάντων προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρί, καὶ τῷ παναγίῳ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

X P O N I K A

ΑΠΟΨΕΙΣ — ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Ἡ Ἱερὰ Μονή μας προσφέρει καὶ τὸ δεύτερο ἐτήσιο τεύχος τοῦ Περιοδικοῦ «Ὁ Ὅσιος Γρηγόριος» ὡς ἔκφρασι ἀγάπης κυρίως πρὸς τοὺς ἀδελφούς ποὺ ἀγωνίζονται στὸν κόσμον καὶ ποθοῦν νὰ ζοῦν τὸν Χριστὸ Ὁρθόδοξα καθὼς παραδίδει ἡ ἀγία Παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ βιοῦται διὰ τῶν αἰώνων γνήσια στὸν σεπτὸ Ἀθωνικὸ Μοναχισμό.

Ἐλπίζουμε ὅτι καὶ τὸ τεύχος αὐτὸ θὰ ἀναπαύσῃ τίς ψυχὰς τῶν ἀδελφῶν, θὰ τοὺς μεταφέρει στὸ πνευματικὸ κλίμα τοῦ Ὁρθοδόξου Ἀγιορειτικοῦ Μοναχισμοῦ, θὰ τοὺς δώσῃ κατευθύνσεις γιὰ τὴν νοερὰ προσευχὴ καὶ ἄλλα ζητήματα τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς καὶ γενικὰ θὰ τοὺς βοηθήσῃ νὰ αἰσθανθοῦν τὴν ἐν Χριστῷ κοινωνία μὲ τοὺς ἀδελφούς των μοναχούς.

Ζητοῦμε σὰν ἀντίδωρον τίς προσευχὰς τῶν ἀναγνωστῶν μας γιὰ τοὺς ἀγιορείτας Πατέρας.

● Εἶναι εὐλογία Θεοῦ ὅτι τὰ τελευταῖα χρόνια ἐπανδρῶνε-

ται μὲ νέους μοναχοὺς τὸ Ἅγιον Ὄρος ποὺ καλοῦνται νὰ συνεχίσουν τὴν Ἀθωνικὴ Μοναχικὴ παράδοσι καθὼς τὴν παραλαμβάνουν ἀπὸ σεβασμίους καὶ δοκιμασμένους στὰ πνευματικὰ παλαίσματα γέροντας. Καὶ εἶναι ἀκόμη εὐλογία Θεοῦ ὅτι κατανοεῖται εὐρύτερα ἡ σημασία τοῦ Ἁγίου Ὄρους ὡς κιβωτοῦ τῆς ἑλληνορθόδοξου Παραδόσεώς μας καθὼς φαίνεται καὶ ἀπὸ πολλὰ δημοσιεύματα στὸν τύπον. Πολλοὶ αἰσθάνονται καὶ βεβαιώνουν ὅτι ἡ Παράδοσις τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἀποτελεῖ τὴν μοναδικὴν διέξοδο στὸ ἀδιέξοδο, ποὺ πιέζει τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον.

Τώρα μάλιστα ποὺ ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία καὶ ἰδιαίτερα ἡ νέα γενεὰ διέρχεται κρίσι «προσανατολισμοῦ», ἐγκαταλείπεται ὁ παραδοσιακὸς δεσμός ἔθνους καὶ ὀρθοδοξίας καὶ ἀναζητοῦνται «νέοι δρόμοι» μὲ ξένα πρότυπα. Τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν μας θέλει νὰ ἀντικαταστήσῃ ὁ Εὐρωπαϊκὸς Οὐμανισμὸς ποὺ ἀρνεῖται τὸν Θεάνθρωπον Ἰησοῦ Χρι-

στό. Ένας τυποποιημένος κοσμικός Χριστιανισμός δεν μπορεί να αναπαύση ούτε αυτούς που θέλουν να παραμείνουν ζωντανά μέλη της εκκλησίας ούτε αυτούς που αναζητούν λύσεις.

Το Άγιον Όρος ως χώρος αυθεντικής και γνησίας Ορθόδοξου Χριστιανικής ζωής έχει αυτή την δυνατότητα. Οι Άγιο-ρείτες Πατέρες έχουμε ιστορικές εθύνες όχι μόνο για την προσωπική μας σωτηρία και άγιασμό, αλλά και για την διατήρησι του Άγιου Όρους στον παραδοσιακό του χαρακτήρα ως τόπου ήσυχαστικού και αγίου. Μόνον έτσι το Άγιον Όρος θα είναι «λιμνή σωτηρίας» για όλους τους «ναυτιώντας τῷ σάλῳ τῶν βιοτικῶν μελημάτων».

Ἄς διατηρήσουμε το Άγιον Όρος Χάριτι Θεοῦ ὅπως τὸ παρελάβαμε ἀνθιστάμενοι στὶς ἐξωθεν ἐπιδράσεις καὶ στοὺς ἐσωθεν πειρασμούς. Ἐρὸ τόπο μετανοίας καὶ προσευχῆς. Φῶς καὶ ἐλπίδα γιὰ ὅλη τὴν Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ καὶ ὅλο τὸν κόσμο.

● Ἡ Ἐρὰ Κοινότης ἐξέδωσε δύο σημαντικὰ κείμενα. Τὸ ἕνα κατὰ τῆς Συνάψεως Κοκκορδάτου ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Πολιτεία μὲ τὸ Βατικανὸ καὶ τὸ ἄλλο ἀπαντητικὸ σὲ πρόσκλησι τοῦ Πατριαρχείου Μό-

σχας γιὰ συμμετοχὴ τοῦ Ἁγίου Όρους στὶς ἐορτὲς τοῦ Ἁγίου Σεργίου.

Ἡ Ἐρὰ Κοινότης ἀναγγέλλει στὸ Πατριαρχεῖο ὅτι δὲν δύναται νὰ συμμετάσχη στὶς ἐορτὲς διότι ἡ Ρωσικὴ Ἱεραρχία ἐπέτρεψε τὴν μετάδοσι τῶν Ἁγίων Μυστηρίων πρὸς τοὺς Ρωμαιοκαθολικοὺς ὑπὸ ὠρισμένας βεβαίως προϋποθέσεις.

Καὶ τὰ δύο αὐτὰ κείμενα μαρτυροῦν γιὰ τὴν προσοχὴ καὶ τὴν εὐαισθησία μὲ τὴν ὁποία τὸ Ἁγιον Όρος ἀντιμετωπίζει τὸ θέμα τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Ἡ ἀκριτος συμμετοχὴ τῶν Ὀρθοδόξων στὴν Οἰκουμενικὴ κίνησι προδίδει όχι μόνον τὴν Ὀρθοδοξία, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς ἑτεροδόξους διότι δὲν τοὺς βοηθεῖ νὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι εὐρίσκονται στὴν αἵρεσι, ὅτι ἄμεσα ἢ ἔμμεσα ἔχουν παραμερίσει τὸν Θεάνθρωπο Χριστὸ καὶ ἔχουν παραχαράξει τὸ Ἀποστολικὸ κήρυγμα.

Ἄν ἐμεῖς ἐμμένωμε στὴν Ὀρθοδοξία χωρὶς συμβιβασμό, τὸ κάνωμε γιὰ τὴν σωτηρία μας, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν σωτηρία τῶν ἑτεροδόξων, οἱ ὁποῖοι ἐφ' ὅσον εἶναι στὴν πλάνη εὐρίσκονται σὲ πνευματικὸ καὶ θεολογικὸ ἀδιέξοδο καὶ στεροῦνται τοῦ πληρώματος τῆς Θείας Χάριτος.

Ἡ αὐστηρὰ στάσις τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων υπαγορεύεται ἀπὸ τὴν ἀγάπη. Γιατὶ ἀγάπη δὲν εἶναι οἱ διπλωματικές διαβουλεύσεις καὶ ἡ ἀνοχή στὶς πλάνες τῶν ἑτεροδόξων, ἀλλὰ ἡ σώζουσα Ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας.

Οἱ Ἀγιορεῖται Πατέρες στὴν πλειονότητά τους ἀγρυπνοῦν γιὰ τὴν Ὁρθόδοξο πίστι, ἀλλὰ καὶ δὲν βιάζονται νὰ προχωροῦν σὲ ἐνέργειες ποῦ θὰ εἶχαν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ καταταμαχίσουν τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας πρὶν ἐξαντληθοῦν καὶ τὰ τελευταῖα ἀνεκτὰ ὄρια Οἰκονομίας, ὅπως ἔκαναν καὶ οἱ ἅγιοι Πατέρες.

Τὸ αἶσθημα πάντως τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων εἶναι ὅτι ὁ τρόπος συμμετοχῆς τῶν Ὁρθοδόξων στὴν λεγομένη Οἰκουμενικὴ Κίνησι βλάπτει τοὺς Ὁρθοδόξους καὶ δὲν βοηθεῖ θετικὰ τοὺς ἑτεροδόξους.

Εἶναι κρίμα ὅτι οἱ Ἐπίσκοποι μας καὶ οἱ Θεολόγοι μας, πολλάκις τελοῦντες ὑπὸ τὴν ἐπίδρασι τῆς δυτικῆς Θεολογίας (χωρὶς νὰ ἀπουσιάζουν καὶ οἱ ἐπαινετὲς ἐξαιρέσεις) δὲν λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τῶν τῶν Ὁρθόδοξο ἐκκλησιαστικῶ φρόνημα ὅπως τὸ ἐκφράζουν κυρίως οἱ καθαρθέντες ἢ ἀγωνιζόμενοι γιὰ τὴν κάθαρσι μοναχοὶ καὶ δὲν ἐρωτοῦν τὸ

Ἅγιον Ὅρος γιὰ τὴν χάραξι ὀρθοδόξων γραμμῶν.

● Ἐξεδήμησαν πρὸς Κύριον δύο ἀδελφοὶ τῆς Μονῆς μας. Ὁ μοναχὸς Δημήτριος γιὰ τὸν ὁποῖο γράφουμε σὲ ἄλλη στήλη καὶ ὁ Προηγούμενος Διονύσιος, ποῦ διεκρίνετο γιὰ τὴν ἀγάπη, πίστι, ἀπλότητα καὶ καλοκαγαθία του. Ὁ μακαριστὸς π. Διονύσιος ἐβοήθησε οὐσιαστικά στὴν ἐπ' ἀνδρωσι τῆς Μονῆς καὶ ἔδειξε πολλὴ ἀγάπη πρὸς τοὺς νέους πατέρας. Διεκρίνετο ἐπίσης γιὰ τὴν εὐλάβειά του πρὸς τὴν Κυρία Θεοτόκο, ὅπως ὅλοι οἱ Ἀγιορεῖτες.

Τὸν συνοδεύει ἡ εὐγνωμοσύνη μας.

Τὰ σώματα καὶ τῶν δύο ἐν εἰρήνῃ κοιμηθέντων Πατέρων ἀναπαύονται στὸ ἀπέριττο κοιμητήριο τῆς Μονῆς ἐνῶ αἱ ψυχαὶ των εἶναι ἐν χειρὶ Θεοῦ, πιστεύουμε, ἐν ἀναπαύσει προσδοκῶσαι τὴν κοινὴν ἀνάστασιν.

● Τὸ 1976 ἔγιναν χάριτι Θεοῦ στὴν Ἱερὰ Μονή μας ἑπτὰ κουρὲς νέων μοναχῶν καὶ ἐκοινοβίασαν δέκα νέοι μοναχοί.

● Πολλάκις ἐπεσκέφθησαν τὴν Ἱερὰ Μονή μας καὶ ἐξεδήλωσαν τὸ ἐνδιαφέρον των τόσον ὁ Διοικητὴς τοῦ Ἁγίου Ὁρους Καθηγητὴς κ. Δημ. Τσάμης ὅσο καὶ ὁ Ἀναπληρω-

της Διοικήτης κ. Ίωαν. Βλάχος. Καὶ οἱ δύο χαρακτηρίζονται ἀπὸ εἰλικρινῆ ἀγάπη πρὸς τὸ Ἅγιον Ὅρος καὶ τοὺς Ἀγιορείτας Πατέρας.

● Ἐπεσκέφθησαν τὴν Ἱερὰ Μονή μας ομάδες Ὁρθοδόξων Σέρβων, Βουλγάρων, Φιλλανδῶν καὶ Ἰαπῶνων. Οἱ ἐπισκέψεις αὐτῆς ἐνισχύουν τοὺς ἀδελφοὺς ποὺ προέρχονται ἀπὸ μαρτυρικῆς ἀπομακρυσμένες Ἐκκλησίες καὶ μαρτυροῦν γιὰ

τὴν Καθολικότητα τῆς Ὁρθοδοξίας.

● Ἡ Ἱερὰ Μονή μας μὲ ἀφτησί της στὴν Ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία ἐζήτησε τὴν ἄδεια γιὰ τὴν συμπλήρωσι τῆς ἡμιτελοῦς ἄνω ἐξωτερικῆς πτέρυγος τῆς Μονῆς προκειμένου νὰ χρησιμοποιηθῆ ὡς Ἀρχονταρῖκι (Ξενών), ὅπως καὶ γιὰ τὴν ἐπέκτασι τῆς Βιβλιοθήκης. Ἐλπίζουμε ὅτι ἡ ἄδεια θὰ χορηγηθῆ σύντομα ὥστε πρὸ τοῦ θέρους νὰ γίνουν οἱ σχετικῆς ἐργασίες.

Νέα Θησαυρίσματα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας.

Ὅπως γράφομεν καὶ εἰς ἄλλο κείμενον, ὁ Ὅσιος Ἀκάκιος ὁ Κουσοκαλυβίτης ἐμόνασεν ἐπὶ ἓν ἔτος εἰς τὸ κάθισμα τῆς Παναγίας τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς. Ἐξ εὐλαβείας καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν Ἅγιον, ἡ καθ' ἡμᾶς Ἱερά Μονὴ ἀπηυθύνθη πρὸς τὴν Ἱεράν Μονὴν τῆς Μεγίστης Λαύρας καὶ ἐζήτησε τεμάχιον Ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ Ὁσίου πρὸς διηνεκῆ ἁγιασμόν τῶν Πατέρων καὶ τῶν εὐλαβῶν προσκυνητῶν Αὐτῆς.

Εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἡ καθ' ἡμᾶς Ἱερά Μονὴ ἐκφράζει τὸν σεβασμὸν τῆς πρὸς τὴν σεπτὴν Μονὴν τῆς Μεγίστης Λαύρας τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, «πρὸς τὴν ὁποῖαν πάντες οἱ Ἁγιορεῖται προσβλέπομεν ὡς πρὸς τὴν κορωνίδα τῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, τὸ πάνσεπτον κέντρον καὶ ἀφετηρίαν τοῦ Ἁγιορειτικοῦ τάγματος καὶ τὴν ἀέναον πηγὴν ἐξ ἧς οἱ Ἁγιορεῖται λαμβάνομεν τὴν εὐλογίαν τοῦ Πατριάρχου τοῦ Ἀθωνικοῦ Μοναχισμοῦ Μεγάλου Πατρὸς ἡμῶν Ὁσίου Ἀθανασίου».

Ἡ Ἱερά Σύναξις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Μεγίστης Λαύρας εὐχαρίστως ἀνταπεκρίθη εἰς τὸ αἶτημα τοῦτο καὶ ἐδώρησε πρὸς ἡμᾶς τεμάχια ἁγίων Λειψάνων τῶν ὁσίων Πατέρων ἡμῶν Ἀκακίου τοῦ Κουσοκαλυβίτου καὶ Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλου.

Τὰ Ἱερά ταῦτα Λειψανα παρέλαβεν ἀντιπροσωπεῖα Προϊσταμένων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μονῆς ἐκ τοῦ Γέροντος Ἀνδρέου καὶ Ἱερομ. Παναρέτου καὶ ὑπεδέχθη δλη ἡ ἀδελφότης μετὰ βαθυτάτης συγκινήσεως καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν θαυμαστώσαντα τοὺς ἁγίους Του Κύριον, τοὺς Ὅσιους Ἀκάκιον καὶ Ἰωάννην, καὶ τοὺς φιλαδέλφους Λαυριώτας Πατέρας.

Παραθέτομεν τὸ δωρητήριον ἐγγραφον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Μεγίστης Λαύρας.

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΛΑΥΡΑΣ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Ἐν Μεγίστῃ Λαύρᾳ τῇ 7ῃ Ἀπριλίου 1977

Ἄρθ. Πρωτ. 248

Πρὸς
Τὸν Παν/τατον Ἅγιον Καθηγούμενον τῆς Ἱερᾶς καὶ Σεβασμίας Κοινοβιακῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου
Κύριον Κύριον Γεώργιον

Εἰς τὴν Αὐτὴν

Πανοσιολογιώτατε,
Ἀσμένως ἀπεδέχθημεν τὴν ὑπ' ἀριθ. 86/3-4-1977 ἐπιστολὴν Σας, ἣς τὸ περιεχόμενον διεξήλθομεν μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ πολλοῦ τοῦ θαυμασμοῦ, σχέσιν ἔχουσαν μὲ τὴν ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Μονῆς χορήγησιν τεμαχίου ἐκ τῶν Ἁγίων Λειψάνων τῶν Ὁσίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλου καὶ Ἀκακίου τοῦ ἐξ Ἀγράφων τοῦ καὶ Καυσοκαλυβίτου, ἀσκησάντων καὶ τῷ Θεῷ εὐαρεστησάντων ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱερᾷ Μονῇ καὶ Σκῆτι τῶν Καυσοκαλυβίων τῆς Μεγίστης Λαύρας τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, ἅτινα ἡ Ἱερά ἡμῶν Σύναξις μετ' εὐχαριστήσεως πολλῆς χορηγεῖ τῇ Ὑμετέρα Ἱερᾷ Μονῇ πρὸς ἀγιασμόν καὶ εὐλογίαν τῶν ἐκεῖσε πατέρων καὶ ἀδελφῶν αὐτῆς, καὶ πρὸς δόξαν τοῦ Ἁγίου καὶ Μεγάλου Θεοῦ τοῦ ἀναδεικνύοντος Ὁσίους πρὸς μίμησιν, κατὰ τὸ δυνατόν, καὶ στερέωσιν τῆς ἀσθενοῦς ἡμῶν συνειδήσεως καὶ τῆς καθόλου Ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως.

Ἦδη διὰ τῆς χορηγήσεως τῶν ὡς ἄνω θησαυρισμάτων ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς, οἱ δεσμοὶ ἡμῶν συσφίγγονται ἔτι πλέον καὶ οἱ πνευματικοὶ ἡμῶν ὀρίζοντες εὐρύνονται καὶ εὐχαῖς ἀμφοτέρων δέον νὰ συνταυτίζωνται ὅσον τὸ δυνατόν καὶ ἀλλήλοις χερσὶ νὰ ἐπιτύχωμεν τὸ ἄκρον ἐφετὸν πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ ἐπίτευξιν τοῦ πνευματικοῦ ἡμῶν σκοποῦ δι' ὀν-
περ ἐκλήθημεν ν' ἀναλάβωμεν κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ.
Ἀμήν.

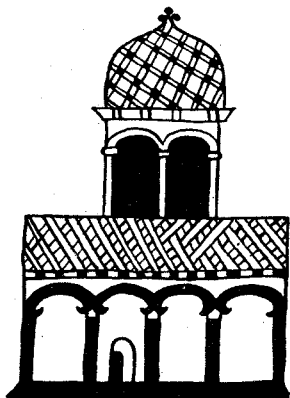
Ταῦτα ἐξ ἀπεριορίστου πνευματικῆς ἀγάπης γράφοντες,
πρὸς τὸ ἀγαπητὸν ἡμῖν πρόσωπον Ὑμῶν, ἐφ' ᾧ καὶ διατελοῦ-
μεν, Ὑμέτεροι ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ καὶ εὐχέται.

Οἱ Ἐπίτροποι τῆς Ἱερᾶς καὶ Σεβασμίας Μονῆς
Μεγίστης Λαύρας τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου.

Προηγ. Καλλίστρατος ἀ.α Προηγ. Ἀθανάσιος.

Προηγ. Φίλιππος

Προηγ. Συμεών.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ (Μαρτυρίες προσκυνητῶν)

Πολλοί προσκυνηται και ἐπισκέπται ἐξακολουθοῦν νὰ ἐπισκέπτονται τὴν Ἱερὰ Μονή μας. Μὲ ὅσα μᾶς λέγουν ἢ γράφουν στὸ βιβλίο ἐπισκεπτῶν ἢ μὲ ἐπιστολές τους τονίζουν πόσο σημαντικὸ εἶναι γιὰ τὴν ζωὴ τους τὸ προσκύνημά τους στὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ πόση πνευματικὴ ὠφέλεια παίρνουν. Μεταφέρουμε χαρακτηριστικὲς σκέψεις:

☆ Πρῶτη φορὰ ἐπισκέπτομαι τὸ Ἅγιο Ὄρος. Ἐδῶ ξαναβρῆκα τὸν πραγματικὸν μου ἑαυτὸν καὶ αἰσθάνθηκα τὴν ἀμαρτωλότητά μου... Α.Α.

☆ Τὸ Ἅγιον Ὄρος εἶναι ἀληθινό! Ἡ ζωὴ του εἶναι ἀληθινή! Οἱ μοναχοὶ του εἶναι ἀληθινόι! Μᾶς βγάζουν λίγο ἀπὸ τὴ λήθη. Μᾶς θυμίζουν αὐτὸ πὸ εἴμαστε. Αὐτὸ πὸ εἴ-

μαστε καλεσμένοι νὰ γινόμαστε: -Εἰκόνα καὶ Ὁμοίωση. Γ.Α.

☆ Πανάγαθε Κύριε! Δέξου καὶ ἀπὸ ἐμένα τὸν ἀνάξιο καὶ ταπεινὸ Σου δοῦλο, τό: Δόξα Σοι ὁ Θεός! καὶ ἄς βγένη ἀπὸ ἀνάξια καὶ ρερυπωμένα χεῖλη! Τόσο ἀνάξια! διὰ νὰ προσφέρουν καὶ νὰ προσφέρουν εἰς ΕΣΕ! ἔστω καὶ ἓνα ἀγνό, Δόξα Σοι ὁ Θεός! Σὲ ἱκετεύω, δέξου το, ὅμως! Δέξου το ὅμως!... Δέξου το Κύριε! καθὼς! καθὼς κατεδέχθη, καὶ πάλιν ἀπὸ ἐμένα, τὸν συγχαμερὸ νὰ πάρης ὑπὸ τὴν κραταιάν Σου σκέπη καὶ προστασία, ἐδῶ σὲ τοῦτο τὸ ἀνεκτιμήτου ἀξίας, πνευματικὸ φυτώριο, τοῦ Ἁγίου Ὄρους, στὸ λαμπρὸ καὶ Ἅγιο μοναστήρι τοῦ Ἁγ. Νικολάου τοῦ θαυματουργοῦ, τὸ

μονάκριβό μου παιδί... και να μου τὸ ἀγιάσης και να μου τὸ ἐξαγνίσης, μὰ και να μου τὸ προστατεύης ἀπὸ τοὺς γαμφερούς και φαρμακερούς ὄνυχας τῶν δαιμόνων, και με τὴν βοήθεια και τὴν καθοδήγησι τοῦ σεβαστοῦ Γέροντα..., διὰ πρεσβειῶν τῆς Παναγίας μας, τοῦ Ἁγίου Νικολάου πολιούχου τῆς μονῆς, και ὅλων τῶν Ἁγίων, να ἀναβαίνει! εἰς νομάς! χαρισμάτων!!

Δόξα Σοι ὁ Θεός!

Δόξα Σοι ὁ Θεός!

Δόξα Σοι ὁ Θεός. π. Ν.Κ.

☆ Εὐχαριστῶ τὸν Πανάγαθο Θεό, πού με ἀξίωσε για πρώτη φορά στη ζωὴ μου να ἐπισκεφθῶ τὸ Ἅγιον Ὄρος και τὸ μοναστήρι αὐτό. Για λίγες μέρες ἐδῶ πάνω βρίσκω τὴ γαλήνη πού τόσο μου ἔχει λείψει κάτω στην πολυτάραχη ζωὴ τῆς πόλεως. Ἡ ὁμορφιὰ τοῦ τοπίου και τῆς φυγῆς τῶν μοναχῶν ἐδῶ, δὲν περιγράφεται με λόγια καλότεχνα και φανταχτερά, ἀλλὰ με λόγια ἀπλά. Ὅλα ἐδῶ πάνω εἶναι τόσο ἀπλά ὅσο ἀπλὸς εἶναι ὁ Θεός, οἱ Ἅγιοι, οἱ μοναχοί του.

B.M.

☆ 30 Ἰουλίου 1976.

Ἅγιον Ὄρος, κολυμβήθρα

ἀναγεννήσεως και πνευματικῆς ἐνισχύσεως. Τὸ παρελθόν, τὸ παρὸν και τὸ μέλλον τῆς Ὁρθοδοξίας. Τὸ μάτι και τὸ αὐτὶ τοῦ Θεοῦ πάνω στην πονεμένη γῆ μας. Ἡ ἐλπίδα τῆς φυγῆς μας και τοῦ κόσμου - Ἀμήν.

Ἄπὸ τὴν Μονὴ Γρηγορίου κρατάω μαζί μου ἓνα κομμάτι προσευχῆς και μυστικῆς σιωπῆς, ἐφόδια ἀγάπης και λατρείας πρὸς τὸν Θεὸ και τοὺς συνανθρώπους μου, ὅπλα τρανὰ για τὸν ἀγῶνα τῶν πόλεων.

Δ.Φ.

☆ Φεύγουμε ἀπὸ τὸ μοναστήρι ἀφήνοντας τὴν καρδιά μας. Διψάσαμε και μεῖς αὐτὸ πού εἶδαμε στὰ πρόσωπα τῶν μοναχῶν: ἔρωτα για τὸν Χριστό. 28-7-76 Β.Ι.

☆ Κουρασμένος ἀπὸ τὴ ρουτίνα τῆς ζωῆς, ἀλλὰ πιὸ πολὺ ἀμφιταλανιζόμενος ἀπὸ τὸν κυκεῶνα τῶν ιδεῶν πού ἐπικρατεῖ στη μεγαλούπολη, ἤλθα για πρώτη φορά στὸ Ἅγιον Ὄρος, ταπεινὸς προσκυνητής, για να ἐνισχύσω τὴν πίστι μου και να πάρω νέο κουράγιο για να συνεχίσω τὸν ἀγῶνα μου.

Ὅπως και στις ἄλλες μονές, ἔτσι και στη μονὴ τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου κατάλαβα τί σημαίνει να ζῆ κανεὶς μία πραγματικὴ κατὰ Χριστὸν ζωὴ,

ζών από κοντά την ζωήν τῶν μοναχῶν, τῶν ταπεινῶν καὶ εὐλαβῶν στρατιωτῶν τοῦ Χριστοῦ, καὶ πόσος ἀγῶνας διαρκῆς καὶ χωρὶς συμβιβασμοῦς χρειάζεται γιὰ νὰ γίνη κανεὶς ἄξιο τέκνο τοῦ Θεοῦ.

Εὐχαριστῶ ἐγκάρδια τοὺς μοναχοὺς γιὰ τὴν φιλοξενίαν, στοργὴν καὶ τὰ πολὺ οἰκοδομητικὰ λόγια ποὺ μᾶς εἶπαν καὶ τοὺς εὐχομαι καλὴν δύναμιν εἰς τὸ δύσκολο ἀλλὰ καὶ συνάμα εὐχάριστο ἔργον ποὺ ἐπιτελοῦν καὶ νὰ δέωνται γιὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν μας. Ταπεινὸς προσκυνητῆς Γ. Θ. 8/21-7-1976. Φοιτητῆς Φιλοσοφικῆς Σχ. Παν. Ἀθηνῶν.

★ Τί παρηγοριὰ ἀλήθεια νὰ βλέπουμε ὅτι τόσοι ἀδελφοὶ προσεύχονται καθημερινὰ γιὰ ὅλο τὸν κόσμον, ἐκτελοῦν καὶ τὰ χρέη τὰ δικὰ μας καὶ δὲν μᾶς ἐγκαταλείπουν μόνους στὴν πάλη τῆς καθημερινῆς ζωῆς... ἅ.

★ Εἶναι μερικὲς φορὲς ποὺ δὲ ξέρεις τί νὰ πῆς.

Ἐδῶ στὸ Ὅρος σταματοῦν τὰ λόγια καὶ μιλάει κάτι ἄλλο. Πάντως εἶναι μιὰ τρέλλα ἀλλὰ καὶ μιὰ σωφροσύνη. Μιὰ θυσία ἀλλὰ καὶ μιὰ ἀπόλαυση. Ἐνας σταυρὸς καὶ μιὰ ἀνάστασις. ἅ.

★ Μακάρι αὐτὴ ἡ εἰρήνη

καὶ αὐτὴ ἡ ἀγάπη ποὺ βασιλεύει στὸ Ὅριον Ὅρος νὰ βασιλεύει σὲ ὅλο τὸν κόσμον· τότε θὰ σταματοῦσε ὁ πόνο. ἅ. 5-3-1976.

★ Αὐτὰ ποὺ, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἡρεμὴ καὶ ἐπιβλητικὴ φύση του καὶ τὴν ἀνοιχτόκαρδη φιλοξενία τῶν κατοίκων του, προσφέρει τὸ Ὅριον Ὅρος στὸν κάθε εὐλαβῆ προσκυνητὴ του εἶναι: α) τὸ φωτεινὸ παράδειγμα τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἀφοῦ ἐγκατέλειψαν ὅ,τι εἶχαν στὸν κόσμον συνεσταύρωσαν τὴν σάρκα τους γιὰ τὸν Χριστό, γιὰ νὰ γίνουν ζωντανοὶ ναοὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, β) οἱ χρήσιμες καὶ κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὸ Ὅριον Πνεῦμα προερχόμενες συμβουλές τους γιὰ τὴν πολυκύμαντη στὸν κόσμον ζωὴ καὶ γ) ἡ διὰ μέσου τῶν ἀκολουθιῶν καὶ τῆς ἡσυχίας παρεχομένη δυνατότητα γιὰ μιὰ καθαρῶτερη καὶ εἰλικρινέστερη ἐπικοινωνία μὲ τὸν Θεὸ καὶ γιὰ μιὰ βαθύτερη μετάνοια. Εἶθε πάντοτε ἡ Παναγία νὰ διαφυλάσῃ τὸ περιβόλι τῆς καὶ νὰ φροντίζῃ νὰ παράγῃ αὐτὸ μεγαλυτέρους καὶ περισσοτέρους εὐσομοὺς καὶ χυμώδεις καρποὺς καὶ νὰ φέρῃ ἀκόμη περισσοτέρους πραγματικῶς προσκυνητῆς γιὰ νὰ εὐφραίνωνται ἀπ' αὐτοὺς καὶ νὰ

διατηρούν την πνευματική εύω-
δία του Όρους και μέσα στην
καταπνικτική δυσσομία του κό-
σμου.

Με μεγάλη εύγνωμοσύνη
στον Θεό για τὸ φετινὸ προσ-
κύνημα. ἄ. 10 (23)-10-1975.

☆ Μὲ τὸν ἐρχομό μου εἰς
τὸ Ἅγιον Όρος διαπίστωσα
ὅτι δὲν ἔχω ἀκόμη δημιουργή-
σει τίποτε. Ἐὰν κάποτε ἔκαμα
κάτι νομίζοντας ὅτι προσφέρω
στον ἄνθρωπο καταλαβαίνω ὅτι
ἔσφαλα γιατί ἔπρεπε πρῶτα νὰ
σώσω τὴν φυχή μου, νὰ γίνω
τέλειος ἐγώ. Ἐδῶ στή μονή
αὐτὴ μοῦ δίνεται ἡ εὐκαιρία νὰ
ὁμολογήσω. I.N.E.

☆ Τὸ νὰ ζῆς μέσα τὸν
κόσμο τῆς ὕλης προσπαθώντας
νὰ δημιουργήσης ζωὴ ἐν Ἁγίῳ
Πνεύματι προϋποθέτει συνειδη-
τοποίηση τοῦ ἐπίγειου προορι-
σμοῦ σου. Ἡ γαλήνη, ἡ λύ-
τρωση καὶ ἡ εὐρεση τοῦ Ἀλη-
θινοῦ Θεοῦ ὅμως ἐπιτυγχάνεται
ἐδῶ, στὸ Ἅγιον Όρος, ὅπου ἡ
πνευματικότητα καὶ τὸ ἅγιον
τοῦ χαρακτήρος τῶν μοναχῶν
σοῦ δημιουργοῦν σκέψεις γιὰ τὸ
ποιὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀληθινὴ
σου ἀποστολὴ ἐδῶ στήν πρόσ-
καιρη τούτη ζωὴ, ποὺ πρέπει
νὰ τὴν βλέπουμε σὰν βῆμα
πρὸς τὴν αἰωνιότητα. Ν.Σ.
Θεολόγος.

☆ Ὅντως τελειοτάτην τοῦ
βίου κοινωνία ἐγὼ καλῶ αὐτὴν
τὴν τῶν μοναχῶν. Πράγματι
βλέπει κανεὶς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν
εἰς τοὺς μοναχοὺς τῆς μονῆς
ταύτης, τῆς κατὰ Χριστὸν τε-
λειώσεως. ἄ.

☆ «Τὰ ἄνω τοῖς κάτω
συνεορτάζει καὶ τὰ κάτω τοῖς
ἄνω συνομιλεῖ!» Π.Θ. Καθη-
γητῆς Φιλολόγος.

Κυριακὴ 22α Ἰουνίου
1975.

Εἴμαστε οὐμάδα χριστιανικὴ
ἀπὸ τὴν Θεοσ/νίκη προορισμὸς
ἡ Διονυσίου. Ψάχνουμε νὰ
βροῦμε τὸν Θεό. Ἐδῶ νοιώσα-
με τὴν ἀγάπη, ξαναθυμηθήκαμε
τὴν σωστὴ ζωὴ, καταλάβαμε σὲ
τί κόσμο ζούσαμε. Ἀναζωογο-
νηθήκαμε. «Μακάριοι οἱ διψῶν-
τες Αὐτόν». ὁ προσκυνητῆς
Δ.Τ.

☆ Κυριακὴ 8 Ἰουνίου
1975.

Τὸ ἀπαράμιλλο τοῦ το-
πίου, ἡ ἱερότητα τοῦ χώρου, οἱ
βυζαντινὲς παραδόσεις καὶ τῶν
ἀγίων μοναχῶν, ποὺ βαστοῦν
τὴν πίστη καὶ δοξολογοῦν τὸν
Κύριο, στίς δύσκολες μέρες
μας, - ἡ ψυχικὴ εὐγένεια καὶ ὁ
πνευματικὸς ἄθλος συνθέτουν τὸ
γοητευτικὸ πολύπτυχο τῆς γε-
ραρᾶς καὶ παλαίφατης ἀγιορεί-
τικης μονῆς τοῦ Γρηγορίου.

Μακριά για λίγο από τὰ φθα-
τὰ καὶ τὰ ἐπίγεια, τὰ πρόσκαι-
ρα καὶ τὰ κοινά, ἔδῳ, στὸ
Ἁγιώνυμον Ὅρος, γαληνεύει
κανεῖς, λυτρώνεται, βρίσκει ἀ-
ληθινὰ τὸν Θεόν του. Ἐδῶ,
πραγματικὰ καθαίρεται, ἀντλεῖ
δύναμη καὶ γεμίζει ἀγάπη. Στὸ
Παλλάδιον τῆς Ὁρθοδοξίας
δρoσίζεται ἡ ψυχὴ καὶ ὁ ἄν-
θρωπος ἐξευγενίζεται. Δὲν εἶ-
ναι ὑπερβολὴ νὰ λεχθῆ ὅτι κά-
θε στιγμή, κάθε λεπτὸ στὸν ἀ-
γιασμένο αὐτὸ τόπο ζοῦμε σὲ

διαρκῆ πνευματικὴ ἀνάταση καὶ
νοιῶθουμε ἀλλεπάλληλες συγ-
κινήσεις. Ἡ Ὁρθοδοξία, μὰ
καὶ τὸ Βυζάντιο! Ἡ πίστη καὶ
ἡ πατρίδα! Ἐδῶ συνειδητο-
ποιεῖ κανεῖς τὸ μέγεθος τῆς ἀ-
ξίας τους καὶ αἰσθάνεται τὴν ἀ-
νάγκη νὰ ἐκφράσῃ τὴ βαθεῖα
εὐγνωμοσύνη του καὶ τίς θερ-
μότερες εὐχαριστίες του πρὸς
τοὺς ἀγίους πατέρες· γιὰ τὴν ἀ-
νεκτίμητη προσφορά τους.

I.M.X. Συγγραφεὺς.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	Σελίς
Ἄρχιμ. ΓΕΩΡΓΓΙΟΥ ΚΑΨΑΝΗ:	
ΕΛ-ΛΟΓΟΣ καὶ Α-ΛΟΓΟΣ ΖΩΗ.....	3
ΘΕΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ	
Ἄρχιμ. ΕΦΡΑΙΜ, Καθ. Ι. Μ. Ὁσίου Φιλοθέου:	
Περὶ τῆς πρακτικῆς μεθόδου τῆς νοεράς προσευχῆς	9
Ἄρχιμ. ΓΑΒΡΙΗΛ, Πρωτογ. Ι. Μ. Διονυσίου:	
Περὶ μετανοίας.....	18
Μοναχοῦ ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΑΤΟΥ:	
Ἡ δίψα τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὸν Θεόν.....	23
Γερ. ΙΩΣΗΦ ΣΠΗΛΛΙΩΤΟΥ ΚΟΥΤΛΟΥΜΟΥΣΙΑΝΟΥ:	
Τὸ νόημα τῆς θλίψεως εἰς τὴν ζωὴν μας.....	28
Ἄρχιμ. ΓΕΩΡΓΓΙΟΥ, Καθηγ. Ι. Μ. Ὁσίου Γρηγορίου:	
Ὁ Θεάνθρωπος ἀπαντᾷ στὸν ἄνθρωπο.....	37
Ἱερομονάχου ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (ΓΙΕΒΤΙΤΣ):	
Ἀπὸ ἓνα προσκύνημα στοὺς ἡσυχαστὰς μοναχοὺς τῆς Μολδαβίας.....	41
Προσφώνησις Καθηγουμένου σὲ κοινὰ μεγαλοσχήμου μοναχοῦ.....	56
ΑΓΙΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ Ι. ΜΟΝΗΣ ΟΣΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ	
Ὁσίοι μονάσαντες ἐν τῇ Ἱ. Μ. Ὁσίου Γρηγορίου..	61
Ἄρχιμ. Ἀθανάσιος Γρηγοριάτης	71
Ὁ Πατὴρ Δημήτριος Γρηγοριάτης.....	74
ΠΡΟΣΕΥΧΗ	83
ΧΡΟΝΙΚΑ	
Ἀπόψεις - Γεγονότα.....	91
Νέα θησαυρίσματα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας.....	95
Τὸ Ἅγιον Ὄρος (Μάρτυρες προσκυνητῶν).....	98

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ : ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΑΘΩΣ»

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ
ΚΑΡΑΟΛΗ ΚΑΙ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ 45
ΤΗΛ. 429 281 - ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ Τ.Τ. 6